

PIĄTEK-CZWARTEK
|19-25.07|2024|

DZIENNIK ELBLĄSKI TYGODNIK

POWIATU ELBLĄSKIEGO

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

ELBLĄG KOCHAM MOJE MIASTO!

BEZPŁATNY
DODATEK
W KAŻDY PIĄTEK

RELAKS
z Dziennikiem Elbląskim

47240TBP-E-K

WEEKEND W AMERYKAŃSKIM
STYLU \3

NAPADLI NA SKŁEP, PIENIĄDZE
WYDALI NA PROSTYTUTKI \5

WEEKENDOWE ŚMIECI
TO DUŻY PROBLEM \11

PRZED BIBLIOTEKĄ
POJAWIŁ SIĘ MURAL 3D \12

ISSN 2956-2740 NR INDEKSU 442988 ||| NAKŁAD 713 NR 29 (51)

PROKURATURA MUSI PRZESŁUCHAĆ JESZCZE SETKI OSÓB

SPORT

EUROALFABET, CZYLI
CO ZAPAMIĘTAMY Z EURO \18-19

NA CO STAĆ OLIMPIĘ
W NOWYM SEZONIE? \22

ELBLĄSCY POLICJANCY PROSZĄ O ODPOWIEDZIALNOŚĆ I ROZWAGĘ

Bezpieczeństwo niechronionych uczestników ruchu drogowego, przede wszystkim pieszych, rowerzystów i motocyklistów, w dużej mierze zależy od nich samych. Od tego, w jaki sposób zachowują się na jezdni, gdzie ją przekraczają i czy zwracają uwagę na inne osoby będące na drodze. Niechronieni uczestnicy dróg w żaden sposób nie są chronieni nadwoziem pojazdu, pasami bezpieczeństwa czy poduszką powietrzną, a wręcz są zagrożeni kontaktem z nim. Policjanci apelują za-

równo do kierujących, jak i do pieszych o zachowanie szczególnej ostrożności. Chwila nieuwagi, niedostosowana prędkość i zlekceważenie przepisów ruchu drogowego – czasami tylko jeden z tych czynników wystarczy do tego, by doszło do groźnego zdarzenia drogowego. Dotyczy to wszystkich uczestników ruchu. Tych zmotoryzowanych i tych, którzy przemieszczają się głównie przy pomocy siły mięśni. Niestety przybývá też zdarzeń drogowych z ich udziałem.

W poniedziałek (16 lipca) w miejscowości Kaziemierzowo pod Elblągiem

65-letni rowerzysta uderzył w bok toyoty, która go wyprzedzała. Samochodem

kierowała 63-letnia kobieta (trzeźwa). Rowerzysta odniósł poważne obrażenia, w tym głowy i złamanie miednicy i został przewieziony do szpitala. To już drugi wypadek w ostatnim czasie z udziałem rowerzysty. Pierwszy, niestety tragiczny w skutkach, miał miejsce w piątek (12 lipca) w Elblągu. Jadący rowerem z góry al. Jana Pawła II 17-letni mężczyzna nie zachował ostrożności i wjechał na przejście dla pieszych (bez drogi dla rowerów) wprost pod nadjeżdżającą osobówkę kę,

kierowaną przez 59-letniego mężczyznę. Nastolatek tego samego dnia zmarł w szpitalu.

Dużo rowerzystów porusza się po naszych drogach, na ich bezpieczeństwo ma wpływ wiele czynników. Najważniejsze są zachowania samych rowerzystów. Równie istotne są zachowania innych uczestników ruchu wobec rowerzystów, przede wszystkim respektowanie obowiązujących zasad i przepisów ruchu drogowego.

KMP ELBLĄG

LISTONOSZ DOSTARCZY DZIENNIK ELBLĄSKI POD WSKAZANY ADRES

Grono Czytelników i Czytelniczek Dziennika Elbląskiego stale rośnie, co stanowi dla nas wyjątkowy powód do dumy. Podpowiadamy, jak zamówić prenumeratę piątkowego wydania gazety, które pod wskazany adres dostarczy listonosz.

Weekendowe wydanie Dziennika Elbląskiego, poświęcone wyłącznie wiadomościom z powiatu elbląskiego i najbliższych okolic, ukazuje się w wersji elektronicznej (dostępne na www.kupgazete.pl) i w tradycyjnej papierowej wersji, którą nabyć można w salonach prasowych, kioskach i na pocztach.

Co ciekawe, również na pocście możecie zamówić prenumeratę Dziennika Elbląskiego, dzięki temu w każdy piątek gazetę dostarczy pod wskazany adres listonosz, nie będziecie się więc musieli martwić o to, czy gazety dla Was nie zabraknie.

Jak zamówić prenumeratę?

Wystarczy odwiedzić najbliższą placówkę Poczty Polskiej i poinformować w okienku, że chcecie wykupić prenumeratę Dziennika Elbląskiego, podać okres, na jaki chcecie ją wykupić i uiścić opłatę. Od tej pory listonosz będzie regularnie dostarczał Wam Dziennik Elbląski pod wskazany na pocście adres.

Zabrakło Dziennika? Daj nam znać!

Jeżeli w Twojej okolicy brakuje Dziennika Elbląskiego, poinformuj nas o tym, pisząc na adres gazeta@dziennikelblaski.pl, lub dzwoniąc, lub wysyłając SMS pod numer 502 499 529.

Prenumerata za zdjęcie
Możecie zdobyć darmową prenumeratę elektronicz-

nego Dziennika Elbląskiego, biorąc udział w naszej akcji „Prenumerata za zdjęcie”. Spacerujesz, obserwujesz, podziwiasz? Łap za telefon i rób zdjęcie tego, co Cię zachwyca! Czekamy na zdjęcia z Elbląga i okolic — ciekawej architektury, portretów natury, obrazków prezentujących miejskie życie. A może masz w swoich archiwach zdjęcia dawnego

Elbląga? Podziel się z nami! Odwdzięczymy się darmową trzymiesięczną prenumeratą elektronicznego wydania Dziennika Elbląskiego lub ciekawą książką! Zapraszamy do przysyłania zdjęć na adres gazeta@dziennikelblaski.pl, w tytule wiadomości napiszcie „Prenumerata za zdjęcie”, a w treści podajcie autora i podpis fotki.

DZIENNIK ELBLĄSKI WITA NA ŚWIECIE!

Jeśli chcecie, by zdjęcie Waszego nowo narodzonego maluszka znalazło się w naszej gazecie, prześlijcie je na adres: gazeta@dziennikelblaski.pl. W tytule maila wpiszcie „Witamy na świecie”, a w treści wyrażenie zgody na publikację wizerunku i danych osobowych. Podajcie też imiona rodziców, wagę i wzrost

dziecka. Zdjęcia dzieciaków publikować będziemy w Dzienniku Elbląskim bezpłatnie!

foto EG

PRENUMERATA ZA ZDJĘCIE

Spacerujesz, obserwujesz, podziwiasz? Łap za telefon i rób zdjęcie tego, co Cię zachwyca! Czekamy na zdjęcia z Elbląga i okolic — ciekawej architektury, portretów natury, obrazków prezentujących miejskie życie. A może masz w swoich archiwach zdjęcia dawnego Elbląga? Podziel się z nami! Jak się odwdzięczymy? Darmową prenumeratą elektronicznego wydania Dziennika Elbląskiego lub ciekawą książką! Zapraszamy do przysyłania zdjęć na adres gazeta@dziennikelblaski.pl, w tytule wiadomości napiszcie „Prenumerata za zdjęcie”, a w treści podajcie autora i podpis fotki.

WYDAWCA
GALINDIA Sp. z o.o.
ul. Tracka 5
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY

Maciej Matera

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO

Ewelina Gulińska
e.gulinska@dziennikelblaski.pl

REDAKTORZY WYDANIA

Ewelina Gulińska e.gulinska@dziennikelblaski.pl
Agata Tupaj a.tupaj@dziennikelblaski.pl
Łukasz Razowski l.razowski@dziennikelblaski.pl

WYDANIE ONLINE internet@gazetaolsztynska.pl
tel. 514 800 549

GAZETAOLSZTYSKA.PL

redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 514 800 549

PRENUMERATA E-WYDAŃ

prenumerata@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 531

DZIENNIKELBLASKI.PL

82-300 Elbląg, ul. Rybacka 35
tel. 502 499 529
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU

82-300 Elbląg, ul. Rybacka 35
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikelblaski.pl

Elwira Kowalska
tel. 604 408 305

DRUK

Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 502 499 539

PaulaFish**PRACA W ZAKŁADZIE PRODUKCYJNYM W TOLKMICKU, ul. Port 1****zatrudnimy:**

- pracowników produkcji
- magazynierów
- operatorów wózków widłowych
- operatorów - mechaników linii produkcyjnych
- mechaników utrzymania ruchu
- elektromechaników
- chłodniarz
- specjalistów ds. jakości

Zadzwoń - dopytaj o szczegóły: 539 025 608 - Agata Marcula Specjalista ds. HR Napisz do nas: rekrutacja@paulafish.pl

26240ba-a-M

WEEKEND W ELBLĄGU W AMERYKAŃSKIM STYLU

Kultura amerykańska, a popkultura w szczególności, inspiruje, wpływa i obecna jest na całym świecie. W Elblągu również nie brakuje pasjonatów motoryzacji, sportów czy muzyki mającej swe korzenie za oceanem.

fot. EG

Wminiony weekend odbyło się w Elblągu spotkanie z kulturą amerykańską w kolorowej i wesołej odsłonie. Na dziedzińcu Muzeum Archeologiczno-Historycznego pojawiły się kultowe amerykańskie auta i motocykle. Odbyły się mistrzostwa Elbląga w siłowaniu na rękę i turniej streetballa 2 na 2. Nie zabrakło też koncertów.

Organizatorzy wydarzenia — Stowarzyszenie

Kulturalne Co jest? i G&S Classics zaprosili na trzy dni zabawy z atrakcjami inspirowanymi popkulturą amerykańską. Była to już trzecia edycja Amerykańskiego Weekendu w Elblągu. W trakcie imprezy można było spotkać postacie z popkultury amerykańskiej, przejechać się po Starym Mieście elegancką limuzyną w towarzystwie Elvisa lub Marylin. Na uczestników imprezy czekały też super

miejscówki — źródło coca-coli i stacja paliw te leportowana z amerykańskich bezdroży przy Route 66. Nie zabrakło też amerykańskiej kuchni, której można było skosztować w bufecie przez cały czas trwania imprezy.

Punktem kulminacyjnym wydarzenia był sobotni koncert zespołu grającego muzykę country.

— Impreza Amerykański Weekend w Elblągu ma na celu przede wszystkim

dobłą zabawę. A przepis na dobrą zabawę to kilka składników — kilku pasjonatów, którzy przyjechali ze swoimi autami i postavili figurki celebrytów z Hollywood i koncert fajnego zespołu, który gra muzykę amerykańską bądź inspirowaną Ameryką. A wisienką na torcie jest zgromadzenie odpowiedniej publiczności. Po narkryciach głowy można poznać, że jest tu wiele osób, które za chwilę zrobią „to,

co trzeba” przy muzyce, którą usłyszymy. Dwa lata temu mieliśmy już okazję gościć grupę Droga na Ostrołękę. Ku zaskoczeniu części elblązan, którzy uczestniczą w podobnych imprezach, okazało się, że mamy tu dużych freaków, którzy pokazali nam taniec liniowy — coś, czego w Elblągu jeszcze nigdy nie było. Jestem przekonany, że dziś ta linia będzie jeszcze dłuższa. Zachęcamy, aby tańczyć, aby się bawić,

bo o to w tym wszystkim chodzi — powiedział Wojtek Minkiewicz ze Stowarzyszenia Co Jest?, zapowiadając koncert zespołu Droga na Ostrołękę.

I tak też było. Muzyka country i taniec liniowy sprawiły, że dziedzińiec Muzeum Archeologiczno-Historycznego zmienił się w amerykańską prowincję, która słynie z porządnej zabawy w sobotnie wieczory.

EG

„OBWODNICA” WSCHODNIA OBOK BAŻANTARNI?

Plany związane z inwestycją na Górze Chrobrego legły w gruzach. Dzierżawca wycofał się z przedsięwzięcia z powodu zbyt wysokich podatków narzuconych przez miasto. Czy w przyszłości to miejsce zostanie zagospodarowane? Władze zapowiadają, że rozmowy na temat Góry Chrobrego zostaną podjęte po zakończeniu konsultacji w sprawie drugiego odcinka ul. Wschodniej. Czy to oznacza, że forsowany przez byłego prezydenta Witolda Wróblewskiego wariant „obwodnicy” Wschodniej biegnącej w pobliżu Góry Chrobrego i Bażantarni znów będzie brany pod uwagę?

Pod koniec sierpnia ubiegłego roku oddano do użytku pierwszy odcinek nowej ul. Wschodniej. Ponieważ droga prowadzi tylko do leśniczówki, stanowi jedynie parking w okresach wzmożonych odwiedzin na pobliskiej nekropoli oraz nocną trasę wyścigową dla fanów szybszej jazdy. Jednak wciąż bezużyteczna droga stanowi jedynie

pierwszy etap planowanego połączenia dróg wojewódzkich 504 i 509. Droga w docelowym kształcie ma mieć znaczenie ponadregionalne. Ma umożliwić wyprowadzenie części ruchu z centrum miasta, stanowiąc brakujące połączenie ważnych ciągów komunikacyjnych (dróg wojewódzkich) na kierunku północ-południe, co ma wpłynąć na poprawę bezpieczeństwa i warunków ruchu

mocno obciążonego układu drogowego centrum Elbląga.

Drugi etap budowy ul. Wschodniej został odłożony w czasie ze względu na brak środków na ten cel i po protestach społecznych, gdyż droga miała przebiegać w pobliżu Bażantarni. Urząd Miejski posiada kilka wariantów przebiegu drogi, która ma połączyć ul. Wschodnią z ul. Sybiraków. Niestety nie znamy alternatywnych tras, bo te były prezydent Elbląga utajnił przed dziennikarzami, a zatem i przed mieszkańcami. Za-

łożyć więc należy, że forsowana przez prezydenta Wróblewskiego trasa biegnąca obok Bażantarni była według niego trasą optymalną.

I wszystko wskazuje na to, że wariant drogi łączącej ul. Wschodnią z ul. Sybiraków znów będzie brany pod uwagę. Urząd Miejski jasno przecież zakomunikował, że rozmowy na temat przyszłości Góry Chrobrego będą prowadzone po zakończeniu konsultacji społecznych z mieszkańcami na temat połączenia wspomnianych ulic. Konsultacje mają odbyć się jesienią.

Zapewne wtedy też poznamy alternatywne trasy, które jak już wspomnieliśmy, Witold Wróblewski wcześniej utajnił. Zastanawiające będą wyniki tych konsultacji. Bażantarnia jest dla elblążan „czymś więcej” niż tylko leś-

nym parkiem, a jednocześnie i jej miłośnikom zdarza się stać w korkach i denerwować. O tym, że trzeba udroźnić ruch w Elblągu, wiedzą wszyscy. Pytanie tylko, jakim kosztem.

EWELINA GULIŃSKA

BYDGOSKA FIRMA PRZEBUDUJE PLAC ZABAW W PARKU KAJKI

Firma Educarium z Bydgoszczy dostarczy i zamontuje nowe urządzenia na placu zabaw w Parku Kajki. Prezydent Michał Missan podpisał umowę z wykonawcą. Przebudowa placu zabaw realizowana jest w ramach Budżetu Obywatelskiego.

Zakres zamówienia obejmuje przebudowę strefy dla dzieci młodszych oraz starszych, w tym między innymi:
— rozbiorę części urządzeń na placu zabaw dla dzieci najmłodszych i starszych,
— przedstawienie urządzenia sześciokątne do wspinaczki, huśtawki oraz ławek w inne

miejsca placu zabaw,
— dostawę i montaż nowych urządzeń dla dzieci najmłodszych,
— dostawę i montaż urządzeń dla dzieci starszych,
— dostawę i montaż małej architektury,
— wykonanie zgodnie z dokumentacją projektową oraz

wymaganiami producenta urządzeń w zakresie bezpieczeństwa upadku nawierzchni piaszczystej,
— wykonanie nasadzeń zieleni zgodnie z dokumentacją projektową,
— wykonanie renowacji trawników istniejących i założenie nowych.

Koszt dostawy i montażu urządzeń wynosi 509 tys. zł. Wartość całego zadania – dokumentacji i wykonania to 515 519 zł. Wykonawca na realizację przedsięwzięcia ma 3 miesiące od daty udzielenia zamówienia.

UM ELBLĄG

WĘDRÓWKA Z TOLKMICKA DO ŁĘCZA JUŻ W SOBOTĘ

ELBLĄSKI KLUB PRZYJACIÓŁ POMORSKIEJ DROGI ŚWIĘTEGO JAKUBA ZAPRASZA NA WSPÓLNE WĘDROWANIE (SOBOTA, 20 LIPCA). TRASA Z TOLKMICKA DO ŁĘCZA LICZY OKOŁO 15 KILOMETRÓW.

Elbląski Klub Przyjaciół Pomorskiej Drogi Świętego Jakuba zaprasza na pierwszy etap tegorocznego wędrowania, który poprowadzi nad Zalewem i Wysoczną Elbląską z Tolkmicka do Łęcza. Spotkanie odbędzie się 20 lipca w sobotę o godzinie 9.30 przed kościołem św. Jakuba w Tolkmicku.

— Przejdziemy, w spokojnym tempie ok. 15 kilometrów. Przewidywany czas wędrowki to ok. 4-5 godzin. Pamiętajcie odpowiednim ubraniu, wygodnych butach, jedzeniu, picu i czapce na głowę. Pamiętajcie, że każdy znas sam jest odpowiedzialny za swoje bezpieczeństwo — poinformował Elbląski Klub Przyjaciół Pomorskiej Drogi Świętego Jakuba.

Każdy z uczestników otrzyma elbląski Pasport Pielgrzyma, w którym pie-

czętkami będziemy dokumentować przebytą drogę.

— Kto już ma taki Pasport, proszę wziąć go ze sobą. Z Elbląga można dojechać do Tolkmicka busem o godz. 8.15, z pętli autobusowej przy Placu Dworcowym. Bus zatrzymuje się w kilku miejscach w Elblągu. Sprawdźcie, które będzie dla Was najwygodniejsze. Z Łęcza do Elbląga wrócimy busem — dodał organizator.

**ELBLĄSKI KLUB
PRZYJACIÓŁ POMORSKIEJ DROGI
ŚWIĘTEGO JAKUBA**

DENSYTOMETRIA BĘDZIE MOŻLIWA W SIERPNIU

Pacjenci z Elbląga od wielu miesięcy nie mogli wykonać w Szpitalu Miejskim densytometrii, czyli badania, które pozwala zdiagnozować osteoporozę. Na szczęście w sierpniu ten problem zniknie.

Densytometria to badanie pomocne w diagnozie osteoporozy – choroby, w której przebiegu dochodzi do zmniejszenia gęstości kości i zaburzeń w spójności ich tkanek, co wiąże się m.in. wyższą podatnością na złamanie.

Od wielu miesięcy, dzwoniąc do rejestracji Zakładu Diagnostyki Obrazowej

Szpitala Miejskiego, w którym kiedyś badanie można było wykonać, pacjenci słyszeli, że aparat wykonujący badania densytometryczne jest zepsuty i na badanie nie można się zapisać.

To już wkrótce się zmieni, a to za sprawą głosowania w Budżecie Obywatelskim. Rekordową liczbę głosów spośród zadań ogólnomiejskich zdobył bowiem

zakup densytometru rentgenowskiego dla Szpitala Miejskiego św. Jana Pawła II.

— Procedura przetargowa w sprawie zakupu densytometru została rozstrzygnięta. Czekamy na umowę podpisaną ze strony wykonawcy i dostarczenie sprzętu. Na zakup densytometru w Budżecie Obywatelskim przezna-

czone było 400 tys. zł i w tej kwocie się zmieściliśmy. Aparat będzie stał w Zakładzie Diagnostyki Obrazowej przy ul. Żeromskiego 22 Szpitala Miejskiego. Prawdopodobnie rozpoczęcie badań nastąpi w sierpniu 2024 roku — przekazała Małgorzata Adamowicz, rzeczniczka Szpitala Miejskiego w Elblągu.

WÓJT GMINY BRANIEWO

podaje do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Braniewo, zgodnie z zarządzeniem nr 21/IX/2024 Wójta Gminy Braniewo z dnia 16 lipca 2024 r., wywieszono na okres 21 dni wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w trybie bezprzetargowym. Szczegółowe informacje można uzyskać pod nr tel. (55) 644 03 00.

ZARZĄD ZIELENI MIEJSKIEJ W ELBLĄGU

informuje, że w okresie od dnia 17.07.2024 r. do 03.08.2024 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Elblągu, tablicy ogłoszeń Zarządu Zieleni Miejskiej w Elblągu oraz na stronie internetowej ZZM zamieszczono Zarządzenie nr 365/2024 Prezydenta Miasta Elbląga z dnia 17 lipca 2023 r. w sprawie wykazu nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy z zasobów Zarządu Zieleni Miejskiej w Elblągu.

NAPADLI NA SKLEP, A PIENIĄDZE WYDALI NA PROSTYTUTKI

W kwietniu dwóch zamaskowanych mężczyzn napadło na sklep Żabka. Chwilę po rozboju wsiedli w taksówkę, kupili papierosy i alkohol na stacji benzynowej, po czym zameldowali się w hotelu. Resztę pieniędzy wydali na zabawę w klubie Sandra.

fot. EG

Było ich trzech: Oskar, Olek i Dawid. Poznali się w ośrodku odwykowym. Gdy Dawid zakończył terapię i postanowił wrócić do rodzinnego Elbląga, pozostała dwójka stwierdziła, że będzie mu towarzyszyć i pojedzie razem z nim, aby się trochę zabawić. Niestety mężczyźni nie mieli pieniędzy. Po tym, jak ochrona sklepu Biedronka przyłapała Oskara na próbie kradzieży alkoholu, mężczyźni stwierdzili, że bez pieniędzy będzie to tylko nudny wieczór. W dodatku nie mieli gdzie spać. Wtedy Oskar i Olek wpadli na pomysł. Napad na sklep Żabka miał rozwiązać problem braku pieniędzy. I choć obaj przed sądem mówili, że to była spontaniczna niezaplanowana akcja, to w chwili okradania sklepu mieli ubrane kominiarki i rękawiczki lateksowe.

W środę 17 lipca przed Sądem Rejonowym w Elblągu stanęli 24-letni Oskar Ć. oraz 26-letni Aleksander W. Zostali oskarżeni o to, że na początku kwietnia tego roku ubrani w kominiarki i rękawiczki sterroryzowali 22-letnią kasjerkę w jednym ze sklepów Żabka i zabrali z kasy pieniądze wysokości 2774 zł. Obaj oskarżeni nie mają wykształcenia ani pracy, natomiast posiadają rodziny na utrzymaniu. Aleksander jest ojcem trójki dzieci, Oskar dwójki, a we wrześniu na świat przyjdzie trzecie.

OSKARŻONY: SAM BYM SIĘ BAŁ

Obaj oskarżeni przyznali się do winy i zgłosili, że chcą dobrowolnie poddać się karze 2 lat pozbawienia wolności. Mężczyźni odmówili w sądzie składania wyjaśnień, twierdząc, że złożyli je na wcześniej-

szym etapie postępowania. W sądzie zabrali jedynie głos po to, aby przeprosić kasjerkę i właściciela sklepu oraz prosić o zwolnienie z aresztu tymczasowego, w którym przebywali od kwietnia. Tłumaczyli to względami rodzinnymi. Aleksander W. dodatkowo powiedział, że poza utrzymaniem trójki dzieci i żony pomaga jeszcze swojej matce, która potrzebuje przeszczepu nerki, a on miałby być dawcą.

— Do Elbląga przyjechaliśmy spontanicznie i dlatego, że Dawid tu mieszkał. Większość pieniędzy z rozboju wydaliśmy w Sandrze, dodatkowo na taksówkę, papierosy, alkohol i hotel. Przed napadem na Żabkę wspólnie wypiliśmy po 4-5 piw. Ja na stacji benzynowej ukradłem trzy paczki chrupek. Przed napadem wspólnie we trzech omówiliśmy plan działania. To ja wszedłem za barierki i wyciągnąłem pieniądze z kasy. Kasjerka mi ją otworzyła, Aleksander stał obok mnie. Ja i Aleksander ubraliśmy kominiarki, to były moje kominiarki. Napad trwał kilkadziesiąt sekund i wyłączył mi myślenie. Kasjerka była zdziwiona, bała się. Sam bym się bał. Nie dotknąłem jej, miałem wrękę pustą siatkę; tam „poszły” te pieniądze. Dawid czekał na placu zabaw i pilnował naszych rzeczy. To był nasz wspólny pomysł. Byliśmy głodni i nie mieliśmy gdzie spać. Chwilę po napadzie udaliśmy się do hotelu, w którym wykupiłem pokój dla nas trzech na jedną noc. Podzieliliśmy pieniądze na trzech po 700 zł. Pieniądze wydaliśmy na alkohol, papierosy i dzi***. Po wydaniu pieniędzy wróciliśmy do hotelu i zostaliśmy zatrzymani przez

W ŚRODĘ 17 LIPCA PRZED SĄDEM REJONOWYM W ELBLĄGU STANĘLI 24-LETNI OSKAR Ć. ORAZ 26-LETNI ALEKSANDER W. ZOSTALI OSKARŻENI O TO, ŻE NA POČZĄTKU KWIETNIU TEGO ROKU UBRANI W KOMINIARKI I RĘKAWICZKI STERRORYZOWALI 22-LETNIĄ KASJERKĘ W JEDNYM ZE SKLEPÓW ŻABKA I ZABRALI Z KASY PIENIĄDZE WYSOKOŚCI 2774 ZŁ.

policję. Dopiero gdy przyjechała policja, doszło do mnie, co zrobiłem. Wyłączyłem myślenie, nie wiem, po co to zrobiłem — sędzia odczytała wyjaśnienia oskarżonego Oskara Ć., mieszkańca Grudziądza. Drugi z oskarżonych to Aleksander W. Przed odczytaniem jego wyjaśnień powiedział, że chciałby naprawić wszystkie wyrządzone szkody. Podczas całej rozprawy na jego twarzy był wymalowany smutek i przygnębienie.

— Przed rozbojem poszedłem do sklepu Biedronka, gdzie zostałem

przyłapany na kradzieży. Moi koledzy nie kradli. Potem postanowiliśmy okraść Żabkę. Poczekaliśmy, aż w sklepie nikogo nie będzie. Ja stałem tylko przy drzwiach. Miałem pilnować drzwi, a Oskar zażądać pieniędzy. Nie mieliśmy przy sobie noża ani innego narzędzia. W pokoju hotelowym podzieliliśmy się pieniędzmi i razem poszliśmy na dzi***. Dawid wiedział, że pieniądze są z rozboju, i się zgodził. Żałuję tego, co zrobiłem — tak brzmiały wyjaśnienia Aleksandra W., mieszkańca Olsztyna.

EKSPEDIENTKA: BARDZO SIĘ BAŁAM

W sądzie zeznawali też 22-letnia kasjerka i właściciel sklepu.

— Jeden stał przy drzwiach, drugi chciał pieniądze. Na początku nie rozumiałam, o co mu chodzi, i powiedziałam, że nie mam żadnych pieniędzy. On otworzył furtkę przy kasie. Otworzyłam mu kasę, on sam zabrał pieniądze. Chciałam uciec, ale bałam się, że ten, co stał przy drzwiach, złapie mnie. Bałam się, że zrobią mi krzywdę. Wyglądali na zdeterminowanych. Taka

Mężczyźni ubrani w kominiarki i rękawiczki sterroryzowali 22-letnią kasjerkę w jednym ze sklepów Żabka i zabrali z kasy 2774 zł

sytuacja nie jest normalna. Po zdarzeniu przez tydzień nie chodziłam do pracy, a gdy wybijała godzina napadu, to oglądałam się za siebie. Nie mam do nich pretensji, ale jest mi przykro, że zrobili takie coś. Każdy później żałuje. Nie przyjmuję ich przeprosin — zeznawała w sądzie napadnięta kasjerka. Sędzia uchyliła oskarżonym areszt tymczasowy. Uzasadniła to tym, że przewód sądowy jest już zamknięty, a 2-letnia kara więzienia, o którą zawnioskował prokurator, jest zbyt niska, by podtrzymać środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztu. Wyrok w tej sprawie poznamy 24 lipca.

EWELENA GULIŃSKA

UWAŻAJMY NA UPAŁY!

Wysokie temperatury nie odpuszczają natomiast w połączeniu z brakiem wyobraźni i rozsądku mogą być śmiertelnie niebezpieczne. Policjanci apelują, by pod żadnym pretekstem nie zostawiać w rozgrzanym samochodzie dzieci ani zwierząt.

Fala upałów nie odpuszcza. Pamiętajmy jednak, że w połączeniu z brakiem wyobraźni i zdrowego rozsądku mogą być śmiertelnie niebezpieczne. Nawet jeśli wydaje nam się, że załatwienie jakiejś sprawy zajmie nam niewiele czasu podczas upałów nie pozostawiamy swoich podopiecznych nawet na chwilę w zamkniętych samochodach. Przy upałach we wnętrzu pojazdu tworzy się swego rodzaju szklarnia, w której temperatura jest znacznie wyższa od tej na zewnątrz. Pamiętajmy wystarczy kilka minut, aby w zamkniętym i pozostawionym na słońcu pojeździe temperatura wzrosła do poziomu, który może zagrażać naszemu życiu! Szczególnie małe dzieci i zwierzęta pozostawione w samochodzie mogą być narażone na przegrzanie organizmu, które może zakończyć się śmiercią. Pamiętajmy również o naszych bliskich i sąsiadach szczególnie tych w sędziwym wieku. Zainteresujmy się ich losem, być może osoby te, które z uwagi na wiek są również w grupie wysokiego ryzyka i upały są dla nich szczególnie dotkliwe potrzebują naszej pomocy.

Policjanci apelują również o zachowanie rozsądku nad wodą. Przypominamy, że chcąc się schłodzić do wody należy wchodzić powoli, stopniowo chłodząc organizm. Nagła zmiana temperatury może wywołać w organizmie szok termiczny, który może zakończyć się tragicznie. Nigdy nie wchodzimy do

wody i nie pływamy jeśli piliśmy alkohol. Korzystajmy ze strzeżonych kąpielisk i nie spuszczaamy z oczu dzieci, które są pod naszą opieką.

Nie bądźmy obojętni na cudzy los! Widząc zagrożenie reagujmy i poinformujmy o wszystkim służby alarmowej 112. Nie bójmy się także sami zareagować, często o życiu decydują minuty, a nawet sekundy.

CIKAWOSTKA:

Rekordową temperaturę w Polsce odnotowano 15 czerwca 1921 roku w Prószkowie koło Opola. Słupek rtęci pokazał wtedy 40,2 stopnia Celsjusza. Po 1945 roku najwyższa temperatura wyniosła 39,5 stopnia w Słubicach.

O CZYM WARTO PAMIĘTAĆ?

- wysiłek fizyczny w upalny dzień szkodzi zdrowiu
- osoby starsze oraz dzieci w godz. 10-15 powinny pozostać w domu
- okna wychodzące na stronę słoneczną powinny być zamknięte i zastonięte
- unikajmy nastłonecznionych miejsc - odpoczywajmy w cieniu
- wychodząc z domu pamiętajmy o nakryciach głowy, kremach z filtrem i okularach przeciwsłonecznych, watro też mieć ze sobą butelkę wody
- zalecane są chłodne kąpiele lub prysznice
- odradza się spożywanie gorących posiłków - egzamin zda zapewne np. chłodnik litewski
- zalecana jest lekka, owocowa dieta złożona m.in. z melonów, arbuzów i warzyw
- odradza się spożywanie ciężkich dań mięsnych

for pixabay.com

REKLAMA

WIDZĄC ZAGROŻENIE
REAGUJMY
I POINFORMUJMY
O WSZYSTKIM SŁUŻBY
DZWONIĄC NA NUMER
ALARMOWY 112.

- niebezpieczne może być wsiadanie do nagrzanego samochodu - może to skutkować zasnieniem w czasie jazdy. Przed ruszeniem w trasę warto auto przewietrzyć
- pamiętajmy o nawadnianiu organizmu - zalecana dawka u dorosłego człowieka to ok. 30 ml na każdy kilogram masy ciała

JK

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY GRONOWO ELBLĄSKIE

z dnia 19 lipca 2023 r.

w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów obrębów Wikrowo, Gronowo Elbląskie, Jegłownik w gminie Gronowo Elbląskie

Na podstawie art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.) oraz art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.) **zawiadamiam** o podjęciu przez Radę Gminy Gronowo Elbląskie następujących uchwał:

- uchwały NR II/13/2024 dnia 12 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gronowo Elbląskie w miejscowości Wikrowo 1
- uchwały NR II/14/2024 dnia 12 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gronowo Elbląskie w miejscowości Wikrowo 3
- uchwały NR II/15/2024 dnia 12 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gronowo Elbląskie w miejscowości Gronowo Elbląskie
- uchwały NR II/16/2024 Rady dnia 12 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gronowo Elbląskie w miejscowości Jegłownik, Nowy Dwór Elbląski
- uchwały NR II/17/2024 Rady dnia 12 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego na części działek 388/1 oraz 388/2 obręb geodezyjny Jegłownik, gmina Gronowo Elbląskie.

Z treścią wyżej wymienionej uchwały można zapoznać się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Gronowo Elbląskie: <https://bipgronowo.warmia.mazury.pl/akty.html>.

Zainteresowani mogą składać wnioski do wyżej wymienionego planu miejscowego.

Zgodnie z art. 8g ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.) wnioski do projektu planu miejscowego składa się na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej, na formularzu w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego w Urzędzie Gminy Gronowo Elbląskie lub pocztą na adres: Urząd Gminy Gronowo Elbląskie, ul. Łączności 3, 82-335 Gronowo Elbląskie, na adres email: sekretariat@gminagronowo.pl lub poprzez platformę e-puap w terminie 21 dni od dnia zamieszczenia niniejszego obwieszczenia.

Wnioski do projektu planu miejscowego można składać na formularzu, którego wzór został określony w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz.U. z 2023 r. poz. 2509). Wzór ww. formularza jest dostępny na stronie <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/formularz-pisma-dotyczacego-aktu-planowania-przestrzennego> lub na stronie UG Gronowo Elbląskie w zakładce „Planowanie przestrzenne”.

Składający wnioski do projektu planu miejscowego podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania, albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem.

Jednocześnie na podstawie art. 46 ust.1 pkt 1 oraz art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.) zawiadamiam o przystąpieniu do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla wyżej wymienionego miejscowego planu. Zainteresowani mogą składać uwagi i wnioski do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu planu miejscowego w terminie 21 dni od dnia zamieszczenia niniejszego obwieszczenia.

Zgodnie z art. 40 ww. ustawy uwagi i wnioski mogą być wnoszone w formie pisemnej na adres: Urząd Gminy Gronowo Elbląskie, ul. Łączności 3, 82-335 Gronowo Elbląskie, ustnie do protokołu, za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2001 r. Nr 130, poz. 1450 z późn. zm.) na adres e-mail: sekretariat@gminagronowo.pl lub poprzez platformę e-puap.

Uwaga lub wniosek powinien zawierać nazwisko, imię, nazwę i adres wnioskodawcy, przedmiot wniosku oraz oznaczenie nieruchomości, której dotyczy.

**Wójt Gminy Gronowo Elbląskie
Marcin Ślęzak**

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych

Administratorem danych osobowych dot. projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest Gmina Gronowo Elbląskie, ul. Łączności 3, 82-335 Gronowo Elbląskie, reprezentowana przez Wójta Gminy Gronowo Elbląskie; Dane szczegółowe dot. przetwarzania danych osobowych w związku z realizacją ww. ustawy znajdują się na stronie BIP Urzędu Gminy Gronowo Elbląskie.

PROKURATURA MUSI PRZESŁUCHAĆ JESZCZE SETKI OSÓB

Prokuratura Okręgowa w Olsztynie wciąż prowadzi śledztwo w sprawie rzekomych nieprawidłowości w zakładzie karnym w Barczewie. — Postępowanie zostało przedłużone do końca grudnia, prokuratura musi przesłuchać jeszcze około 400 osób. Są to głównie funkcjonariusze tego zakładu. Status pokrzywdzonego ma już około 100 osób — informuje rzecznik Prokuratury Okręgowej w Olsztynie Daniel Brodowski.

O sprawie pisaliśmy już kilka razy. Przypomnijmy: Prokuratura Regionalna Olsztyn-Północ wszczęła w styczniu 2023 roku śledztwo w sprawie podejrzenia przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy Służby Więziennej zakładu karnego w Barczewie, do którego miało dojść w październiku 2022 roku. Miało ono polegać na znęcaniu się psychicznym i fizycznym ze szczególnym okrucieństwem nad osobą prawnie pozbawioną wolności poprzez m.in. wyzywanie słowami wulgarnymi, bicie po całym ciele, podduszanie i podtapianie.

Raport Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur (KMPT), z którego wynika, że w Zakładzie Karnym w Barczewie mogło dojść do nieprawidłowości, w tym stosowania tortur, opublikowano na stronie internetowej RPO. Został on sporządzony po wizytacji, którą przeprowadzili w tym zakładzie od 17 do 20 października 2022 roku pracownicy KMPT działającego w ramach biura Rzecznika Praw Obywatelskich.

— Delegacja KMPT powzięła uzasadnione podejrzenie, że w tym zakładzie dochodzi do aktów przemocy ze strony niektórych funkcjonariuszy względem osadzonych, w tym do tortur, nieludzkiego i poniżającego traktowania — poinformowano na stronie RPO. W opisie raportu podano, że podczas wizytacji przedstawiciele KMPT „ustalili z dużym prawdopodobieństwem”, że funkcjonariusze zastraszają osadzonych, stosują represję, przemoc fizyczną i słowną. — Osadzeni

są wyciągani z celi, doprowadzani do pomieszczeń niemonitorowanych, gdzie następnie są bici, obrażani, zastraszani, podduszani, a nawet podtapiani (tzw. waterboarding) — czytamy w raporcie.

HORROR W WIĘZIENIU?

Po publikacji artykułu w sierpniu 2023 roku otrzymaliśmy kilka telefonów od rodzin osadzonych skarżących się na ich traktowanie w Barczewie. Wciąż piszą i telefonują do nas osoby, które uważają, że zostały pokrzywdzone — obecni więźniowie oraz ci, którzy już opuścili mury więzienne.

Jeden z poszkodowanych w liście postanowił opowiedzieć nam o koszmarze, jaki miał przeżyć w murach Zakładu Karnego w Barczewie (dane mężczyzny pozostają do wiadomości redakcji):

„Postanowiłem zebrać w sobie trochę odwagi i napisać do Pani list. Jestem osobą skazaną za swoje wybryki: chcę dodać, że nie jestem mordercą, pedofilem czy gwałcicielem... Chcę Pani opowiedzieć o piekle, które przeżyłem w Zakładzie Karnym w Barczewie, o ludziach, którzy tam pracują jako osoby dające przykład do resocjalizacji, a okazują się potworami. Sytuacje były publikowane w wiadomościach telewizyjnych, ale nikt nie opowiedział tego szczegółowo. Chodzi mi o tajemnice z tamtego miejsca za murami, które jeszcze nie zostały ujawnione. Może dzięki temu społeczeństwo będzie inaczej spostrzegało życie za murami. Obecnie prokuratura prowadzi w tej sprawie śledztwo, w której jestem ofiarą i świadkiem

Więźniowie oraz ich rodziny kontaktują się z nami, bo obawiają się, że sprawa zostanie zamieciona pod dywan

tortur, łamanie wielokrotnie godności człowieka i prawa. Traktowanie nas jak przedmiot do sprawiania sobie przyjemności przez topienie, duszenie z czarnym workiem na głowie czy też wsadzania paralizatora w odby: sprawiało to, że są oni królami za murami. Pani redaktor, może razem zwalczymy takie zło; wiem, że nie naprawimy całego świata, ale niech tamci ludzie przesta-

ną tam pracować, abyśmy mogli czuć się jako skazani, a nie potępieni...”

Skontaktował się też z nami mężczyzna, który obecnie przebywa w innym zakładzie karnym. Więzień złożył zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa przez funkcjonariuszy służby więziennej w Barczewie. Pismo zostało też wysłane do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, który poin-

Co działo się za murami barczewskiego zakładu karnego?

Czy funkcjonariusze Służby Więziennej faktycznie znęcali się nad więźniami? Śledztwo wciąż trwa... Nikomu nie przedstawiono zarzutów...

formował, że przekazał je do Prokuratury Okręgowej w Olsztynie.

— Wolalbym umrzeć, niż wrócić do Barczewa — zapewniam. — To obóz tortur. Jeszcze po nocach śnią mi się krzyki bitych więźniów i to, co robili ze mną. Byłem torturowany i byłem naocznym świadkiem tortur na innych osadzonych. Do tych wszystkich zdarzeń dochodziło nie tylko w okresie wspomnianym w śledztwie...

Kolejny więzień, który już jest na wolności, wciąż nie może zapomnieć o koszmarze, którego miał doświadczać w Barczewie.

— Tego nie da się zapomnieć — mówi. — To cią-

gle wraca... Żle śpię, śnią mi się korytarze więzienne, krzyki katowanych. Choć jestem na wolności, to wręcz boję się wychodzić z domu... Chciałbym, żeby w końcu winni zostali ukarani, żeby już nikt nie musiał znosić upokorzeń i przemocy w więziennych murach. Boję się, że sprawa zostanie zamieciona pod dywan.

POSTĘPOWANIE ZOSTAŁO PRZEDŁUŻONE

Prokuratura nadal prowadzi śledztwo w sprawie podejrzenia przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy Służby Więziennej Zakładu Karnego w Barczewie. Nikomu do tej pory nie przedstawiono zarzutów. Prokurator zgromadził materiał dowodowy, przesłuchani zostali więźniowie oraz świadkowie.

— Postępowanie się toczy, czas jego trwania został przedłużony do końca roku. Na ten moment postępowanie jest w fazie in rem, co oznacza, że nadal nikomu nie przedstawiono jeszcze zarzutów — informuje rzecznik Prokuratury Okręgowej w Olsztynie Daniel Brodowski. I dodaje: — Czynności są prowadzone codziennie. Czekamy na opinię biegłego w zakresie ewentualnych obrażeń, których mieli doznać pokrzywdzeni. Przesłuchaliśmy już ponad 200 osób. Są to osoby, które mają status osób poszkodowanych oraz świadkowie. Około 100 osób ma status pokrzywdzonego. Przesłuchiwanie funkcjonariusze to grupa około 400 osób łącznie. Teraz czynności głównie skupiają się na personelu tegoż zakładu — wyjaśnia Daniel Brodowski.

JOANNA KARZYŃSKA

AKCJA RATOWNICZA NA ZALEWIE WIŚLANYM

O TYM, JAK NIEPRZEWIDYWALNA I NIEBEZPIECZNA MOŻE OKAZAĆ SIĘ POGODA NA WODZIE, PRZEKONAŁ SIĘ DOŚWIADCZONY ŻEGLARZ, KTÓRY WYPŁYNAŁ NA WODY ZALEWU WIŚLANEGO Z TRÓJKĄ NASTOLETNIICH DZIECI I PSEM. CAŁA PRZYGODA ZAKOŃCZYŁA SIĘ SZCZĘŚLIWIE, BO POLICYJNI WODNIACY PRZYBYLI W SAMĄ PORĘ.

Zdarzenie miało miejsce w niedzielę 14 lipca na wodach Zalewu Wiślanego. Załogę z Elbląga złapał nieprzewidywalny i gwałtowny szwał. Łódź straciła sterowność. Konieczne było złożenie żagli. Na domiar złego, załozdże zepsuł się silnik. Kilku-metrowa jednostka zaczęła niebezpiecznie dryfować na wysokich falach. Było po godzinie 17.00. Sternik zadzwonił pod 112.

Policjanci już po kilku minutach byli na miejscu. W międzyczasie poinformowali jednostki pływające. Odpowiedziała jedna z nich, która asekurowała feralną łódź do czasu przyplłynięcia funkcjonariuszy.

Policjanci byli we właściwym miejscu o właściwym czasie. Przejęli łódź i odholowali ją do przystani w Elblągu.

KMP ELBLĄG

JAPOŃSKA BOMBA NUKLEARNA

Deinformacja i manipulacja informacją są złe. Są trucizną, która zatruwa nasze społeczeństwo — globalnie i lokalnie. I dlatego trzeba z nimi walczyć w obronie prawdy i w obronie nas samych. A historia, niestety, nawet ta najnowsza, zbyt często jest plamiona krwią tych, którzy o prawdę walczą. Lub tych, którzy padli ofiarą manipulacji...

LISTA WSTYDU

30 kwietnia 2004 r. w raporcie kanadyjskiej telewizji CTV wspomniano o „polskim obozie w Treblince”. Ambasada RP w Kanadzie złożyła skargę do CTV. Robert Hurst z CTV argumentował jednak, że termin „polski” używany jest w całej Ameryce Północnej w sensie geograficznym i odmówił wydania sprostowania. Ambasador RP w Ottawie złożył następnie skargę do Krajowego Panelu ds. Usług Specjalistycznych Kanadyjskiej Rady ds. Standardów Nadawczych. Rada odrzuciła argumentację Hursta, uznając, że słowo „polski” — podobnie jak przymiotniki „angielski”, „francuski” i „niemiecki” — ma konotacje wyrażające wykraczające poza kontekst geograficzny. Jego użycie w odniesieniu do nazistowskich obozów zagłady było wprowadzające w błąd i niewłaściwe.

W listopadzie 2008 r. niemiecka gazeta „Die Welt” w swoim artykule nazwała obóz koncentracyjny na Majdanku „byłym polskim obozem koncentracyjnym”. Natychmiast jednak przeprosiła, gdy czytelnicy zwrócili redakcji uwagę na błędne sformułowanie.

W kanadyjskim magazynie „Maclean's” z 16 listopada 2009 r. dziennikarka Kathie Engelhart w artykule o Johnie Demjanjuku nazwała go człowiekiem, który uchodził za „notorycznego sadybę z polskiego obozu zagłady w Treblince”. Pisała o „polskim obozie zagłady w Treblince” i stwierdziła, że Demjanjuk jako strażnik „służył w trzech polskich obozach”. Po tym artykule Piotr Ogrodziński, ambasador RP w Ottawie, złożył formalną skargę i oświadczył: „To całkowita nieprawda, że Polacy mieli cokolwiek wspólnego z obozami koncentracyjnymi, z wyjątkiem tego, że byli ich pierwszymi więźniami”.

23 grudnia 2009 r. historyk Timothy Garton Ash napisał w „The Guardian” «Kilka tygodni temu, oglądając reportaż niemieckiej telewizji z procesu Johna Demjanjuka, ze zdziwieniem usłyszałem, że spiker opisał go jako strażnika w „polskim obozie zagłady” Sobibór. Co to za czasy, gdy jedna z głównych niemieckich stacji telewizyjnych uważa, że może opisać obozy nazistowskie jako „polskie”? Z mojego doświadczenia wynika, że automatyczne zrównanie Polski z katolicyzmem, nacjonalizmem i antysemityzmem — a co za tym idzie, wywoływania u Polaków poczucia winy w związku z Holocaustem — jest nadal powszechne. To zbiorowe stereotypy nie oddają sprawiedliwości przekazom historycznym».

W 2010 r. Polsko-Amerykańska Fundacja Kościuszkowska wystosowała petycję, żądając, aby cztery główne amerykańskie organizacje informacyjne poparły używanie wyrażenia „niemieckie obozy koncentracyjne w okupowanej Polsce”. Bo przytrafiały się za często.

23 września 2011 r. kanadyjski dziennik „Globe and Mail” doniósł o „polskich obozach koncentracyjnych”. Polskie protesty poparł wtedy Ted Opitz, poseł do parla-

mentu Kanady, oraz Jason Kenney, minister obywatelstwa i imigracji.

W maju 2012 r. prezydent USA Barack Obama nawiązał do „polskiego obozu zagłady”, odznaczając pośmiertnie Prezydenckim Medalem Wolności Jana Karskiego. Po skargach ze strony Polaków, m.in. ministra spraw zagranicznych Radosława Sikorskiego i Alexa Storożyńskiego, prezesa Fundacji Kościuszkowskiej, rzecznik administracji Obamy powiedział, że prezydent przeinaczył słowa, „odnosząc się do nazistowskich obozów zagłady w okupowanej przez Niemców Polsce”. 31 maja 2012 r. prezydent Obama skierował list do prezydenta RP Komorowskiego, w którym wyjaśnił, że nieumyślnie użył tego wyrażenia w odniesieniu do „nazistowskiego obozu zagłady w okupowanej przez Niemców Polsce”, a następnie stwierdził: „Żałuję tego błędu i zgadzam się, że ta chwila jest szansą, aby to i przyszłe pokolenia poznały prawdę”.

W 2013 r. Karol Tendera, były więzień Auschwitz-Birkenau i sekretarz stowarzyszenia byłych więźniów niemieckich obozów koncentracyjnych, pozwał niemiecką telewizję ZDF, żądając formalnych przeprosin i przekazania 50 tys. złotych na cele charytatywne za używanie przez ZDF określenia „polskie obozy koncentracyjne”. Sąd nakazał ZDF złożenie publicznych przeprosin. Część Polaków uznała te przeprosiny za niewystarczające i zaprotestowała transparentem na ciężarówce, który głosił: „Nazistowskie obozy zagłady były niemieckie — ZDF przeprosza!”.

I co? I wstyd, państwo dziennikarze i politycy! Wstyd, bo przespaliście kilka lekcji historii. Ale jeszcze większy wstyd, państwo wydawcy i redaktorzy naczelni, że pozwoliliście na publikację artykułów i audycji mimo jawnych nieprawd w nich zawartych!

PRAWDA

„Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny” [Auschwitz/Sobibór/Treblinka/Stutthof...] to jedyny termin historycznie poprawny, w takiej formie przyjęty przez UNESCO, Organizację Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury. „Polski obóz koncentracyjny” [Auschwitz/Sobibór/Treblinka/Stutthof...] — BŁĄD! Jest to określenie nieprawdziwe, sugerujące całkowicie fałszywe wyobrażenie o tym, kto jest odpowiedzialny za zbrodnie niemieckich nazistów i obraźliwa forma rewizjonizmu wobec ofiar.

„POLSKIE OBOZY KONCENTRACYJNE” = DEZINFORMACJA

„Polskie obozy koncentracyjne” to definicja nieprawdziwa. Wprowadza w błąd i budzi podejrzenia o rewizjonizm. Także historycznie myląca — choć niestety wciąż używana przez niektóre media, publikacje i dokumenty historyczne w odniesieniu do niemieckich nazistowskich obozów koncentracyjnych, które znajdowały się na terenie Polski. W związku z powtarzającym się używaniem określenia „polskie obozy koncentracyjne”,

Marsz nowo przybyłych więźniów wzdłuż baraków SS w Birkenau w kierunku komór gazowych przy krematoriach II i III, 27 maja 1944 r.

na wniosek Polski, w 2007 r. zmieniono brzmienie wpisu dotyczącego pozostałości obozu koncentracyjnego Auschwitz z „Obóz koncentracyjny Auschwitz” na „Nazistowski niemiecki obóz koncentracyjny i obóz zagłady (1940-1945)”.

NIEMIECKIE OBOZY KONCENTRACYJNE

Obozy koncentracyjne i ośrodki zagłady były tworzone i administrowane przez państwo niemieckie. W chwili tworzenia tych obozów państwo polskie nie istniało. Warto też pamiętać, że w czasie niemieckiej okupacji (1939-1945) legalnie działającym ośrodkiem władz polskich był Rząd RP na uchodźstwie z siedzibą w Londynie, który nie tylko nie podejmował decyzji dotyczących utworzenia tych obozów, ale w żaden sposób nie brał udziału w ich tworzeniu. Zarówno rząd, jak i struktury polskiego państwa podziemnego podejmowały raczej szereg działań wymierzonych przeciw niemieckim inicjatorom i dowódcom obozów i miejsc zagłady.

Używanie w publikacjach określenia „polskie obozy koncentracyjne” powoduje, że wiele osób niezaznajomionych z tą historią

Obóz eksterminacji w Sobiborze, lato 1943 r.

nabiera przekonania, że obozy koncentracyjne zostały założone przez Polaków i że to Polacy wraz z niemieckimi okupantami byli współodpowiedzialni za eksterminację Żydów oraz za inne zbrodnie popełnione w tych obozach.

A to NIEPRAWDA.

I tak na marginesie... Warto zauważyć, że choć w czasie II wojny światowej naziści zakładali obozy koncentracyjne nie tylko na terenie okupowanej Polski, ale także m.in.

na Litwie, Łotwie, we Francji i Holandii, w mediach trudno spotkać określenia typu „francuskie obozy koncentracyjne” lub „holenderskie obozy koncentracyjne”. Nie ma też wzmianek o „japońskich bombach nuklearnych” zrzuconych na Hiroszimę i Nagasaki — choć właśnie tak mogłaby sugerować tzw. logika geograficzna...

Magdalena Maria Bukowiecka
Korzystałam ze strony www.auschwitz.org
i z Encyclopædia Britannica.

Wydawca „Gazety Olsztyńskiej Grupa WM” dzięki Polskiej Fundacji Narodowej właśnie rozpoczęła prace nad nowym projektem. Jego celem jest przeciwdziałanie dezinformacji, która przez lata utrzymywała zniekształcony wizerunek Polski przez rozpowszechnianie zmanipulowanych faktów historycznych, negatywnie wpływających na dobre imię Polski i Polaków na świecie. W najbliższym czasie będziemy prezentować artykuły, ale także audycje, w których poruszymy ważne kwestie dotyczące tuszowania i fałszowania prawdy historycznej. Zapraszamy do lektury, ale też do czynnego udziału w naszej akcji! Na zgłoszenia od wolontariuszy czekamy pod adresem kontakt@wm.pl

Projekt finansowany ze środków Polskiej Fundacji Narodowej.

GAZETA
OLSZTYŃSKA

METROPOLIA WROCŁAWSKA • DOLNY ŚLĄSK
UROCLAWSKIE.INFO

DZIENNIK
ELBĄSKI

KONGRES
PRZYSZŁOŚCI

WAWA.info
PORTAL WARSZAWY I MAZOWSZA

TU 80 LAT TEMU MOGŁA ZMIENIĆ SIĘ HISTORIA

Fot. FB Wilczy Szaniec, Wolfsschanze, Lasy Państwowe

Wilczy Szaniec to jedna z największych atrakcji turystycznych i historycznych na Warmii i Mazurach. W latach 1941-1944 pełnił funkcję głównej kwatery Hitlera. W leśnym miasteczku pod Kętrzynem oprócz Hitlera mieszkało ok. 2,5 tys. ludzi. To tu zdecydowano o podbojach nazistowskich Niemiec, tu pojawiały się szaleńcze pomysły i stąd wydawano rozkazy wpływające na losy wielu milionów ludzi. To tutaj 80 lat temu, 20 lipca 1944 roku, dokonano też nieudanego zamachu na wodza III Rzeszy.

Niewątpliwie jedną z największych atrakcji, jaką kuszą turystów zarządcy obiektów jest wizualizacja miejsca zamachu. Sala obrad, w której płk. Stauffenberg dokonał próby zamachu na Adolfa Hitlera została zrekonstruowana w dawnym schronie szefa sztabu Keitla. Zdaniem wielu historyków zamach był najpoważniejszą próbą odsunięcia führera od władzy. Nie wiadomo, jak potoczyłyby się losy wojny, gdyby zamach się udał.

20 lipca 1944 roku w sali narad, w momencie wybuchu bomby znajdującej

się w teczce pod dębowym stołem, znajdowały się 24 osoby. Bomba wybuchła, raniąc większość z obecnych. Cztery osoby zmarły kilka dni później w wyniku odniesionych ran. Adolf Hitler został lekko ranny.

— Dołożyliśmy wszelkich starań, by odtworzyć wiernie salę narad tuż przed wybuchem bomby — mówi Zenon Piotrowicz, Nadleśniczy Nadleśnictwa Srokowo. — Wielki dębowy stół, teczka z ładunkiem wybuchowym, stare mapy, meble i przedmioty użytkowe z tamtego okresu pozwolą turystom cofnąć się w czasie o 80 lat i znaleźć się w centrum wydarzenia historycznego, które mogło zmienić losy wojennego świata i wielu milionów niewinnych ludzi.

To nie jedyne atrakcje, które mogą zobaczyć zwiedzający.

— W tym samym schronie prezentowane są wyniki poszukiwań prowadzonych na terenie Wilczego Szańca w ostatnich latach. Są to elementy wyposażenia z prawdziwego schronu znanego z zamachu, przedmioty codziennego użytku mieszkańców kwatery, pozostałości po instalacjach: elektrycznych, ciepłowniczych i wodnych. To efekt owocnej współpracy z grupami poszukiwawczy, głównie z gdańskiej fundacji „Latebra” — dodaje Piotrowicz.

W 2023 roku leśnicy zrekonstruowali wnętrze baraku, w którym 20 lipca 1944 roku doszło do zamachu. Znajduje się w nim ekspozycja „Wolfsschanze 20.07.1944” z figurami muzealnymi Hitlera i Stauffenberga.

Z okazji 80. rocznicy zamachu zarządcy obiektu przygotowali szereg atrakcji. — Będziecie Państwo mogli zobaczyć rekonstruktorów, którzy opowiedzą o swojej pasji i wydarzeniach tamtych dni, ale nie tylko. Zobaczycie też wiernie od-

Sala obrad, w której płk. Stauffenberg dokonał zamachu na Adolfa Hitlera została zrekonstruowana w dawnym schronie szefa sztabu Keitla

się Państwo w czasie i poczuć napiętą atmosferę, panującą zaraz przed wybuchem bomby, która miała zmienić bieg historii. Będziecie mogli spotkać się rekonstruktorami, którzy opowiedzą o swojej pasji i wydarzeniach tamtych dni, ale nie tylko. Zobaczycie też wiernie od-

tworzone wnętrze sali baraku narad sytuacyjnych, z eksponatami z okresu II wojny światowej, wykorzystywanymi w „Wilczym Szańcu” w okresie II wojny światowej — zachęcają.

Warta uwagi jest też prezentacja poświęcona Powstaniu Warszawskiemu. To nie jest przypadek

— to właśnie w Gierłozie Hitler wydał rozkaz zrównania Warszawy z ziemią. Dlatego już 10 sierpnia o godz. 11.00, 14.00 i 17.00 w Wilczym Szańcu będzie można obejrzeć inscenizację historyczną „Pragnienie wolności – 63 dni nadziei i dumy”.

W ostatnich latach Wilczy Szaniec sukcesywnie zmieniał swoje oblicze. Obecnie jest to obiekt turystyczny, zarządzany przez Nadleśnictwo Srokowo. Zarządcy co roku dokładają starań, żeby rozwijać to miejsce i czynić je jeszcze bardziej atrakcyjnym dla turysty. Dzięki temu odwiedzający mogą skorzystać z utwardzonych ścieżek poprowadzonych między bunkrami. Na miejscu obecnie dostępna jest już niemal cała infrastruktura niezbędna dla turystów. Jesienią 2020 udostępniono turystom dwa schrony z możliwością obejrzenia od środka. W ich przejściach pojawiły się zdjęcia z okresu funkcjonowania wojennej kwatery. Technicznym udogodnieniem jest możliwość zwiedzania obiektu z przewodnikiem w wersji audio. Jest on wyposażony

w ekran, dzięki któremu z audiodeskrypcji i języka migowego będą mogły skorzystać osoby niesłyszące. Oczywiście wciąż można skorzystać z usług przewodników PTTK, zwiedzać indywidualnie z zakupionym przewodnikiem i mapą lub przy użyciu aplikacji mobilnej pod nazwą „Wilczy Szaniec”. Otwarty jest punkt, w którym można zakupić przewodniki, mapy i pamiątki. Przewodnicy obsługują turystów w języku angielskim, niemieckim, rosyjskim, litewskim, francuskim, włoskim i oczywiście polskim. Możliwość skorzystania z zaplecza noclegowego i gastronomicznego czyni z Wilczego Szańca znakomitą bazę wypadową do zwiedzania innych okolicznych atrakcji. W 2022 roku oddano do użytku nowy budynek obsługi turystów, w którym mieszczą się m.in. umywalnie, pomieszczenia dla matek z dziećmi i osób z niepełnosprawnościami, sklepik z pamiątkami i kawiarenka. Co roku na terenie ośrodka są również organizowane wydarzenia kulturalne i historyczne.

Dużym atutem jest położenie w pobliżu dwóch jezior — Mój i Siercze, nad którymi można również swobodnie odpocząć czy skorzystać z kąpieli. Warto też dodać, że w 2021 roku w rankingu Radia Zet była kwatery Hitlera znalazła się w gronie dwunastu miejsc, które warto odwiedzić będąc na Warmii i Mazurach. W 2017 roku brytyjski dziennik The Telegraph uznał obiekt za jedno z 25 najatrakcyjniejszych miejsc Europy Wschodniej. Co ważne - Wilczy Szaniec nie ma charakteru sezonowego i można go zwiedzać przez cały rok. Nic dziwnego, że co roku do Gierłozy przybywa kilkaset tysięcy turystów z całego świata.

WOJCIECH CARUK

WEEKENDOWE ŚMIECI TO DUŻY PROBLEM

Gros odpadów zalegających na polskich plażach, górskich szlakach i w lasach stanowią plastikowe śmieci. W problem nieoddawanych do recyklingu odpadów i zalewu jednorazowych plastików wymierzone są przede wszystkim regulacje prawne przyjmowane na poziomie UE, ale też akcje edukacyjne. Na przestrzeni ostatnich trzech dekad nastąpił w świadomości Polaków duży postęp, ale tony zbieranych śmieci w trakcie akcji sprzątania świadczą o tym, że wciąż jest wiele do zrobienia.

NIEBEZPIECZNA TENDENCJA

— Po sezonie na polskich plażach czy górskich szlakach tych śmieci, zwłaszcza plastików, które nie podlegają recyklingowi, jest bardzo dużo, można je liczyć w setkach ton — mówi Agnieszka Veljković, kierowniczka biura prasowego Fundacji WWF Polska. — Jest ich cały wachlarz: od niedopałków papierosów, gum do żucia, przez plastikowe butelki, opakowania po żywności, po nawet zużyte dziecięce pieluchy czy innego rodzaju przedmioty, które są plastikowe, a które nie podlegają recyklingowi — dodaje.

Z majowego badania EKObarmetr SW Research i Fundacji Czysta Rzeka wynika, że ponad połowa Polaków (56 proc.) dostrzega problem zanieczyszczenia rzek, a 49 proc. — lasów. Śmieci kłują w oczy również nad jeziorami (41 proc.), nad morzem i na plażach (40 proc.) oraz w górach (30 proc.).

— Od kilku lat zauważamy bardzo niebezpieczną tendencję, że Polacy zostawiają w miejscach, gdzie wypoczywają, tzw. śmieci weekendowe. To są butelki po alkoholu, sławetne małpki, plastikowe butelki po innych napojach, to są opakowania po jedzeniu,

minigrille, mokre chusteczki, ale ostatnio znajdujemy też zatrzesienie papierosowych niedopałków i kapsli od butelek. To jest plaga plaż i miejsc wypoczynkowych nad wodą, czyli nad brzegami rzek i jezior. Podczas ostatniej akcji sprzątania mieliśmy ok. 600 tys. niedopałków zebranych przez wolontariuszy i prawie 200 tys. kapsli wydłubanych z ziemi — dodaje Beata Butwicka, prezeska Fundacji Nasza Ziemia.

Badanie EKObarmetr wskazuje, że więcej niż co trzeci Polak (36 proc.) do problemu śmieci wciąż podchodzi bezrefleksyjnie i nic w tym kierunku nie robi. Jednak z drugiej strony niewiele mniejszy odsetek (31 proc.) bierze jednak sprawy w swoje ręce i sprząta lub organizuje wspólne sprzątanie, a blisko co czwarty bierze udział w zorganizowanych akcjach społecznego sprzątania. Góry odpadów, szczególnie plastiku, to nie tylko problem estetyczny, lecz również ekologiczny.

— Szacuje się, że do mórz i oceanów co roku trafia 13 mln t nowego plastiku. A ta ilość plastiku, która już dryfuje po Oceanie Spokojnym, ma wielkość amerykańskiego Teksasu. Poza tym mamy też problem zanieczyszczenia mikroplastikiem, który został już odnotowany przez naukowców nawet w najgłębszym miejscu na Ziemi, czyli w Rowie Mariańskim, w lodzie arktycznym i w naszych organizmach — mówi Agnieszka Veljković. — Tych plastikowych opakowań wciąż trafia do środowiska naturalnego zbyt wiele.

— Jeśli to się nie zmieni, to według prognoz do 2050 roku w oceanach będzie już więcej plastiku niż ryb. Abiorąc pod uwagę, że średni czas rozkładu plastikowych opakowań zajmuje od kilkudziesięciu do kilkuset lat, konieczne jest szukanie alternatyw, które będą wspierały gospodarkę

Fot. archiwum organizatora akcji sprzątania

WRAZ Z POCZĄTKIEM SEZONU LETNIEGO ROŚNIE STERTA ŚMIECI ZALEGAJĄCYCH NA POLSKICH PLAŻACH, GÓRSKICH SZLAKACH I W LASACH. TO TZW. WEEKENDOWE ŚMIECI, CZYLI OPAKOWANIA PO JEDZENIU I NAPOJACH, JEDNORAZOWE NACZYNIA, GRILLE, MOKRE CHUSTECZKI, ZUŻYTE PIELUCHY, ALE TEŻ NIEDOPAŁKI PAPIEROSÓW I KAPSLE. TO NIE TYLKO KWESTIA ESTETYKI, ALE TAKŻE EKOLOGII.

obiegu zamkniętego — dodaje Michał Zawistowski, dyrektor zarządzający DS Smith Polska, firmy testującej m.in. materiały robione ze słomy, konopi, łupin kakaowych, wodorostów, odpadów rolniczych, a nawet stokrotek.

ŚWIATOWY OCEAN – PLASTIKOWĄ ZUPĄ

Zanieczyszczenie plastikiem to jeden z najważniejszych problemów środowiskowych. W ciągu ostatnich 60 lat globalna produkcja tworzyw sztucznych wzrosła

Zanieczyszczenie plastikiem to jeden z najważniejszych problemów środowiskowych

20-krotnie, do ponad 300 mln t rocznie, i według prognoz dodatkowo podwoi się w nadchodzących 20 latach. Szacuje się, że od rozpoczęcia ich masowej produkcji do tej pory tylko niecałe 10 proc. tworzyw sztucznych zostało poddanych recyklingowi. Naukowcy nazywają już obecne czasy erą plastiku, a światowy ocean – plastikową zupą. WWF podaje, że ilość plastiku, jaka trafia do mórz i oceanów, odpowiada całej ciężarówce odpadów wrzucanych do wody średnio co minutę.

— W ramach naszej akcji Sprzątanie Świata w ubiegłym roku 80 nurków

tylko z jednego jeziora wyciągnęło niemal 1,7 tys. kg podwodnych śmieci. Co ciekawe, wyciągnęli nie tylko butelki, puszki czy sławetne już opony, bo i takie rzeczy się znajdują, ale proszę sobie wyobrazić, że wyjmowali również całe kosze na śmieci. To znaczy, że nad tym pięknym jeziorem ludzie spędzają czas, bawią się znakomicie, a na koniec postanawiają wrzucić do wody kosz na śmieci — przypomina Beata Butwicka.

Jak wskazuje, żeby zmniejszyć ilość śmieci w środowisku, potrzebne są działania dwutorowe: z jednej strony regulacje prawne, a z drugiej – edukacja społeczeństwa, ponieważ większość śmieci znajdujących na łonie natury to odpady pokonsumpcyjne, np. opakowania po napojach i jedzeniu. Dlatego właśnie — zwłaszcza że sezon wakacyjny sprzyja przebywaniu na łonie natury – warto popracować nad swoimi nawykami i zastanowić się przy sklepowej półce nad wyborem produktu.

— Zmiany w zakresie opakowań są niezbędne. Według Eurostatu przeciętny Europejczyk wygenerował w 2021 roku prawie 190 kg odpadów opakowaniowych – ok. 11 kg więcej niż w poprzednim roku. Natomiast w ostatnim dziesięcioleciu wzrost liczby odpadów opakowaniowych w przeliczeniu na mieszkańca sięgnął prawie 30 proc. Konieczne jest podjęcie działań, które realnie wpłyną na poprawę tych statystyk — mówi Michał Zawistowski. — Modelowym rozwiązaniem tego problemu i przykładem wspierania gospodarki obiegu zamkniętego jest tektura falista, ponieważ papier jako surowiec jest zbierany i poddawany recyklingowi, którego wskaźnik przekracza 80 proc. Tymczasem wskaźnik recyklingu plastiku w Unii Europejskiej jest o połowę mniejszy i w 2021 roku wyniósł mniej niż 40 proc.

ŹRÓDŁO: NEWSERIA, OPR. BAR

PRZED BIBLIOTEKĄ POJAWIŁ SIĘ MURAL 3D

Przed schodami Biblioteki Elbląskiej powstaje mural nawiązujący do mieszczącej się w podziemiach Biblioteki Elbląskiej Interaktywnej Wystawy Dawnej Książki i Prasy „ElKamera”, która opowiada historię elbląskiego księgozbioru oraz historię budynku szpitala św. Ducha, gdzie dziś mieści się biblioteka.

fol. EG

Mural jest jeszcze w trakcie tworzenia, ale od samego początku wzbudza duże zainteresowanie. Mural już osiągnął zamierzony skutek. Chcieliśmy, aby nie tylko zwracał uwagę, ale też reklamował Interaktywną Wystawę Dawnej Książki i Prasy „ElKamera”, która od zeszłego roku znajduje się w podziemiach gotyckich biblioteki. Osoby, które przechodzą obok biblioteki, zatrzymują się przy tym muralu; mam nadzieję, że zwracają również uwagę na znajdujące się obok biblioteki reklamy „ElKamery”, i to spowoduje, że jeszcze więcej osób — nie tylko elblązan, ale też turystów — odwiedzi nasze wyjątkowe miejsce, jakim jest właśnie „ElKamera” — przekazuje Aleksandra Buła z działu komunikacji społecznej Biblioteki Elbląskiej.

I dodaje: — Dodatkowo mnich, który pojawił się na

Namalowania muralu podjął się ukraiński artysta Aleksandr Kolor

muralu, ma zachęcać do czytelnictwa. Ten mural jest bardzo biblioteczny i nawiązuje też do historii Biblioteki Elbląskiej będącej najstarszą częścią Starego Miasta.

Namalowania muralu podjął się ukraiński artysta Aleksandr Kolor, który od dwóch lat mieszka w Polsce. W Ukrainie ukończył Akademię Sztuk Pięknych. Pracę wykonuje zmywalnymi farbami silikonowymi, więc

nie będzie stanowiła trwałej ingerencji w wygląd Starego Miasta. Zdaniem artysty mural po 6 miesiącach — pod wpływem warunków atmosferycznych — powinien zniknąć z chodnika.

Mural powstający przed schodami Biblioteki Elbląskiej przy ul. św. Ducha będzie jednym z trzech istniejących w Polsce tego typu wielkoformatowych obrazów wykonanych na posadz-

ce. Pozostałe są w Wieliczce i Niedzicy.

A czym właściwie jest „ElKamera”, którą ma za zadanie reklamować mural?

— Elbląska Interaktywna Wystawa Dawnej Książki i Prasy „ElKamera” to najmłodsze dziecko Biblioteki Elbląskiej, która ma w swoich zasobach zbiory zabytkowe pamiętające jeszcze czasy Gimnazjum Elbląskiego. Są to bardzo

cenne zbiory zapisane do Narodowego Zbioru Bibliotecznych. Opowiadają o tożsamości Elbląga. Na co dzień zbiory przechowywane są w specjalistycznych magazynach, więc od wielu lat szukaliśmy sposobu, aby opowiadać ludziom o tym, jak fantastyczny księgozbiór posiada Biblioteka Elbląska, i o tym, jak ciekawą historię mają biblioteka i Elbląg. Z tego powodu

Mural powstający przed schodami Biblioteki Elbląskiej przy ul. św. Ducha będzie jednym z trzech istniejących w Polsce tego typu wielkoformatowych obrazów wykonanych na posadzce

stworzyliśmy interaktywną wystawę, dzięki której można dowiedzieć się o historii Elbląga, historii Biblioteki Elbląskiej i jej księgozbioru oraz o historii Kanału Elbląskiego. To jest biblioteka i Elbląg w pigułce. Wystawę można zwiedzać wraz z audioprzewodnikiem — jest kilka języków do wyboru. Biblioteka Elbląska jest jedną z niewielu bibliotek w Polsce, która taką interaktywną wystawę posiada — wyjaśnia Aleksandra Buła.

EWELENA GULIŃSKA

REKLAMA

KRASNAL●info

SENSACJE | PLOTKI | SKANDALE

Gramy poniżej pasa!

ODKRYJ ŚWIAT NAJGORĘTSZYCH PLOTEK I NAJWIĘKSZYCH SENSACJI NA NOWYM PORTALU KRASNAL.INFO

51240TBP-A-K

DUŻA RODZINA TO PRAWDZIWI SKARB!

Mówi się, że każdy etap rodzicielstwa ma w sobie coś niezwykłego i jest przygodą. Renata i Darek swoje rodzicielskie szczęście pomnożyli razy pięć. — Jesteśmy naprawdę szczęśliwi, choć zdarza się, że ludzie patrzą na nas jak na wariatów. A my po prostu lubimy, jak w naszym domu jest wesoło i głośno. Mamy siebie, wspieramy się, kochamy i wiemy, że razem jesteśmy najsilniejsi — zapewniają.

fot. Arch. prywatne

Od początku małżeństwa marzyli o dużej rodzinie

Kuba i Staś to najmłodsze dzieci małżeństwa

Renata z pierwszym synem Adamem (obecnie 21-letnim)

Rodzina jest jednym z najważniejszych elementów naszego życia. To ona daje nam poczucie przynależności, miłości i wsparcia w trudnych chwilach. Rodzice są pierwszymi osobami, które uczą nas wartości moralnych oraz pomagają rozwijać umiejętności społeczne. Dzięki rodzeństwu możemy nauczyć się dzielenia się swoimi emocjami i doświadczeniami oraz budować silną więź braterską lub siostrzaną. Wspólne spędzenie czasu z bliskimi pozytywnie wpływa na zdrowie psychiczne człowieka i może zapobiec samotności czy depresji. W Polsce przeważa model rodziny małodziejnej – z jednym lub dwójkiem dzieci. Trójka lub czwórka pojawia się coraz rzadziej. Piątka, a nawet więcej, to już naprawdę rzadkość. Otakiej często słyszymy, jak ludzie mówią „patologia”... Duża rodzina to spore wyzwanie, i to dla wszystkich jej członków, ale taka rodzina to też wsparcie i miłość.

CHCIELI MIEĆ DUŻĄ RODZINĘ

Są dumni rodzicami pięciorga dzieci: Adama, Karoliny, Doroty, Kuby i Stasia. Mówią, że dzieci są

ich sensem życia. Renata i Darek zawsze chcieli mieć dużą rodzinę. On w takiej właśnie się wychował, ona nie miała rodzeństwa, więc marzyła, że jej dziecko nie będzie samo. Zapewniają, że uśmiech dzieci sprawia, że nawet najbardziej deszczowe dni są radosne.

— Sama nie mam rodzeństwa, ale zawsze marzyłam o dużej rodzinie i piątka dzieci jest spełnieniem tych marzeń. Przyznam się jednak szczerze, że nie sądziłam, że uda mi się połączyć pracę zawodową z wychowywaniem takiej gromadki — mówi Renata. — Nie poradziłabym sobie jednak z dziećmi, gdyby nie wsparcie i pomoc męża oraz babć i dziadków. Mąż był obecny przy wszystkich porodach, przy pierwszym synu prał pieluchy tetrowe, mieszał w garnkach kaszkę, tulił, gdy dziecko męczyły kolki, a teraz gra z chłopakami w piłkę, a gdy trzeba, staje na zmywaku albo odkurza cały dom. I świetnie mu to wychodzi. Babcie i dziadkowie również pomagają w wychowaniu dzieciaków. Możemy na nich liczyć we wszystkich „awaryjnych” sytuacjach. Cudownie mieć taką wspólną rodzinę!

Darek ma trójkę rodzeństwa i z uśmiechem wspo-

mina, jak to fajnie było w dzieciństwie. Teraz też ma z rodzeństwem bardzo dobry kontakt.

— Ja pochodzę z rodziny, w której była nas czwórka. I kiedyś było o wiele trudniej, nie było takich sprzętów jak pralki, suszarki, odkurzacze czy roboty kuchenne. I rodzice dali radę, więc dla mnie nie ma w tym niczego nadzwyczajnego. W domu trzeba się uzupełniać — tłumaczy mąż Renaty.

NARODZINY DZIECI TO WYJĄTKOWY MOMENT

Dzień narodzin pierwszego dziecka Renata i Darek wspominają jako przepełniony zarówno radością, jak i niepokojem. Pierwsze spotkanie z synkiem było piękne i pełne niezwykłych wzruszeń.

— To był niezwykle moment, który zapamiętamy na zawsze — wspomina Renata. — Darek przeciął pępowinę i wtedy położył mi malego na piersi... I zakochałam się w nim od razu! Piękna chwila dla matki to pierwsze spotkanie z dzieckiem. Trzymałam go, a on patrzył mi prosto w oczy swoimi pięknymi oczkami. Nie umiałam określić emocji, jakie mi w tamtej chwili towarzy-

szyły. Płakałam i ja płakałam. Wtedy poczułam, jaki świat jest piękny. Mając przy sobie tę małą istotkę, czujesz, że jesteś już kimś innym, że to doświadczenie i nowa rola mamy zmieniła cię na zawsze. Czy tego chcesz, czy nie. W jednej chwili minął cały ból.

Darek też od razu poczuł miłość do swojego małego synka. Nie mógł uwierzyć w pierwszej chwili, że właśnie został tatą.

— Bałam się wziąć go na ręce, taki był mały — opowiada. — Wzruszenie odebrało mi mowę, a łzy płynęły po twarzy. Byłam najszczęśliwszą osobą na świecie. Każdy kolejny poród — rodziłam razem — był dla mnie niesamowitym przeżyciem. Każde nasze dziecko jest inne, ale wszystkie cudowne i tak bardzo przez nas upragnione!

KAŻDE DZIECKO JEST INNE

— Przede wszystkim stawiamy na wolność wyboru. Nasze dzieci widzą, jak ciężkie i trudne jest życie. Trzeba pracować, opłacać rachunki, dbać o rodzinę i dom — mówi Renata. — Każde nasze dziecko jest inne, ale wszystkie cudowne i tak bardzo przez nas

upragnione! Każde ma inne zainteresowania, inne pasje i marzy o czymś innym. Choć jest coś, co je łączy — wszystkie zgodnie mówią, że super jest mieć taką dużą rodzinę, więc liczymy, że nasza rodzinka się powiększy. Na razie wszyscy chcą się uczyć, zwiedzać świat, ale zawsze wracają do ukochanego domu — do mamy i taty. A my się cieszymy, że pomimo pełnoletności wciąż mają chęć wracać do domu.

Renata i Darek zawsze znajdują czas, by z dziećmi porozmawiać. Weekendy i święta są zarezerwowane wyłącznie dla rodziny.

— Uważamy, że rola rodziny w życiu człowieka jest ogromna — to ona kształtuje nasze wartości i przekonania oraz wpływa na sposób myślenia i zachowania — zapewniają małżonkowie. — Dzieciństwo spędzone we względnie stabilnej rodzinie pozwala na rozwój zdrowych relacji międzyludzkich, co z kolei wpływa korzystnie na późniejsze życie dorosłego człowieka.. Rodzice są dla dziecka pierwotnymi opiekunami, którzy zapewniają mu bezpieczeństwo emocjonalne i fizyczne oraz uczą podstawowych umiejętności potrzebnych do funkcjonowania w społeczeństwie.

Jednak rola rodzeństwa również ma duże znaczenie — to właśnie dzięki niemu dzieci uczą się współpracy, kompromisu oraz radzenia sobie ze stresem wynikającym z konfliktów interpersonalnych.

NIE JESTEŚMY „PATOLOGIA”

— Bardzo chciałabym pokazać ludziom, że można żyć szczęśliwie, niekoniecznie podążając ścieżką udeptaną przez innych. Wokół rodzin wielodzietnych funkcjonuje wiele stereotypów. Wierzę, że najlepszym sposobem jest oswojanie ludzi zinnoscią, pokazywanie im czegoś odmiennego — tłumaczy Renata. — Oboje jesteśmy zaangażowani w wychowanie naszych dzieci. Dbamy o dom, o dzieci i o siebie. Lubimy wspólnie spędzać czas, jeździmy nad jezioro, coś pozwiedzać albo na jakieś imprezy. Zdarza się, że wychodzimy sami do kina czy knajpki — dzwonimy po dziadków i wymykamy się z domu. Jesteśmy naprawdę szczęśliwi, choć zdarza się, że ludzie patrzą na nas jak na wariatów. A my po prostu lubimy, jak w naszym domu jest wesoło i głośno. Mamy siebie, wspieramy się, kochamy i wiemy, że razem jesteśmy najsilniejsi!

INACZEJ WYOBRAŻALI SOBIE MAŁŻEŃSTWO

Z danych udostępnionych przez 47 sądów okręgowych wynika, że w całym 2023 r. wpłynęło do nich blisko 81 tys. pozwów rozwodowych. To o 3 proc. więcej niż w 2022 r., gdy było ich 78,5 tys. Coraz więcej małżeństw rozpada się już w pierwszych latach wspólnego życia. Powód? — Niezgodność charakterów — mówią często rozwodzące się pary. Tylko? Są i inne przyczyny...

Wzięcie” sobie żony czy męża kiedyś było przyjmowane z całym dobrodziejstwem inwentarza, na dobre i na złe. Rozwody zdarzały się stosunkowo rzadko. Nawet jeżeli w małżeństwie nie zawsze dobrze się działo, małżonkowie tkwili w — często toksycznym — związku i nie myśleli o rozstaniu.

Przeczą temu najnowsze dane statystyczne, z których wynika, że w ostatnich latach zaszła rewolucja w myśleniu Polaków na temat małżeństwa i słów: „i że nie opuszczę cię aż do śmierci”. Czasem rozwód to najlepsze wyjście. Bo po rozwodzie można nie tylko odzyskać spokój, ale zacząć nowe, lepsze życie.

W 2023 r. do sądów okręgowych w całej Polsce wpłynęło blisko 81 tys. pozwów rozwodowych. To tylko o 3 proc. więcej niż w 2022 r. Zatem nie

sprawdziły się czarne scenariusze ekspertów, którzy rok temu zapowiadali pogorszenie sytuacji i wskazywali m.in. na kwestię finansowe związane z inflacją.

Ona: Bardzo się od siebie różnimy

Agata i Klaudiusz znali się od podstawówki, mieszkali niedaleko siebie. Miłość przyszła pod koniec szkoły średniej. Chodzili do ogólniaka, jako para poszli razem na studiówkę. Po studiach razem zamieszkali.

— Zналиśmy się wiele lat, jednak zaikrzyło między nami na 18. urodzinach naszego wspólnego kolegi — opowiada Agata. — I tak się zaczęło. To była piękna miłość i cudowny czas. Zdarzały się kłótnie, ale godziliśmy się dość szybko i zapominaliśmy o nich. Nie spieszyło nam się ze ślubem, bo żyliśmy beztrasko. Po studiach poszliśmy do pracy. Żyliśmy imprezami, wyjazdami ze znajomymi. Ciągłe gdzieś się spieszylismy i tak naprawdę nie mieliśmy zbyt wiele czasu, żeby pobyc razem w domu, porozmawiać, pomyśleć o przyszłości.

W dniu 30. urodzin Agaty jej partner zorganizował przyjęcie niespodziankę, na której poprosił ją o rękę. Były kwiaty, pierścionek i wypowiedziane przez Agatę: „Tak”. Ślub odbył się w ich rodzinnym mieście w 2016 roku.

— To był piękny dzień, fantastyczne wesele, goście i my bawiliśmy się wspaniale — wspomina.

— Rodzice zasponsorowali nam wszystko, dołożyli się też do mieszkania. Wydawało mi się, że nic nie może się zmienić... A jednak. Dość szybko po ślubie odkryłam, że Klaudiusz myślał, że wszystko pozostanie na starych warunkach. Nie chciał, żebyśmy mieli wspólne konto,

Czasem rozwód to najlepsze wyjście. Bo po rozwodzie można nie tylko odzyskać spokój, ale zacząć nowe, lepsze życie

nie mówił, ile zarabia, nie ustalał ze mną wydatków, a często nie mówił, dokąd wychodzi i o której wróci. Do ślubu nie zwracałam na to uwagi, ale jak byliśmy już małżeństwem, zaczęło mi to przeszkadzać. Kiedy okazało się, że jestem w ciąży, sytuacja trochę się unormowała, nie kłóciliśmy się już tyle, razem wychodziliśmy na zakupy, szykowaliśmy dziecku pokój.

Niestety sytuacja po narodzinach dziecka stała się jeszcze bardziej napięta. Agata opiekowała się dzieckiem i zajmowała domem, ale jej mężowi cały czas wydawało się, że skoro jest w domu, to nic nie robi...

— Mąż nie pomagał mi w niczym, bo uważał, że opieka nad dzieckiem to żadne zajęcie — żali się. — Oczekiwałam, że w domu będzie idealny porządek, dziecko będzie grzecznie

spalo, a on po powrocie zastanie na stole obiad z dwóch dań. Patrzył na mnie z niechęcią i kazał mi się ogarnąć, gdy po nieprzespanej nocy, kiedy nasza córka miała kolki, nie miałam siły się umalować. Coraz częściej wychodził z kolegami. Kłóciliśmy się cały czas. Nie potrafiliśmy spokojnie usiąść i porozmawiać. Każde z nas miało swoje argumenty i swoje racje.

Agata zdnia na dzień miała coraz bardziej dość tej sytuacji.

— Któregoś dnia padło słowo „rozwód” i choć byliśmy zgodni co do tej decyzji, to jednak nas to dotknęło — wspomina Agata.

W 2019 roku małżonkowie złożyli pozew o rozwód. Decyzją sądu córka została z Agatą, a jej ojciec dobrowolnie płacił na nią alimenty i...

— Teraz jesteśmy na stopie przyjacielskiej. Dogadujemy

się. Nie mieszkamy razem, ale Klaudiusz regularnie przychodzi odwiedzać córkę. Czasem zastanawiam się, dlaczego nam nie wyszło — zastanawia się Agata.

I odpowiada: — Chyba nie byliśmy przygotowani do wspólnego życia: kiedy przyszedł czas na dorosłe decyzje, wychowanie dziecka, wspólne problemy, nie potrafiliśmy się dogadać. Dopiero w małżeństwie dostrzegaliśmy, że skończyła się już zabawa, że teraz musimy być odpowiedzialni i że bardzo się od siebie różnimy. Inaczej widzieliśmy swoją przyszłość i wspólne życie. Nie dało się już naszego małżeństwa posklejać. Osobno było nam lepiej. Czasem lepiej rozejść się wcześniej, niż męczyć ze sobą przez długie lata. Teraz nasza córka przynajmniej ma uśmiechniętych, a nie wiecznie kłócących się rodziców.

On: Małżeństwo mnie rozczarowało

— Z Agatą znaliśmy się długo, decyzja o ślubie była przemyślana — mówi Klaudiusz, były mąż Agaty. — Po ślubie jednak wszystko zaczęło się psuć. Agata czeptała się o wszystko, chciała stabilizacji, wspólnego konta, wspólnego spędzania czasu. Kłóciliśmy się coraz częściej, zresztą nie było dnia bez kłótni. Sytuacja pogorszyła się po narodzinach naszej córki. Agata nie dbała o siebie tak jak wcześniej, nie miała ochoty wychodzić na spotkania ze znajomymi i ciągle marudziła, że jest zmęczona. Nie umiałem się dostosować do tej sytuacji. Kochałem i żonę, i córkę, ale nie potrafiliśmy znaleźć jakiegoś kompromisu i się dogadać. Rozwiedliśmy się dla dobra naszego i dziecka. Jesteśmy w stałym kontakcie, dbam o to, żeby córce niczego nie zabrakło, a Agata może zawsze na mnie liczyć. Z per-

spektywy czasu uważam, że rozwód był dobrą decyzją.

Klaudiusz ma obecnie partnerkę, z którą zamieszkał, jednak ślubu nie planuje. Mówi, że woli... nie ryzykować.

Ona: Teściowa zmieniła nasze życie w piekło

— Ta kobieta zgotowała mi piekło na ziemi — mówi Renata o swojej teściowej. — Słyszałam wiele razy, jak koleżanki mówią źle o swoich teściowych, ale nie myślałam, że mnie samą może to spotkać. Minęły już dwa lata od rozwodu, a ja jak tylko pomyślę o tej kobiecie, to ręce zaczynają mi się pocić z nerwów. Musiałam się rozejść z mężem, bo teściowa nie pozwalała mi normalnie żyć z mężem. Kontrolowała mnie, sprawdzała kurz na półkach, zaglądała do lodówki, próbowała jedzenia, przedstawiała rzeczy po swojemu. Jak mieszkaliśmy w jej domu, to bez pukania wchodziła do pokoju, natomiast jak zamieszkaliśmy w wynajętym mieszkaniu, to przychodziła pod naszą nieobecność i sprawdzała, czy mam posprzątane i poprane. Brakowało jedynie tego, żeby spała z nami w jednym łóżku...

Renata i jej mąż znali się ponad 4 lata, zanim postanowili się pobrać. Nie byli już młodymi ludźmi, tylko takimi po 30. Oboje mieli dobrze płatne prace i sprecyzowane plany na przyszłość.

— Do ślubu mieszkaliśmy osobno, choć bardzo często spotykaliśmy się i przebywaliśmy w swoich domach — opowiada Renata. — Zналиśmy swoje rodziny, przyjaciół. Mama mojego męża wychowywała go sama, więc przymykałam oko na to, że jest nadopiekuńcza. Śmiać mi się chciało, jak na spotkaniach poprawiała mu ubrania, jak szykowała kanapki na drogę, kiedy gdzieś wyjeżdżaliśmy. Nie wiedziałam, co czeka mnie po ślubie. Mąż namówił mnie, żebyśmy zamieszkali w domu jego matki. Jako jedynak miał go odziedziczyć, więc była to dla mnie słuszna decyzja. Zamieszkaliśmy na piętrze. Do pierwszego spięcia doszło, kiedy przywiozłam swoje rzeczy i zaczęłam je ustawiać. Teściowej nie podobało się to, co przywiozłam, i to, gdzie te rzeczy ustawiam. Nie chciała, żebym cokolwiek zmieniać w mieszkaniu, w którym też zamieszkałam. Ale to był początek... Teściowa decydowała o tym, co jedliśmy, przychodziła do nas bez pukania, przedstawiała wszystko po swojemu. Wytrzymałam pół roku. Potem powiedziałam mężowi, że musimy się wyprowadzić, bo nie mogę żyć z jego matką pod jednym dachem.

Renata z mężem zamieszkali na stacji, ale i tu teściowa nachodziła małżeństwo. Syn nie potrafił się

przeciwstawić matce, wykonywał jej polecenia, dorobił jej klucze do mieszkania, więc nawet pod ich nieobecność teściowa pojawiała się w ich mieszkaniu.

— Nie pomagały prośby ani groźby — wspomina Renata. — Postawiłam mężowi ultimatum: albo ja, albo matka. Wiem, że mnie kochał, ale niestety nie potrafił uwolnić się od swojej matki. Małżeństwem byliśmy 17 miesięcy. Postanowiliśmy wziąć rozwód bez orzekania o winie. Rozstaliśmy się kulturalnie, choć bardzo mi było przykro, bo Rafał to bardzo dobry człowiek. Niestety toksyczna matka zniszczy psychicznie każdą kobietę, bo nikt nie jest w stanie znieść tego jej osaczenia.

Ona: Zdradził mnie z koleżanką

— Nasze małżeństwo rozpadło się z błahego i chyba częstego powodu, czyli z powodu zdrady — mówi Ewelina. — Chodziliśmy ze sobą ponad 10 lat, razem pojechaliśmy do Anglii, żeby zarobić na mieszkanie i wesele. Wszyscy mówili, że jesteśmy zgraną i kochającą się parą. Myślałam, że tak jest. Ufałam Markowi. Po powrocie do Polski pobrał się, że musimy się wyprowadzić, bo nie mogę żyć z jego matką pod jednym dachem. Mieliliśmy grono znajomych, z którymi często się spotykaliśmy. Coraz częściej jednak rozmawialiśmy o posiadaniu potomstwa. Marzyliśmy odwojce dzieci.

W 2023 R. DO SĄDÓW OKRĘGOWYCH W CAŁEJ POLSCE WPŁYNĘŁO BLISKO 81 TYS. POZWÓW ROZWODOWYCH. TO TYLKO O 3 PROC. WIĘCEJ NIŻ W 2022 R. ZATEM NIE SPRAWDZIŁY SIĘ CZARNE SCENARIUSZE EKSPERTÓW, KTÓRZY ROK TEMU ZAPOWIADALI POGORSZENIE SYTUACJI I WSKAZYWALI M.IN. NA KWESTIĘ FINANSOWE ZWIĄZANE Z INFLACJĄ.

Podczas imprezy u znajomych wydarzyło się jednak coś, co zburzyło idealny świat Eweliny. Dziewczyna źle się poczuła i zdecydowała się wrócić wcześniej do domu. Mąż został ze znajomymi.

— Bolała mnie głowa i źle się czułam podczas tamtej imprezy — wspomina. — Nie miałam powodów, żeby się czegoś obawiać. Po kilku godzinach postanowiłam wrócić do znajomych, żeby zabrać męża. Nie pilał wcześniej, więc pojechałam autem pod ich dom. W ogrodzie nie było męża, więc weszłam do domu i zaczęłam go szukać. Pamiętam, że pomyślałam nawet, że mnie nie było, to pewnie się upił i śpi gdzieś. Niestety nie spał, a uprawiał seks z naszą koleżanką. Nie potrafiłam się z tego otrząsnąć. Dwa razy próbowaliśmy zacząć od nowa, jednak we mnie wciąż tkwił tamten obraz. Rozwiedliśmy się, bo nie umiałam mu przebaczyć i zaufać na nowo.

Małżonkowie sprzedali mieszkanie, podzielili się pieniędzmi i nie utrzymują ze sobą kontaktu.

— Za bardzo bolało to, że zawiódł moje zaufanie — tłumaczy dziś Ewelina. — Byliśmy ze sobą tyle lat, tyle razem przeżyliśmy, a on dla kilku chwil rozkoszy z jakąś kobietą zniszczył naszą miłość. Do dziś boję się zaufać jakiemuś mężczyźnie. Jestem już trzy lata po rozwodzie i nie potrafię pozbyć się myśli, że znów ktoś mnie zrani, że może mnie zdradzić. Rozwód kosztował mnie sporo nerwów. To nie jest

łatwe, po kilkunastu latach wspólnego życia przekreślić wszystko i zacząć od nowa.

On: Byłem za biedny

— Moja żona chciała wygodnego, luksusowego życia, a ja nie byłem w stanie spełniać jej wszystkich zachcianek — mówi Paweł. — Oboje pochodzimy z małych miejscowości. Zналиśmy się od dziecka, choć jestem starszy od Małgoski o 4 lata. Przyjaźniłem się z jej bratem. Kiedy Gosia miała 16 lat, zaczęliśmy ze sobą chodzić. Pierwsza wielka miłość, zaręczyny i ślub. Wszystko było pięknie, tylko żona czasem mówiła, że chciałaby mieć swój dom, lepsze sprzęty i piękniejsze ubrania. Pracowałem dużo, żeby zapewnić jej wszystko, co chciała, jednak zawsze było jej mało. Kiedy na świecie pojawiły się dzieci, Gosia stała się smutna, martwiła się, że straciła figurę, że jest brzydka. Nie pomagały moje tłumaczenia, że dla mnie jest piękna.

Żona Pawła postanowiła wreszcie wyjechać za granicę, żeby zarobić większe pieniądze. Zostawiła dwójkę małych dzieci pod opieką męża i jego rodziców. Początkowo dzwoniła, pisała i przysyłała kartki. Nie wróciła jednak do domu, do męża i dzieci.

— Prosiłem ją za każdym razem, żeby wróciła do nas, niestety powiedziała, że teraz wie, że żyje. Nie chce wrócić do tej „biedy” — opowiada Paweł. — Musiałem być silny dla dzieci i nie załamać się. Zrozumiałbym nawet,

gdyby mnie zostawiła, ale zabrała dzieci. A dla niej ważniejsze są pieniądze niż rodzina. Dostałem rozwód z jej winy. Nie stawiała się nawet na rozprawach wsądzie, nie odwiedza dzieci. To przykre, bo ze mną ma rozwód, ale z dziećmi nie. Nie myślałem, że nie wróci z tej zagranicy. Wybrała inne życie, bez obowiązków i zmartwień. Wiem, że ma innego partnera. Zastanawiam się, po co w ogóle zgodziła się na ślub, skoro nie widziała przyszłości u mego boku. Swoim odejściem złamała serce imi, i dzieciom, które coraz częściej pytają, dlaczego mama ich nie odwiedza...

MÓWIĄ LICZBY

W 2023 r. najwięcej pozwów rozwodowych wpłynęło do Sądu Okręgowego w Poznaniu – **5,4 tys.** (2022 r. – **5,2 tys.**). Dalej plasuje się SO w Warszawie – **4,6 tys.** (**4,3 tys.**), Gdańsku – **4,5 tys.** (**4,1 tys.**), Krakowie – ponad **4 tys.** (**3,8 tys.**), a także SO Warszawa Praga w Warszawie – **3,1 tys.** (przeszło **3 tys.**). Natomiast na końcu zestawienia widać SO w Przemyśle – ponad **450** (2022 r. – niespełna **600**), Łomży – powyżej **540** (**500**), Krośnie – ponad **660** (przeszło **660**), Suwałkach – niespełna **680** (poprzednio było to ponad **700**), a także w Tarnowie – niecałe **800** (wcześniej **810**). Z oficjalnych danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (GUS) wynika, że aż 72 proc. rozwodów dotyczy terenów miejskich, natomiast 28 proc. – wsi.

JOANNA KARZYŃSKA

Fot. Archiwum redakcji

W całym 2023 roku wpłynęło do sądów blisko 81 tys. pozwów rozwodowych

OSTRÓDA ZNÓW BĘDZIE STOLICĄ REGGAE

Fot. Tomasz Misztal/ORF

Ostróda Reggae Festival, dziś już kultowy, jest wizytówką miasta, a Ostróda na kilka dni w roku staje się światową stolicą reggae. Już po raz dwudziesty trzeci zmieni swoje barwy na czerwono-żółto-zielone. Największy polski festiwal muzyki wywodzącej się z Jamajki odbędzie się w dniach 25-28 lipca.

OSTRÓDA REGGAE FESTIVAL 25-28.07.2024 AMFITEATR, RED & GREEN & YELLOW STAGE

CZWARTEK 25.07

AMFITEATR

17:00 ROOTS SOLDIERS

18:30 – JAMAJKI

20:00 – BETHEL

21:30 – ROOTSTONE

23:00 – VAVAMUFFIN

PIĄTEK 26.07

RED STAGE

16:00 – REBELION 30 YEARS

17:30 – HABAKUK

19:00 – THE CIMARONS

21:00 – DAWID PORTA & JAFIA

30 YEARS

23:00 – TOMEK LIPÍŃSKI 45 YEARS

01:00 – GENTLEMAN'S DUB CLUB

GREEN STAGE

20:00 – BARWY

22:00 – OBEAH

00:00 – K-JAH SOUND

feat. OMAR PERRY

02:00 – LITTLE LION SOUND

YELLOW STAGE

18:00 – ROOTS TRIPPIN SOUND

SYSTEM

19:00 – KING DUBEAR

20:30 – ZION LAND

22:00 – ANDREW RISE UP! SOUND

23:30 – BASS INVADERS

01:30 – ROOTS TRIPPIN SOUND

SYSTEM

SOBOTA 27.07

RED STAGE

16:00 – DAMIAN SYJONFAM

17:30 – DAVID CAIROL

19:00 – EARTHKRY

21:00 – MICAH SHEMAIAH AND

THE DREADITES

23:00 – MESAJAH 20 YEARS

01:00 – GROUNDATION

GREEN STAGE

20:00 – BAS TAJPAN

22:00 – DREADSQUAD feat. DUB

PRINCESS

00:00 – SINGLEDREAD feat.

BARON BLACK

02:00 – DANCEHALL MASAK-RAH

feat. MARIKA, RASLUTA, CHEEBA

YELLOW STAGE

18:00 – SZYMI OGIEŃ

20:00 – YAGGA & THE KIVI

22:00 – NICKER

00:00 – JAH LOVE FT. GURU POPE

02:00 – ROOTS TRIPPIN SOUND

SYSTEM

NIEDZIELA 28.07

RED STAGE

15:00 – OPEN STAGE

17:00 – TABU

19:00 – DUBSKA / TRIBUTE

TO R.A.P.

21:00 – ROOTZ UNDERGROUND

23:00 – DUBIOZA KOLEKTIV

01:00 – THE BEAT ROOTZ

GREEN STAGE

20:00 – ROGAL SALUT!

22:00 – MANUDIGITAL feat.

DAPATCH MC

00:00 – RADIKAL GURU feat.

BAPTISTE (MOONSHINE

RECORDINGS 15 YEARS)

02:00 – ADAM PRESCOTT feat.

DONOVAN KINGJAY (MOONSHINE

RECORDINGS 15 YEARS)

YELLOW STAGE

18:00 – ROOTBOY

18:30 – FIFTI MEETS BOUQUET

20:30 – ASTRAL ROOTZ

22:30 ATOF – ROOTS VIBRACJA

SOUND SYSTEM

00:00 – ROOTS TRIPPIN SOUND

SYSTEM

Na Ostróda Reagge Festiwalu bawi się co roku kilka tysięcy fanów muzyki rodem z Jamajki. W tym roku już po raz 23. zabrzmi w Ostródzie muzyka pełna miłości, wolności, tolerancji i troski o planetę. Ta muzyka i jej przesłanie już trzecią dekadę łączy pokolenia.

Korzenie festiwalu sięgają roku 1983, kiedy to kilku pracowników ówczesnego Miejskiego Domu Kultury postanowiło pod nazwą „Ost-Rock” zorganizować przegląd młodych zespołów z Ostródy i okolic jako lokalne eliminacje do Ogólnopolskiego Młodzieżowego Przeglądu Piosenki. Imprezę udało się przywrócić do życia w roku 2001 dzięki zaangażowaniu Piotra „Pitera” Kolaja z agencji Positive Music Promotion oraz Artura Munje, ówczesnego szefa ostródzkiego Biura Promocji Miasta. Obaj spot-

kali się lata temu przy okazji organizacji różnych koncertów w mieście. Jeszcze w latach 80. ubiegłego stulecia, w czasach głębokiej komuny, organizowany był w mieście „Ostr-Rock”. Czasy były niełatwe dla muzyków sceny alternatywnej, a maszynopisy z tekstami piosenek musiał zaakceptować... cenzor w Olsztynie.

— W 2001 roku reaktywowano tę imprezę, która odbywała się na zamkowym dziedzińcu — wspominał w rozmowie z Gazetą Olsztyńską Piotr Kolaj. — W ogóle taki był właśnie ówczesny pomysł na promocję miasta — organizacja koncertów, żeby o Ostródzie było głośno i dużo. W tym czasie organizowałem już koncerty reggae. Pojawił się nawet pierwszy poważny sponsor. Pierwsze dwa festiwale reggae dofinansowała Miejska komisja ds. rozwiązywania problemów alkoholowych.

W roku 2004 odbył się pierwszy Ostróda Reggae Festiwal już pod tą właściwą, obowiązującą do dziś nazwą i trwa do dziś! Za kilka dni w Ostródzie już po raz 23. ruszy największe polskie święto muzyki reggae. Powiedzieć, że przez te cztery dni Ostróda zamieni się w polską Jamajkę, to mało. Muzyka reggae łączy ludzi bez względu na wiek, narodowość czy kolor skóry.

ORF tradycyjnie rozpoczyna czwartkowy koncert polskich wykonawców w ostródzkim Amfiteatrze. Na trzy kolejne dni swe bramy otwiera Kompleks Sportowo – Rekreacyjny. Tam funkcjonować będą trzy sceny: Red Stage, czyli główna scena zespołów live, Green Stage, na której zobaczymy i posłuchamy wokalistów, DJ'ów i producentów oraz Yellow Stage prezentujący sound systemy. W pobliskim Parku Collisa

mieścić się będzie oficjalne pole namiotowe oraz strefy min. strefa dziecięca, strefa bazarowa, wioska afrykańska, strefy warsztatów i innych aktywności.

Na scenie głównej festiwalu Red Stage, wśród wydarzeń, na które warto zwrócić uwagę, należy na pewno wymienić występ legendarnej amerykańskiej grupy Groundation z charyzmatycznym liderem Harrisonem Staffordem, powracającej do Ostródy po 11 latach. Jamajkę na ostródzkim Red Stage reprezentują grupy Rootz Underground – pionierzy ruchu reggae revival, młoda aktywna siła Kingston EarthKry oraz Micah Shemaiah ze swoją uduchowioną ceremonią Rasta. The Cimarons jako dzieci wyemigrowali z Jamajki do Wielkiej Brytanii, a następnie utworzyli jedną z najdłużej istniejących grup muzycznych w Europie, a także pierwszy

brytyjski rodzimy zespół reggae. Również z Albionu, Gentleman's Dub Club, swoją wybuchową mieszanką zawsze doprowadzają publiczność do szaleństwa.

Stałym elementem ostródzkiego klimatu są nieodłączne występy krajowych liderów: Vavamuffin, Mesajah, Tabu czy Damiana Syjonfam.

Na Green Stage zobaczyć będzie można owoce współpracy polskiego producentów z zagranicznymi wokalistami – K-Jah Sound z synem Lee Scratch Perry'ego Omarem, Dread Squad ze zjawiskową Angielką Dub Princess czy Singledread z Baronem Black. Sensacyjnie zapowiada się szalony show Dancehall Masak-Rahz udziałem 27 Pablo, Mariki, RasLuty Cheezy. Powraca Bas Tajpan oraz mistrz digitalnego reggae z Francji Manudigital. Pojawi się krajowy digital-

ny czarodziej Radikal Guru wraz ze swym londyńskim odpowiednikiem Adamem Prescottem. Szwajcarski Little Lion Sound to czołówka nowoczesnej produkcji reggae z milionami followersów, arumuńskiego Obeah można określić śmiało sonicznym eksperymentatorem post punk hiphop dub.

Oddzielny, pełen DJ'ów dub i reggae trzydniowy program zapewni Yellow Stage, którym od dwóch lat zawiaduje lokalny kolektyw Roots Trippin.

Za sprawą Molo Stage nad jeziorem Drwęckim w sercu miasta będzie można poczuć trochę klimatu imprezy- selekcję z jamajskich winyli zapewni DJ Jammy Eye. Nie zabraknie ogólnodostępnych warsztatów, spotkań i projekcji na corocznym Uniwersytecie Reggae, kreatywnych stref dziecięcych oraz barwnych stoisk.

BCL

GOTUJ SZYBKO I ŁATWO Z JAMIE OLIVEREM

Łącząc na niesamowite sposoby zaledwie pięć składników, Jamie wyczarował ponad 130 zupełnie nowych przepisów, które możesz wykorzystać na co dzień i od święta. Znajdziesz tu wszystko – od sałatek po pasty, przez ciekawe pomysły na kurczaka, ryby, warzywa, ryż, makarony, wołowinę i wieprzowinę, aż po słodkości. Książka „5 składników. Gotuj szybko i łatwo” to maksimum smaku przy minimum wysiłku, szeroki wachlarz posiłków o różnej wartości odżywczej i mnóstwo fantastycznych inspiracji.

„5 składników. Gotuj szybko i łatwo” zawiera genialne połączenia zaledwie pięciu składników, które dają niesłychanie smaczny efekt. Te dania możesz postawić na stole w 30 minut lub szybciej; są też takie, które

przygotujesz w śmiesznie krótkim czasie 10 minut, a piekarnik lub kuchenka zrobią za ciebie resztę. Wyjątkowo łatwe przepisy pozwalają przyrządzić wspaniałe dania z pięciu składników każdego dnia tygodnia na dowolną okazję – znajdziesz tu wszelkie ich rodzaje: od szybkich kolacji na zwykły wieczór po weekendowe uczyty w gronie przyjaciół. Przepisy są krótkie i każdy zawiera również zdjęcia poszczególnych składników, by z jednej strony jak najbardziej uprościć przygotowania, a z drugiej – oczarować widokiem smakowitych gotowych dań. Znajdziesz tu bajeczne propozycje posiłków bogatych w białko, warzywa w roli głównej, ciekawe sałatki, pyszne i bezstresowe dania rybne, wyszukane sposoby na skromną pastę oraz potrawy

z ryżu i makaronu w wielkim stylu. Ostatni rozdział zawiera pomysły na wyborne smakołyki: proste desery i łatwe ciasteczka, które doskonale smakują z filiżanką dobrej herbaty. Jak zapewnia Jamie Oliver, pomijając słodkości, 70% dań w tej książce jest zdrowych, a na każdej stronie zamieszczona jest tabelka wartości odżywczych. Intencją autora było zawrzeć w jednej książce bardzo konkretne, a zarazem inspirujące przepisy, które opierają się na sprytnych trikach i technikach. Wstęp zawiera kilka wskazówek dotyczących przygotowania posiłków w taki sposób, by ich jakość była jak najlepsza, natomiast na końcu książki pojawiają się wskazówki od ekipy dietetyków Jamiego odnośnie do balansowania swojego jadłospisu. Przepisy są podzielone na te-

matyczne kategorie, dzięki czemu całość jest bardzo przejrzysta, a ponadto indeks alfabetyczny z oznaczeniem przepisów wegetariańskich jeszcze bardziej ułatwia odnalezienie potraw według własnych potrzeb. Każdy przepis zawiera wszystkie niezbędne informacje – ilość porcji, czas przygotowania, listę składników oraz szczegółowy przepis. Choć dania zawarte w tej książce są proste w przygotowaniu, to niektóre z nich zawierają składniki trudne do zdobycia poza sklepami z kuchniami świata. Jednak przepisy są na tyle różnorodne, że każdy znajdzie w tej książce coś dla siebie.

„5 składników. Gotuj szybko i łatwo” to książka kulinarna w sam raz dla zabieganych osób, które nie mają czasu ani ochoty na długie gotowanie. **AGATA TUPAJ**

Ile dań można przyrządzić z pięciu składników? Okazuje się, że naprawdę sporo. Jamie Oliver – autor największych kulinarnych bestsellerów – powraca we wspaniałym stylu.

Jamie Oliver to autor największych kulinarnych bestsellerów. „5 składników. Gotuj szybko i łatwo” zawiera genialne połączenia zaledwie pięciu składników, które dają niesłychanie smaczny efekt

CZYTAM, BO LUBIĘ: MAŁGORZATA MANELSKA „BAŚKA”

ROK 1963. NIEWYJAŚNIONA ZBRODNI SPRZED LAT POWRACA. RODZINNA KLĄTWA USTĄPI, GDY HISTORIA ZATOCZY KOŁO. CZY MIŁOŚĆ MOŻE POKONAĆ ZŁO? TEGO DOWIECIE SIĘ NAJNOWSZEJ KSIĄŻCE MAŁGORZATY MANELSKIEJ „BAŚKA”.

Była powieść o historycznej Warmii, teraz przyszedł czas na Mazury. Małgorzata Manelska stworzyła niezwykle porywającą i wzruszającą dylogię „Nawłociowe wzgórze” o historii pewnej rodziny. Pierwszy tom „Stefania” opowiada o tytułowej 26-letniej kobiecie, która wiosną 1945 roku przyjechała wraz z rodziną na Ziemię Odzyskane i okazało się, że jest w niechcianej ciąży, a jakby tego było mało, zostaje wydana za męża za ubekę, który robi z jej życia piekło. Na szczęście pojawia się w jej życiu pewien mężczyzna, który pomaga jej w wychowywaniu córki, i cała sytuacja kończy się dla niej pomyślnie. Natomiast w drugim tomie

„Baśka” główną bohaterką staje się córka Stefania.

Rok 1953. W Polsce Ludowej powoli kończy się okres stalinizmu. Dla obywateli otwiera się nowa epoka, w której czuć lekki powiew wolności. Można by rzec, że odwilż. W życiu Stefania nareszcie zagościł spokój. Razem z Wszeborem i trójką ich dzieci tworzą na pozór szczęśliwą rodzinę. Zdawałoby się, że wszyscy wokół zapomnieli o okrutnej zbrodni popełnionej na Leopoldzie Kociubie vel Joachimie Szmulsonie, funkcjonariuszu Urzędu Bezpieczeństwa. Po ośmiu latach od zdarzenia jednak ubecja aresztuje matkę Stefania pod zarzutem zamordowania zięcia.

Rok 1963. Osiemnastoletnia Basia, córka Stefa-

„Baśka” to kontynuacja historii poznanej w „Stefanii” – dylogii z cyklu „Nawłociowe wzgórze” Małgorzaty Manelskiej

nii, jest świeżo upieczoną nauczycielką. Przez przypadek poznaje rodową tajemnicę. Dziewczyna w złości wyjeżdża do Baranowa,

rodzinnej wsi babci Marianny. Tuż przed wyjazdem spotyka starą zielarkę Waltraud, która mówi, że znowu nadchodzi klątwa rodzinna... W starym, drewnianym domu babci Baśka natrafia na sporą ilość pieniędzy w obcej walucie. Ktoś jednak kradnie dolary, a życie dziewczyny znajduje się w niebezpieczeństwie. Z opresji ratuje ją młody nauczyciel – Antoni Mróz. Na progu chaty babci Marianny pojawiają się niespodziewani goście... Szybko okazuje się, że w życiu rodziny wniosą zarówno radość, jak i pewną dysharmonię. Do Stefania powracają demony przeszłości. Zza grobu odzywa się Leopold Kociuba, wprowadzając niepokój i wrogość. Wciąż

nie wiadomo, kto go zamordował, choć domysły się mnożą. Stara zielarka mówi, że wszystko się ułoży, tylko historia musi zatoczyć koło... Lekarstwem na wszystko okaże się miłość... Zbrodnia tak prosta, że aż doskonała? Nikt nie wie, kto zabił. Zmowa milczenia trwa do końca. Czy członek rodziny może być jednocześnie wrogiem?

„Baśka” to kontynuacja historii poznanej w „Stefanii”. Małgorzata Manelska bardzo umiejętnie prowadzi fabułę. Wątek tajemniczej śmierci pierwszego męża Stefania zostaje wyjaśniony w bardzo wciągający sposób. Krok po kroku autorka odsłania przed nami kolejne karty, podsycając ciekawość, a rozwiązanie tej zagadki daje

nam poczucie, że historia jest zamknięta. Nie mniej istotnym wątkiem jest historia samej Baśki – młodej kobiety, która dopiero wchodzi w dorosłość i to, czego się o sobie dowiaduje, burzy jej dotychczasowy światopogląd. Chcąc ochłonić, udaje się w podróż, w czasie której spotyka ją szereg interesujących wydarzeń, a jej rodzice – Stefania i Wszebor – niczego jej nie narzucali, a wręcz przeciwnie, byli gotowi służyć jej wsparciem.

Jeśli macie ochotę na kolejny porywający cykl z historią w tle, tym razem toczący się w Mazurach, to zachęcam do zapoznania się zarówno z „Baśką”, jak i poprzednim tomem „Nawłociowe wzgórze”.

AGATA TUPAJ

EUROALFABET, CZYLI CO ZAPAMIĘTAMY Z EURO

PIŁKA NOŻNA \\\ Opadły emocje związane z tegorocznym Euro. Nadszedł więc czas na małe podsumowanie tego, co działo się na niemieckich boiskach. Kto pozytywnie zaskoczył, a kto zawiodł? Kogo zapamiętamy, a co wolelibyśmy wymazać z pamięci?

A jak altruizm – w meczu fazy grupowej z Turcją Portugalczyk Cristiano Ronaldo znalazł się w sytuacji sam na sam z bramkarzem rywala i mógł zdobyć bramkę, która powiększyłaby jego już rekordowy dorobek 14 trafień w mistrzostwach Europy. Zostałby jednocześnie jedynym piłkarzem, który wpisał się na listę strzelców w sześciu edycjach turnieju. Pomimo tej stawki 39-letni gwiazdor postanowił podać do Bruno Fernandes, który musiał tylko skierować piłkę do siatki. Ronaldo pozostał bez gola w Euro 2024, ale wspomniana asysta była jego ósmą w karierze w ME, co jest wyrównaniem rekordu Czecha Karelą Poborsky'ego.

B jak burze

– wielokrotnie nawiedzały stadiony Euro 2024, a 29 czerwca w Dortmundzie doprowadziły nawet do wstrzymania na kilkanaście minut meczu Niemców z Danią w 1/8 finału. Świat obiegły nagrania „wodospadów” z dachu na trybuny i kapiących się w nich rozbawionych duńskich kibiców.

C jak celebrycja

– w meczu Turcji z Austrią (2:1) zgubiła zdobywcę obu bramek dla zwycięzców Meriha Demirala. Po drugiej 26-letni obrońca wykonał tzw. wilczy salut, kojarzony z „Szarymi Wilkami” – największą grupą ekstremistyczną w Turcji. Europejska Unia Piłkarska (UEFA) uznała to za przejaw rasizmu i wykluczyła zawodnika z dwóch meczów. Po pierwszym z nich – ćwierćfinale z Holandią – zespół odpadł z turnieju.

D jak dyscyplina

– ewidentnie zabrakło jej piłkarzom Czech i Turcji w meczu grupy F. Rumuński sędzia Istvan Kovacs pokazał w nim łącznie 18 żółtych i dwie czerwone kartki, co jest niechlubnym rekordem ME.

E jak „Eigentor”

– czyli w języku gospodarzy „gol samobójczy”. W Niemczech padło ich dziesięć, niemal tyle samo, co w poprzedniej edycji, kiedy ustanowiono rekord – 11.

F jak Fussballliebe

– czyli nazwa piłki, którą grano w tym roku w Niemczech. W tłumaczeniu: miłość do piłki nożnej. Została naszpikowana nowoczesnymi technologiami umożliwiającymi szczegółowe pomiary, sprzyjała też strzałom z dystansu – w samej tylko fazie grupowej padło dziewięć goli z odległości co najmniej 20 metrów.

G jak Gruzja

– jedyny debiutant tegorocznej edycji ME. Pierwszą sensację sprawiła w fazie grupowej, pokonując w ostatniej kolejce Portugalie 2:0 i awansując z trzeciego miejsca do fazy pucharowej. Drugą – w 18 minucie meczu 1/8 finału z Hiszpanią, gdy objęła prowadzenie. Ostatecznie przegrała jednak 1:4 i pożegnała się z turniejem.

H jak Hiszpania

– czyli triumfator imprezy, który wygrał wszystkie mecze, zdobył rekordową w jednej edycji ME liczbę 15 goli, wzbogacił się o maksymalną możliwą kwotę 28,25 mln euro i został pierwszą w historii reprezentacją, która trofeum Henri Delaunaya wzniosła

Hiszpania w powszechnym odczuciu zasłużyła na wygraniu mistrzostwa Europy

Czy Robert Lewandowski zagra jeszcze w wielkim turnieju w białoczerwonej koszulce?

czterokrotnie. Wcześniej udało jej się to w latach 1964, 2008 i 2012.

I jak intruzi

– „nieproszonych” kibiców na murawie było aż czterech w trakcie spotkania Portugalii z Turcją (3:0) w fazie grupowej, a tuż po nim na boisko wbiegło kilku innych. Podobne incydenty pojawiły się na innych arenach. Po półfinale Hiszpanii z Francją (2:1) jeden z ochroniarzy

drużyny z Półwyspu Iberyjskiego, goniąc intruza, poślizgnął się i wpadł na napastnika Alvaro Moratę. Hiszpan poczuł ból w kolanie, ale następnego dnia obrócił to wydarzenie w żart. Gdy spytano go o ocenę incydentu, odparł: „Żółta kartka i karny”.

J jak Joachim Andersen

– obrońca reprezentacji Danii kandyduje do tytułu największego pechowca turnieju. W meczu 1/8

finału z Niemcami (0:2) zdobył dla swojej drużyny bramkę, której jednak nie uznano ze względu na kilkucentymetrowy spalony. Kilkadziesiąt sekund później dotknął piłki ręką we własnym polu karnym, a sędzia podyktował „jedynastkę”, którą wykorzystał Kai Havertz. Poważnym kontrkandydatem Andersena jest Czech Robin Hranac, który w pierwszym meczu strzelił samobójca i złym wybiciem

sprezentował piłkę rywalowi przy zwycięskim голу Portugalii w doliczonym czasie, a w starciu z Gruzją sprofundował rzut karny przez zagranie piłki ręką.

K jak Kroos, Toni

– doświadczony piłkarz reprezentacji Niemiec i Realu Madryt, który swój ostatni mecz kariery rozegrał w ćwierćfinale Euro 2024 z Hiszpanią. Gospodarze przegrali 1:2 po dogrywce, a 34-letni pomocnik mógł być zadowolony, że dokończył spotkanie tylko z jedną żółtą kartką... Kilka dni później zakończenie kariery, na razie tylko reprezentacyjnej, ogłosił inny mistrz świata z 2014 roku Thomas Mueller.

L jak Luka Modric

– słynny Chorwat w grupowym meczu z Włochami (1:1) nie wykorzystał wprawdzie rzutu karnego, ale niedługo później trafił do siatki i został najstarszym strzelcem gola w historii ME. Miał wówczas 38 lat i 289 dni. Poprzednim rekordzistą był Austriak Ivica Vastic w spotkaniu z Polską (1:1) na Euro 2008 – 38 lat i 257 dni.

M jak Mamardashvili, Giorgi

– według statystyk UEFA gruziński bramkarz obronił 29 strzałów. Mimo że jego drużyna zakończyła występy w 1/8 finału, w tej statystyce nikt inny nawet nie zbliżył się do tego wyniku. Drugie miejsce zajął Holender Bart Verbruggen, który zatrzymał 18 uderzeń. Wojciech Szczęsny i Łukasz Skorupski mieli po osiem skutecznych interwencji.

N jak „Nati”, skrót od „Nationalmannschaft”, czyli „drużyna narodowa”

Gruzini swoją walecznością skradli serca kibiców

– szwajcarscy kibice nazywają tak swoich idoli m.in. w przyspiewkach. Kilka razy doprowadziło to w Niemczech do konsternacji ze względu na podobne brzmienie słowa „Nati” do innego, mającego poważne historyczne znaczenie... Przed meczem 1/8 finału Szwajcaria – Włochy poruszono ten temat na szkoleniu berlińskiej policji, aby funkcjonariusze byli wyczuleni na tę subtelną różnicę i pochopnie nie karali Helwetów.

O jak ojciec i syn

– po meczu Anglią duński bramkarz Kasper Schmeichel przyszedł do strefy wywiadów, gdzie rozmowę z nim dla stacji Fox Sports przeprowadził... jego ojciec Peter. Przed kamerami najpierw obaj serdecznie się objęli, a senior rozpoczął słowami: „Mam za sobą już wiele wywiadów, ale takiego nie przeprowadziłem jeszcze nigdy”. Do tradycji rodzinnych nawiązał również Francisco Conceicao, który zdobył w zakończonej w niedzielę edycji gola dla Portugalii, podobnie jak jego ojciec Sergio w 2000 roku. W historii ME jedynym innym takim duetem z bramkami są Włosi Enrico i Federico Chiesa.

P jak plastikowe kubki, którymi z trybun „bombardowano” boiska w Niemczech

– kibice szczególnie oburzali nimi wykonawców rzutów różnych oraz bramkarzy.

Przykro było patrzeć na Lukę Modrića po tym, jak Chorwacja po fazie grupowej musiała wracać do domu

R jak rekord

– w Niemczech padło ich wiele, a być może najbardziej spektakularny ustanowił Albańczyk Nedim Bajrami: w meczu z Włochami (1:2) zdobył bramkę już w 23 sekundzie. W tegorocznej edycji padły zresztą cztery z sześciu najszybciej strzelonych goli w historii ME. Wcześniej rekordzistą był Rosjanin Dmitrij Kiriczenko, który trafił do siatki, gdy zegar pokazywał 1.07 min.

S jak Słowianie

– w turnieju, w którym wystąpili brązowi medalści mistrzostw świata Chorwaci, a także Czesi, Ukraińcy, Polacy, Serbowie, honoru narodów słowiańskich dość niespodziewanie najdłużej broniły Słowacja i Słowenia. Tylko te ekipy awansowały do fazy pucharowej. Obie odpadły w 1/8 finału, choć po zwycięstwach w tych bojach, odpowiednio,

z Anglią (1:2 po dogrywce) i Portugalią (0:0, karne 0-3).

T jak trzy mecze

– po porażkach z Holandią 1:2 i Austrią 1:3 oraz remisie z Francją 1:1 polscy piłkarze odpadli w fazie grupowej po raz czwarty w pięciu turniejach finałowych, do których się zakwalifikowali. Wyjątkiem było Euro 2016, gdy Białe-Czerwoni rozegrali pięć spotkań i dotarli do ćwierćfinału. W tym roku wywalczyli jeden punkt, podobnie jak trzy inne zespoły (nikt nie zakończył udziału z zerowym dorobkiem), a gorszy bilans bramek miała tylko Szkocja.

U jak Unai Simon

– bramkarz zwycięskiej w turnieju reprezentacji Hiszpanii, który na co dzień występuje w Athletic Bilbao i ma za sobą niezwykle udany sezon. Został drugim

Lamine Yamal był jedną z najjaśniejszych gwiazd turnieju

Luciano Spalletti (trener reprezentacji Włoch) nie miał wielu powodów do zadowolenia

w historii bramkarzem tego zespołu, który triumfował w ME – po legendzie baskijskiego klubu Jose Angelu Iribarze w 1964 roku. Ponadto wywalczył Trofeum Zamory za największą liczbę czystych kont w ekstraklasie – 16 i wraz z kolegami wzniosł Puchar Hiszpanii.

V jak Varga, Barnabas

– napastnik reprezentacji Węgier, który uległ dramatycznej kontuzji w ostatnim grupowym meczu ze Szkocją (1:0). W 69 minucie zderzył się z bramkarzem rywali Angusem Gunnem, stracił przytomność i po kilkuminutowej interwencji medyków na boisku został przewieziony do szpitala. Doznał kilku złamań kości twarzy i wstrząśnienia mózgu. Jego zespół nie zakwalifikował się do fazy pucharowej, ale Varga, tak czy inaczej, na niemieckich boiskach już by nie wystąpił.

W jak Włochy

– obrońcy tytułu byli o kilkadziesiąt sekund od odpadnięcia w fazie grupowej, ale uratowali remis z Chorwacją 1:1. Tego impulsu nie wykorzystali do poprawienia gry – w 1/8 finału ulegli Szwajcarii 0:2, a swoją bezradnością i apatią zaskoczyli chyba nawet swoich rywali.

X jak Xherdan Shaqiri

– doświadczony piłkarz reprezentacji Szwajcarii, który popisał się efektywnym golem w meczu 2. kolejki grupy A ze Szkocją (1:1). Został tym samym jedynym zawodnikiem, który strzelił co najmniej jedną bramkę w ostatnich sześciu dużych turniejach: trzech edycjach mistrzostw Europy i trzech mistrzostw świata.

Y jak Yamal, Lamine

– skrzydłowy reprezentacji Hiszpanii, który w dniu

meczu z Chorwacją został najmłodszym uczestnikiem mistrzostw Europy. Miał 16 lat i 338 dni. Pobił rekord Kacpra Kozłowskiego z poprzedniej edycji (17 lat i 246 dni). Z kolei w półfinale z Francją Yamal stał się najmłodszym w historii strzelcem gola w wieku 16 lat i 362 dni. Poprzednim rekordzistą był Szwajcar Johan Vonlanthen w 2004 roku (18 lat i 141 dni). Dzień po 17. urodzinach zagrał w finale – i tu nie tylko poprawił rekord ME Portugalczyka Renato Sanches (18 lat i 328 dni) z decydującego starcia Euro 2016, ale też samego Pelego z mundialu 1958 (17 lat i 249 dni) i jest od niedzieli najmłodszym uczestnikiem finału w historii wielkich piłkarskich imprez.

Z jak „Zorro”

– przyspiewką z serialu telewizyjnego pod tym tytułem Francuz Antoine Griezmann powoli na boisku podczas treningu swojego kapitana Kyliana Mbappe, który w zajęciach uczestniczył w... masce. W grupowym meczu z Austrią (1:0) 25-letni napastnik doznał złamania nosa i musiał w ten sposób chronić twarz przed kolejnymi urazami. Opuścił spotkanie z Holandią, ale zagrał przeciwko Polsce i strzelił Łukaszowi Skorupskiemu bramkę z rzutu karnego. Pierwszy raz bez maski wystąpił w półfinale z Hiszpanią (1:2) i miał w tym meczu asystę.

ŹRÓDŁO: PAP

CO: PŁYNĄCE WARSZTATY – WIANEK NA GŁOWĘ
GDZIE: PRZYSTAŃ GRUPA WODNA ELBLĄG
KIEDY: 19 LIPCA
Tego jeszcze nie było! Zapraszamy na płynące warsztaty... o co chodzi?
Zabieramy Was w naturę! To będą wyjątkowe warsztaty z tworzenia kwitnących wianków na głowę. Wyjątkowe, bo tym razem odbijemy od brzegu i rozpoczniemy twórczą podróż po rzece na specjalnej platformie pływającej. Przecież to idealna okazja i połączenie relaksującej aktywności z bliskością natury, pięknymi widokami i zanurzaniem stóp w wodzie. Wszystko jak zawsze w luźnej i serdecznej atmosferze ale z jeszcze większymi wrażeniami!
Warsztaty kierujemy do wszystkich, którzy chcą nauczyć się sztuki plectenia wianków, niezależnie od doświadczenia. To też super propozycja dla rodzin, grup przyjaciół, ale też indywidualnych uczestników bo z warsztatów można wyjść nie tylko z wiankiem, ale też nowym znajomym.
Miejsce spotkania: Przystań Grupy Wodnej (Stare Miasto)
Termin: piątek 19 lipca godz. 18:00 - liczy się punktualność
Czas trwania: około 2h (ale to traktujemy luźno i dostosujemy do potrzeb)
Limit miejsc: 10 +
W celu potwierdzenia rezerwacji miejsca konieczne jest wystanie zgłoszenia uczestnictwa na adres: zulawianki@gmail.com oraz uiszczenie zaliczki (info i nr konta otrzymacie po zgłoszeniu chęci uczestnictwa).
Na warsztatach dostaniecie wszystko, co potrzebne: kwiaty i inne materiały roślinne, elementy dekoracyjne zestaw potrzebnych narzędzi i oczywiście wiedzę/instruktarz Żuławiankowy co i jak robić, żeby było fajnie i pięknie! Jakich kwiatów używać aby wianek był trwały i co robić aby przedłużyć jego świeżość. Do pracy użyjemy kwiatów wysokiej jakości w połączeniu z tymi sezonowymi.
Jak zawsze wianki zostają z Wami.
Obiecujemy dobrą energię sprzyjającą kreatywności i sympatyczności i najpiękniejszy widok na Elbląg i jego okolice.

CO: MISTRZOSTWA ŚWIATA W POŁAWIANIU BURSZTYNU
GDZIE: PLAŻA W JANTARZE
KIEDY: 19-21 LIPCA
Mistrzostwa Świata w Poławianiu Bursztynu to jedna z najbardziej rozpoznawalnych imprez organizowanych na Mierzei Wiślanej. Tradycyjnie odbędzie się na plaży w Jantarze. Zawodnikom towarzyszą liczne imprezy towarzyszące oraz koncerty znanych artystów.

CO: „CHROBOTKOWE SZALEŃSTWO”:
WARSZTATY INSPIROWANE NATURĄ
GDZIE: BIBLIOTEKA ELBLĄSKA
KIEDY: 20 LIPCA

W sobotę, 20 lipca, o godz. 10:00 w ramach współpracy ze Szkołą Policealną Cosinus w Elblągu zapraszamy na warsztaty „Chrobotkowe szaleństwo” polegające na tworzeniu obrazów z chrobotkiem. Obowiązują zapisy. Ilość miejsc jest ograniczona.
Dekoracje z mchu to najmodniejszy hit dekoracyjny w ostatnim czasie, który uczestnicy warsztatów będą mogli wykonać samodzielnie pod okiem specjalisty ze Szkoły Policealnej Cosinus w Elblągu.
„Chrobotkowe szaleństwo” to kreatywne zajęcia inspirowane naturą, podczas których uczestnicy zapoznają się z naturalnym materiałem, jakim jest mech chrobotek oraz innymi ekologicznymi dodatkami. Na warsztatach uczestnicy zdobędą praktyczną wiedzę na temat technik wykorzystywanych do tworzenia dekoracji z mchu. Obok specjalistycznego wsparcia, do dyspozycji uczestników będą przygotowane stanowiska pracy z niezbędnym wyposażeniem technicznym oraz wybór przygotowanego do pracy mchu chrobotka dostępnego w kilku kolorach, a także materiały dekoracyjne. Po części teoretycznej uczestnicy przystąpią do tworzenia własnych dekoracji. Będzie to ciekawe i niezapomniane doświadczenie, na które serdecznie zapraszamy wraz ze Szkołą Policealną Cosinus w Elblągu.
Warsztaty odbędą się na dziedzińcu Biblioteki Elbląskiej przy ul. św. Ducha 3-7. W razie niepogody w budynku biblioteki.
Warsztaty przeznaczone są dla osób dorosłych/młodzieży (ewentualnie rodzica z dzieckiem).
Czas trwania warsztatów: 3 h
Wszystkie materiały będą dostępne, a wykonaną pracę uczestnicy zabierają do domu.
Zgłoszenia przyjmowane są za pośrednictwem e-maila.
Ilość miejsc ograniczona. Decyduje kolejność zgłoszeń.
Udział zostanie potwierdzony e-mailem.
Zapisy: kommunikacja@bibliotekaelblaska.pl

CO: SAUTRUS + DEVOUR UNIVERSE
GDZIE: KLUB MJAZZGA
KIEDY: 20 LIPCA
IO! Po czterech latach wracamy do Was z pełnym wydawnictwem, które nosi tytuł „Lazarus Dilemma”. Album ukaże się nakładem Interstellar Smoke Records.
Zaprezentujemy Wam na żywo część nowego materiału, ale również nie zabraknie numerów z poprzednich albumów. Przygotowujemy dla Was wyjątkową setlistę i show. Będzie pięknie.
Ponadto, zagra z nami wyśmienity zespół – Devour Universe: Devour Universe – dwuosobowy, istniejący od zawsze eksperyment z północnej Polski penetrujący rytm i gwałcący przestrzeń. Kluczenie między mgławicami psychozy i szaleństwa, a piwnicznymi odętami doom metalu, które szczytuje w nawałnicy, to dźwiękowe pejzaże będące specjalnością tego zastępu.
Na koncie dwie epki nagrane na setkę: „Multiversal Beast” (2016) i „Firmamental Heave” (2017). W drodze pełen album planowany na jesień 2024.
Lineup:
– Sautrus
– Devour Universe
Bramka: 19:00
CO: DNI MORZA
GDZIE: ELBLĄG
KIEDY: 20 LIPCA

Dni Morza to szereg wydarzeń, które odbędą się w dniach 19-21 lipca. W Elblągu w sobotę 20 lipca odbędzie się IV Festiwal Sportów Wodnych organizowany przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Elblągu (godz. 12-16). Zaplanowana w ramach wydarzenia jest również wystawa produktów i usług branży morskiej. Tego dnia wiele ciekawego będzie działo się na scenie ustawionej na Bulwarze Zygmunta Augusta w pobliżu rzeki Elbląg. Wystąpią młodzi artyści z Młodzieżowego Domu Kultury w Elblągu, odbędą się wybory Bursztynowej Miss Polski, a także usłyszemy dwa zespoły prezentujące muzyką żeglarską: Atlantyda oraz Trzy Majtki. Całość zwieńczy zabawa z DJ Kosą. Na miłośników kulinarnych podróży czeka Festiwal Smaków Azjatyckich, podczas którego będzie można spróbować dań z różnych zakątków Azji. Dodatkowo na Bulwarze Zygmunta Augusta staną Food Trucki oferujące dania z całego świata. Warto wspomnieć, że 20 i 21 lipca w ramach Dni Morza odbędą się regaty o Puchar Miasta Elbląga na Zalewie Wiślanym (w marinie Suchacz).
PROGRAM:
Przystań Grupy Wodnej/rzeka Elbląg – IV Festiwal Sportów Wodnych:
10:00 – Turniej o Puchar Prezydenta Elbląga w plażowej piłce siatkowej
12:00 – pokaz flyboard
12:25 – przejażdżki po rzece Elbląg dmuchanymi holowanymi zabawkami
13:00 – pokaz flyboard
13:30 – przejażdżki po rzece Elbląg łodziami motorowymi
14:30 – pokaz flyboard
15:00 – przejażdżki po rzece Elbląg dmuchanymi holowanymi zabawkami
Bulwar Zygmunta Augusta – scena główna:
16:30 – występ Młodzieżowego Domu Kultury w Elblągu
17:30 – koncert zespołu Atlantyda
18:30 – wybory Bursztynowej Miss Polski
19:45 – występ skrzypaczki Martyny Waszczuk
20:00 – koncert zespołu Trzy Majtki
21:00 – zabawa z DJ Kosa
Bulwar Zygmunta Augusta – wystawa towarów i usług lokalnych przedsiębiorców
Bulwar Zygmunta Augusta – Festiwal Azjatycki, 12:00–21:00
Jachtklub Elbląg w Marinie Suchacz – regaty żeglarskie 20 lipca
9:00 – Puchar Miasta Elbląga – dziecięce żeglarskie regaty w klasie optimist, dzieci w wieku 7-15 lat
10:00 – Puchar Miasta Elbląga – „duże” regaty żeglarskie z cyklu Puchar Bałtyku Południowego Jachtów Kabinowych w formule KWR
19:00 – koncert szantowy przy ognisku
21 lipca
9:00 – Puchar Miasta Elbląga – dziecięce żeglarskie regaty w klasie optimist, dzieci w wieku 7-15 lat

CO: SOBOTA
Z PRZEWODNIKIEM PTTK XIV EDYCJA 2024
GDZIE: ELBLĄG
KIEDY: 20 LIPCA
„Elbląskie kamienie i ich tajemnice”
Przewodnik: Mirosław Kowalski
godz. 10:00, miejsce zbiórki: przed Bramą Targową

CO: LETNIE KINO POD CHMURKĄ
GDZIE: PARK LEŚNY BAŻANTARNIA
KIEDY: 20 LIPCA
Odkryjmy wspólnie magię letnich wieczorów na świeżym powietrzu z kinem pod chmurką!

Ośrodek Kultury w Stegnej zapraszają na XLII Festiwal Organowy Stegna 2024 w sobotę o godz. 16:00
20 lipca – Adam Sadowski, Mirosław Pachowicz (fagot)

CO: ROWEROWY RAJD HOMANA
GDZIE: SZTUTOWO
KIEDY: 20 LIPCA

CO: TWÓRCZE SPOTKANIA | KSZTAŁT WODY | LIPIEC
GDZIE: CENTRUM SZTUKI GALERIA EL
KIEDY: 21 LIPCA
Centrum Sztuki Galeria EL zaprasza na wydarzenie współtowarzyszące wystawie FLOW/PRZEPŁYW: Twórcze Spotkania „Kształt wody”
– 21 lipca (niedziela), godz. 12.00
– czas trwania warsztatów: około 1,5 godziny
– dla kogo: dla dzieci od 10-ego roku życia wraz z dorosłymi opiekunami, dla młodzieży i dorosłych
– miejsce: Dziedziniec CS Galeria EL przy ul. Kuśnierskiej 6 (w przypadku niesprzyjającej pogody – Galeria Laboratorium)
– prowadząca: Aneta Tadra („Żuławianki”)
UWAGA! Ze względu na ograniczoną liczbę miejsc obowiązują zapisy na warsztaty!

Prosimy o wysłanie SMS-a pod numer: 532 885 931
W treści prosimy podać: imię, nazwisko, wiek oraz hasło WARSZTATY KSZTAŁT WODY. Zapisy na warsztaty ruszają 8 lipca 2024. Wysłanie SMS-a nie jest równoznaczne z udziałem w wydarzeniu. Jest nim otrzymanie od nas wiadomości zwrotnej z potwierdzeniem.
A gdyby tak zanurzyć się w głębię wody, nie dla ochłody, ale żeby podpatrzeć czym rzeka żyje, jakimi kolorami i kształtami. Co rośnie i jakie skarby skrywa jej brzeg? Na warsztatach popłyniemy z wyobraźnią i stworzymy swój własny kawałek rzeki. Kompozycję z roślin i materiałów naturalnych wzbogacimy o skarby znalezione nad rzeką podczas spaceru. Może będzie to pióro, kamień o ciekawym kształcie, muszla, a może wypłukany kawałek zielonego szkła z potłuczonych butelki. Całość zamknijemy w szklanej kopule, do spontanicznego zaglądania jak przez taflę wody.
Aneta Tadra prowadzi pracownię rękodziela znaną pod nazwą Żuławianki. Na co dzień tworzy i dekoruje przestrzeń tym co natura dała. W pracowni powstają wianki, kompozycje w szkło, dekoracje i kompozycje kwiatowe, okolicznościowe, a dla tych, którzy potrzebują więcej, organizuje warsztaty. Wszystko ręcznie robione w bliskości natury.
Wszystkie działania edukacyjne mają na celu przybliżenie motywów i symboli natury. Poprzez nie uczestnicy mogą doświadczyć twórczego współistnienia ze światem przyrody, co jest główną ideą wystawy FLOW/PRZEPŁYW.

CO: II SPACER „TAJEMNICE BAŻANTARNI”
GDZIE: BAŻANTARNIA
KIEDY: 21 LIPCA

Organizator: miasto Elbląg zaprasza na 6 projekcji filmów w plenerze.
20 lipca – „Wonka”
Wstęp wolny.
Seanse rozpoczynają się po zachodzie słońca.

CO: FESTIWAL ORGANOWY STEGNA 2024
GDZIE: KOŚCIÓŁ NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA W STEGNI
KIEDY: 20 LIPCA
Gmina Stegna i Gminny

Podczas spaceru uczestnicy będą mieli okazję posłuchać opowieści o historii i przyrodzie Bażantarni i całej Wysoczyzny Elbląskiej. Tempo przejścia będzie spokojne i dostosowane do wszystkich uczestników, niezależnie od wieku czy kondycji fizycznej.
Trasa spaceru będzie wymagająca: będzie bardzo dużo podejść i wzniesień, co będzie wymagać więcej wysiłku. Prosimy o zabranie ze sobą wody oraz odpowiedniego obuwia, oraz środków na komary i kleszcze.
Spacer poprowadzą Hanna Kruk, Barbara Chowańko i Kamil Zimnicki z Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej. Każdy z tegorocznych spacerów ma inną trasę i motyw przewodni. Kolejne spacerowe odbędą się w dniach 4 i 25 sierpnia. Szczegółowe informacje prześlemy przed spacerami, a udział w nich jest bezpłatny. Zapraszamy!
Data: 21 lipca 2024 (niedziela)
Start: wiatka Irenka (mniejsza wiatka na dużej polanie).
Godzina: 14.00

CO: ROZBÓJNICY NA ULICY | SPEKTAKLE PLENEROWE
GDZIE: GALERIA EL
KIEDY: 21 LIPCA
Lato bez Rozbójników? NIEMOŻLIWE! Po raz dziewiąty wracają na elbląskie Stare Miasto i zapraszają do wspólnej, teatralnej zabawy. Przed nami cykl rodzinnych akcji artystycznych „Rozbójnicy na ulicy”.
Skumulowane siły zbójnickiej bandy, Spółdzielni Socjalnej IDEA oraz Centrum Sztuki Galeria EL zapraszają na trzy niezwykle, niedzielne spotkania z teatrem dla całych rodzin. Jak zawsze będzie plenerowo, interaktywnie, warsztatowo i bardzo, bardzo przyjemnie.
Co będzie się grało? Co będzie się działo? Sprawdźcie sami!
SPOTKANIE II
Niedziela, 21.07.2024, godz. 16.00 / dziedziniec Centrum Sztuki Galeria EL
Plenerowy spektakl teatralny „Jak Czesiek i Wiesiek oddali księżyc”, a po spektaklu wspólnie pobawimy się cyrkowo w „twoje – moje”. Najpierw jednak przygotujemy niezbędne rekwizyty według własnego pomysłu.
Wstęp na wszystkie wydarzenia jest BEZPŁATNY.

Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej oraz Elbląskie Towarzystwo Kulturalne zapraszają 21 lipca 2024 (niedziela) na II spacer przyrodniczo-historyczny pt. „Tajemnice Bażantarni”. Spacer rozpocznie się o godzinie 14:00 przy wiacie Irenka (mniejsza wiatka na dużej polanie) i zakończy się przed godziną 17.00 przy muszli koncertowej, (gdzie odbędzie kolejny koncert XXVII Letniego Salonu Muzycznego „Bażantarnia”).

CO: XXVII LETNI SALON MUZYCZNY – BAŻANTARNIA 2024
GDZIE: MUSZLA KONCERTOWA W BAŻANTARNI
KIEDY: 21 LIPCA
Oto i jest! Długo wyczekiwany program XXVII Letniego Salonu

Muzycznego Bażantarnia 2024 – czyli wyjątkowego spotkania z muzyką i teatrem w pięknych okolicznościach przyrody. Przed nami łącznie 8 spotkań z kulturą w roli głównej.
21.07 – koncert „Życiem się ciesz” – Marta Sosnowska, Wojtek Gęsicki
Początek koncertu godz. 17:00 muszla koncertowa w Bażantarni. Wstęp wolny.

CO: MISTRZOSTWA JANTAROWEGO WYBRZEŻA W SIATKÓWCE PLAŻOWEJ
GDZIE: SZTUTOWO
KIEDY: 21 LIPCA

CO: LETNIA MAŁA AKADEMIA FILMOWA W ŚWIATOWIDZIE
GDZIE: CENTRUM SPOTKAŃ EUROPEJSKICH ŚWIATOWID
KIEDY: 24 LIPCA
Powraca cykl letnich warsztatów filmowych skierowanych do dzieci i młodzieży. Letnia Mała Akademia

Filmowa 2024 wystartuje już 26 czerwca, a spotykać się będziemy w każdą środę do 28 sierpnia włącznie. Tym razem tematem warsztatów będą gatunki filmowe. Cykl skierowany dla dzieci w wieku 7-12 lat.
Oto szczegółowy program LMAF:
24.07.2024 warsztat pt. horror + film Był sobie kot
31.07.2024 warsztat pt. film przygodowy + film Zak i Wowo
7.08.2024 warsztat pt. science - fiction + film Harold i magiczna kredka
14.08.2024 warsztat pt. komedia + film Nelly Rapp i sekret mrocznego lasu
21.08.2024 warsztat pt. kryminał + film Panda i Afrykańska Banda
28.08.2024 warsztat pt. film historyczny + film Łowcy przygód
Warsztat o godz. 11:00, film o godz. 12:00.
Zapisy na warsztaty pod nr 55 611 20 56 lub mailowo pod adresem kino@swiatowid.elblag.pl

CO: PODRÓŻE MAŁE I DUŻE Z BULAJEM: ZAJĘCIA WAKACYJNE DLA DZIECI
GDZIE: BIBLIOTEKA MŁODEGO CZYTELNIKA BULAJ
KIEDY: 24 LIPCA
Biblioteka Młodego Czytelnika Bulaj zaprasza dzieci w wieku 6+ na pełne wrażeń wakacje pod znakiem podróży małych i dużych odbywanych za sprawą kreatywnych warsztatów literacko-plastycznych. Zajęcia będą inspirowane cyklem książek „Oto jest... (Londyn, Paryż, Rzym, Nowy York, Wenecja...)” Mirosława Śaśka oraz „Pizamorama” francuskiego duetu autorów Michaëla Leblonda i Frédérique'a Bertranda. Uczestnicy i uczestniczki odkryją różne części świata oraz stworzą własne niezapomniane wspomnienia. Na zajęcia obowiązują zapisy.
24 lipca, godz. 12:00 – W paryskim ogrodzie: warsztaty literacko-plastyczne
Więcej informacji i zapisy: Biblioteka Młodego Czytelnika „BULAJ”, ul. Zamkowa 1, tel. 55 625 60 23

CO: PLAŻOWE MISTRZOSTWA BUDOWNICZYCH W SZTUTOWO
GDZIE: PLAŻA SZTUTOWO
KIEDY: 24 LIPCA
Plażowe Mistrzostwa Budowniczych, to cykl imprez na plażach Bałtyku. Udział w imprezie jest bezpłatny. Zadaniem uczestników będzie usypanie jak najwyższej góry z piasku. Uczestnicy na realizację zadania mają 1,5 godziny.
Po raz kolejny finał rywalizacji, a co za tym idzie – największe emocje – czekają plażowych budowniczych na plaży w Sztutowie. Wielki finał Plażowych Mistrzostw Budowniczych odbędzie się 24 lipca.

NA CO STAĆ OLIMPIĘ W NOWYM SEZONIE?

PIŁKA NOŻNA Podbeskidzie Bielsko-Biała będzie w niedzielę pierwszym rywalem Olimpii Elbląg w nowym sezonie Betclis II ligi. Elblążanie przystępują do rozgrywek z poważnymi zmianami w składzie.

Fot. Olimpia Elbląg

Trzy najwyższe klasy rozgrywkowe w naszym kraju rozpoczynają w weekend nowy sezon ligowy. Jedyńm reprezentantem regionu w tym gronie pozostała Olimpia Elbląg, choć nie przyszło to jej łatwo. Wiosna poprzedniego sezonu była słaba w wykonaniu elblążan, w kwietniu doszło do zmiany na stanowisku trenera i drużynę powierzono Sebastianoowi Letniowskiemu, a sezon „Olimpijczycy” zamknęli z dorobkiem 40 punktów, co przełożyło się na 13. miejsce w tabeli.

Trener Letniowski zrealizował postawiony przed nim cel, więc pozostał w klubie i stanął przed szasną budowy drużyny według swojego pomysłu. Latem do Olimpii dołączyło siedmiu graczy i nietrudno doszukać się łączącego ich wspólnego mianownika. Większość w CV ma grę w Raduni Stężyca, która poprzedni sezon zakończyła na 7. miejscu w lidze, ale wycofała się z rozgrywek wobec rezygnacji samorządu gminy z finansowania klubu na dotychczasowym poziomie.

Trzy lata w klubie z województwa pomorskiego spędził w przeszłości także Sebastian Letniowski, więc sięgnął po zawodników, z którymi już pracował. Na przenosiny do Stężyca do Elbląga zdecydowali się bramkarz Kacper Tułowicki, obrońca Łukasz Bogusławski i napastnik Mateusz Kuzimski, strzelec 16 goli w poprzednim sezonie. Ponownie pod wodzą trenera Letniowskiego zagrają pomocnicy Radosław Stępień, w przeszłości zawodnik Olimpii i Raduni, a ostatnio Bałtyku Gdynia, Wojciech Fadecki, który poprzedni sezon spędził w I lidze w Polonii Warszawa, a wcześniej grał m.in. w Raduni, oraz napastnik Dawid Szalecki. On z kolei występował w III-ligowej Cartusii Kartuzy, którą trener Letniowski prowadził

Elblążanie (białe stroje) nie wygrali żadnego z letnich meczów sparingowych

Mateusz Kuzimski, nowy napastnik Olimpii, ma być rozwiązaniem problemów zespołu w ofensywie

przez część poprzedniego sezonu.

Jedynym zawodnikiem, który musiał zaprezentować się szkoleniowcowi, by przekonać go do swoich umiejętności, jest ukraiń-

ski obrońca Orest Tyago. W poprzednim sezonie grał w II lidze w Czechach, a zanim trafił do Elbląga, był na testach w ekstraklasowej Puszczy Niepołomice i Warcie Poznań, która zagra w I

lidze. Bez wątplenia nowi gracze Olimpii to bardzo doświadczeni zawodnicy, którzy z miejsca powinni wziąć na siebie odpowiedzialność za wyniki zespołu.

Długa jest także lista graczy, którzy zakończyli przygodę z elbląskim klubem. Krok naprzód wykonał Maciej Famulak, który po wypełnieniu dwuletniej umowy z Olimpią związał się z Wisłą Płock. 24-letni zawodnik pochodzi z naszego regionu i systematycznie podnosi umiejętności. Przed grą w Olimpii zbierał szlify na boiskach III ligi w zespołach z Elku i Białej Piskiej. Elbląscy kibice nie obejrzą także w akcji m.in. Łukasza Sarnowskiego, Macieja Spychały, Marcela Stefaniaka czy Jakuba Sargowskiego.

W letnim okresie przygotowawczym Olimpia nie zdołała wygrać meczu kontrolnego, choć wśród sparingpartnerów były Olimpia Grudziądz, reprezentacja Ukrainy U-19 oraz trzecio-

ligowcy z Torunia, Łomży i Lidzbarka Warmińskiego. Drużyna wciąż strzela niewiele goli. Słaba dyspozycja w ofensywie w poprzednim sezonie oznaczała ciulanie punktów i walkę o utrzymanie do ostatniej kolejki, więc elbląski sztab szkoleniowy ma nad czym myśleć. A propos sztabu, nowym trenerem bramkarzy w Olimpii został Rafał Literski, poprzednio pracujący w... Raduni.

Elblążanie będą musieli szukać skuteczności już w meczach o stawkę. Nowy sezon zainaugurują w niedzielne popołudnie w Bielsku-Białej. Ich pierwszym zdwóch rywali z tego miasta będzie Podbeskidzie, czyli spadkowiec z I ligi. Degradacja ma być okazją do restartu, bo gra na trzecim poziomie jest poniżej oczekiwań środowiska „Górali”. W klubie latem doszło po poważnych zmian kadrowych, a ich efekty mają przełożyć się na konkretne wyniki. Latem trenerem klubu został po-

nownie Krzysztof Brede, a wśród jego kilkunastu nowych podopiecznych jest Bartosz Florek, przez lata związany ze Stomilem Olshzyn.

Niedzielne spotkanie rozpocznie się o godz. 18. Na własnym stadionie Olimpia zaprezentuje się w sobotę 27 lipca, podejmując GKS Jastrzębie.

W letniej przerwie w rozgrywkach II ligi wydarzyło się naprawdę sporo. Pozy-skano sponsora tytularnego, którym została firma bukmacherska Betclis, a z różnych ośrodków dochodziły informacje o problemach natury finansowo-organizacyjnej. Ostatecznie z gry na tym szczeblu zrezygnowała wspomniana Radunia. Jej miejsce zajmie Skra Częstochowa, która uplasowała się najwyżej w strefie spadkowej na koniec poprzedniego sezonu. Częstochowianie skorzystali z nadarzającej się okazji, ale nową batalię zaczną z... siedmioma punktami ujemnymi. To kara za zaległości finansowe klubu.

Najważniejsza zmiana w regulaminie rozgrywek to wprowadzenie barałów o utrzymanie. Tak jak do tej pory automatycznie zdegradowane zostaną cztery najsłabsze drużyny w stawce, a drużyny z miejscem trzynastym i czternastym zmierzają się wicemistrzami III ligi, którzy zostaną wyłonieni we wcześniejszych barałach.

ŁUKASZ SZYMAŃSKI

Pozyskani przez Olimpię:

Orest Tyago (obrońca, SK Hanacka Slavia Kromieryż), Mateusz Kuzimski (napastnik, Radunia Stężyca), Łukasz Bogusławski (obrońca, Radunia Stężyca), Radosław Stępień (pomocnik, Bałtyk Gdynia), Wojciech Fadecki (pomocnik, Polonia Warszawa), Kacper Tułowicki (bramkarz, Radunia Stężyca), Dawid Szalecki (pomocnik, Cartusia Kartuzy) 13 goli w poprzednim sezonie.

 NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL 503-103-703

 RÓŻNE

sprzedam

DREWNO kominkowe, grab i inne gatunki, transport gratis, cena: 300zł/mp, 794-630-121, 576-935-573.

KOSIARKE rotacyjną, 89-617-20-72

 PRACA

dam pracę

DAM pracę w gospodarstwie rolnym z wyżywieniem i zakwaterowaniem. Okolice Mławy. Kontakt telefoniczny, 530-745-606

ELBLĄG okolice - zatrudnię pracownika do prac gospodarczych z możliwością zakwaterowania, 504-262-593.

W gospodarstwie rolnym, wysokie wynagrodzenie, 695-616-300

ZATRUDNIĘ kierowcę kat. C+E (wywrotka), praca na pełen etat. Marcinkowo, Gierzwald, 693-858-242

ZATRUDNIĘ tokarzy i frezowników oraz spawacz - ślusarz 607-372-535

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie, 501-172-462

 USŁUGI

budowa | remont

USŁUGI hydrauliczne przyłącza WOD.-KAN., koparka, 602-211-863

inne

ALTANY, jacuzzi, sauny producent, 880-033-370

SZYCIE kołder, 665-434-450

 ROLNICTWO

maszyny rolnicze

GRUBER 3,2m, talerzówka 1,8m, pługi zagonowe Kverneland 4, 5 skibowe, agregat uprawowy 4m, przewracarko zgrabiarka, rozrzutnik obornika Tandem - sprzedam, tel. 698-703-449

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że 15 lipca 2024 r.
zmarł Nasz Kochany Mąż, Tata i Dziadek

ś. † p.

Jerzy Talun

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się
20 lipca 2024 r. (sobota) o godz. 11.30
pożegnaniem i modlitwą różańcową, a o godz. 12.00
mszą świętą pogrzebową w kościele
pw. Świętego Mikołaja w Sząbruku.
Ceremonia pochowania odbędzie się
na cmentarzu parafialnym w Sząbruku.

Pogrążona w smutku Rodzina

AR_19.07-M

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy,
że 17 lipca 2024 r. odeszła od Nas w wieku 74 lat
Nasza Najukochańsza Żona, Mama, Babcia, Siostra

ś. † p.

Helena Birska

z domu Wanago

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się w sobotę
20 lipca 2024 r. o godz. 13.30 Mszą Świętą w Katedrze
pw. Świętego Jakuba przy ul. Staszica w Olsztynie.
Po Mszy Świętej ceremonia pochówku odbędzie się
na cmentarzu komunalnym przy ul. Wadąskiej w Olsztynie
(Dywity). Kondukt żałobny wyruszy od Bramy Głównej.

Będzie na zawsze w Naszych Sercach i Myślach.

Pogrążona w smutku Rodzina

1082240pb1-a-M

**USŁUGI
POGRZEBOWE**

ARKA
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
☎ **89 534 72 42, 605 635 908**

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)
☎ **89 526 66 01, 605 665 909**

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

6146190pb1-k-M

ARKADIA
Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85

tel. 89 526 67 53, 665 175 125
całodobowe przewozy zmarłych

www.zuparkadia.olsztyn.pl

Gwarantujemy godną
i kulturalną postugę

1039230pb1-e-M

Pani

Annie Pinkiewicz-Szulc

oraz Pani

Janinie Pinkiewicz

wyrazy głębokiego współczucia i żalu
z powodu śmierci

Syna i Wnuka

składają dyrekcja i pracownicy
Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Elblągu

16324see1-a-M

Z głębokim żalem i smutkiem zawiadamiamy,
że 15 lipca 2024 r. odeszła do Domu Ojca
nasza Kochana Mama, Babcia, Prababcia i Siostra

ś. † p.

Danuta Nowicka

z domu Kostrzewska

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 24 lipca
2024 r. o godz. 10.00 mszą św. w kościele
pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa
ul. Mickiewicza w Olsztynie.
Ceremonia pochowania będzie miała miejsce
na cmentarzu komunalnym przy ul. Poprzecznej.

Pogrążona w żałobie rodzina

1081240pb1-a-M

Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość o nagłej śmierci
Pani

Wioletty Burczyńskiej

Była radosną, pełną energii i życia osobą.
Rodzinie i bliskim
składamy wyrazy współczucia
Anna Stalewska i zespół Biura Rachunkowego GRANT

1071240pb1-a-M

Pani Doktor **Magdalenie
Czech-Radzywińskiej**

słowa wsparcia, otuchy i wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Mamy
składają kierownictwo i pracownicy
gabinetu ortodontycznego EURODENTAL

1069240pb1-a-M

Z głębokim żalem
przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Pana

Piotra Szulca

Wójta Gminy Kolno w kadencji 2018-2024

Rodzinie i Najbliższym

serdeczne słowa otuchy
i wyrazy szczerego współczucia
składają: Wójt Gminy Dywity - Daniel Zadworny,
Przewodnicząca Rady Gminy Dywity
- Agnieszka Sakowska-Hrywniak

1073240pb1-a-M

Z wielkim smutkiem i żalem
przyjęliśmy wiadomość o śmierci

ś. † p.

Piotra Szulca

Wójta Gminy Kolno w latach 2018-2024

Rodzinie i Najbliższym

wyrazy współczucia oraz słowa otuchy
w tych trudnych chwilach

składają Burmistrz Biskupca
i Przewodnicząca Rady Miejskiej w Biskupcu

1079240pb1-a-M

Jackowi, Anicie Pinkowskim
oraz **rodzinie**

wyrazy najgłębszego żalu i współczucia
z powodu śmierci
Taty i Teścia
składają Magda i Adam Bartnikowscy

1076240pb1-a-M

Państwu

Jackowi i Anicie Pinkowskim

wyrazy głębokiego i szczerego współczucia
z powodu śmierci
Taty i Teścia
składają współpracownicy z firmy Solaris oraz Meritum

1075240pb1-a-M

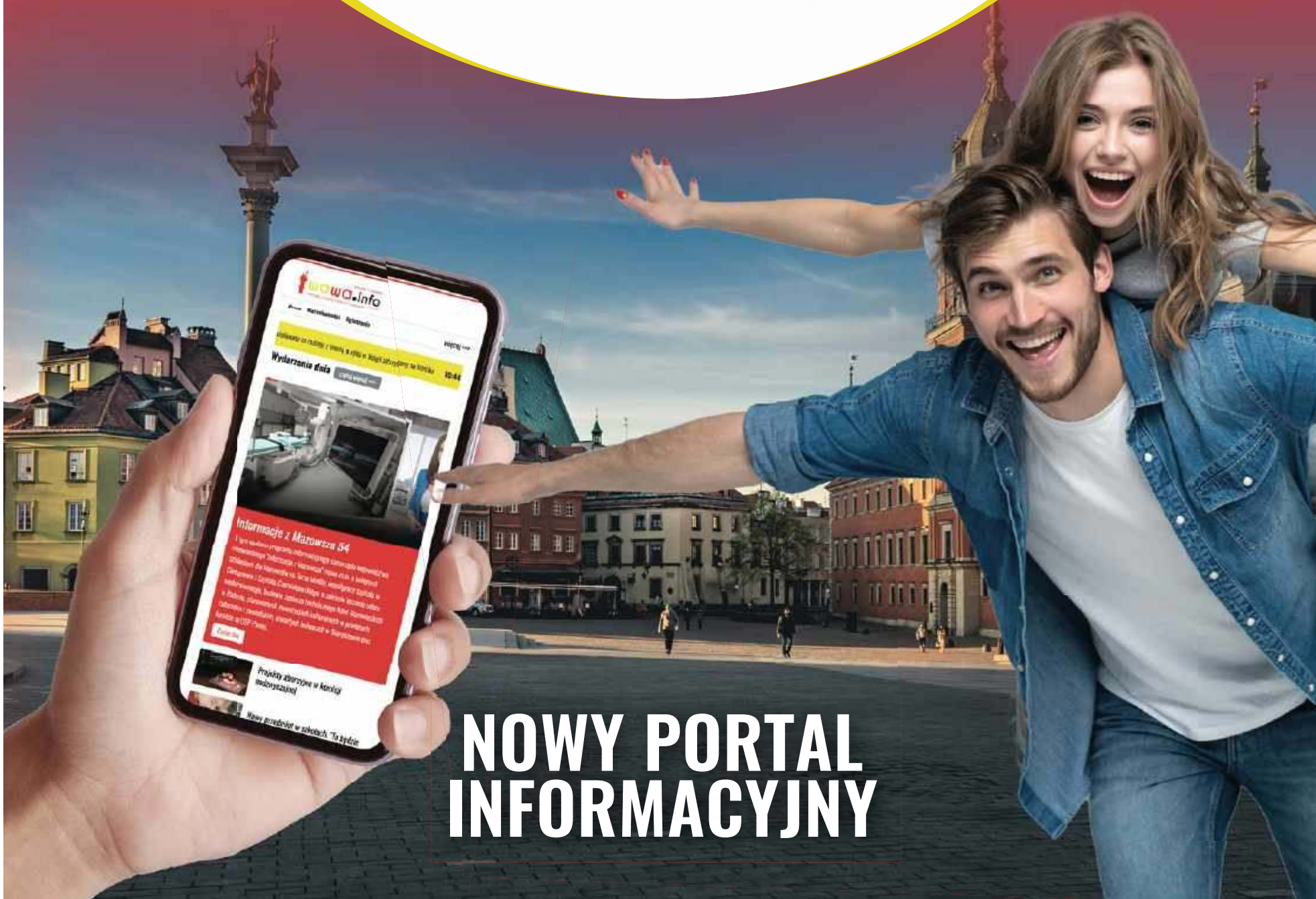
wawa.info

PORTAL WARSZAWY I MAZOWSZA

CODZIENNIE NAJNOWSZE WIADOMOŚCI

NOWY PORTAL INFORMACYJNY

RELAKS

z Gazetą Olsztyńską

Sudoku

	4	6		5			9	
			6	8			3	
	3	1					4	
		2		9		8		
						2	1	
	8	7		2				5
		5			2			
4		8	3	1	5	6		
7		3	9		8	4	5	

800

		6			5			
	2	9					1	
8					3			
			7					8
	5		8	1	4	9		
9		4			6	7		
			6		1	8		7
	3				7	1		2
	4				2		9	6

801

1		3					4	
	4	7			3	8	2	
	6	2	8		4	9		
	5							
3			4	9	8			
			7					
		5	9	8	2	7	1	
	7		5					8
8		4		1		2		

802

Znajdź 30 różnic

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 20 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Stworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

JOLKA z HASŁEM

Hasło z kolorowych pól, czytane poziomo, utworzy rozwiązanie:

[illegible]

Na diagramie ujawniliśmy spółgłoski "B". Miejsce wpisu haseł do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych pól czytanych poziomo.

suchy do drinków; "Ptasie ..." Juliana Tuwima; system pracy na sztuki; część buta pod piętą; największa planeta Układu Słonecznego; jej stolicą Bandżul; myśli przewodnie, koncepcje; długi i nudny referat; płynnie przez Kościan; syn Bolesława I Chrobrego; dom proboszcza; dachowe ze szprosem; mieszkaniec piekła; wyświetlany w kinie; okrągłe skrzyżowanie; specjalista od pisma; różyczka lub ospa; z Julią u Szekspira; gazeta z sensacjami, bulwarówka; Umer, polska piosenkarka; lekarz od cukrzycy; Chaczaturian, słynny kompozytor; kapusta właściwa typowa inaczej; zniszczona z biblijną Sodomą; cienka, długa kielbasa; obraz twarzy w lustrze; Momofuku, wynalazca zupek chińskich; trotyl; najwyższy szczyt Filipin; pierwiastek Eu; Arthur, autor "Statku pijanego"; badacz budowy Ziemi; żywa tkanka w drzewie; japońska marka motocykli; Kobiela, dawny polski aktor; Król Klucza, grecki bóg; Bergman, aktorka szwedzka; żona bliźniaka; naprawiany przez dekarza; trzecia największa wyspa Balearów; Armstrong, pierwszy człowiek na księżycu; kamienia łupanego lub lodowcowca; mosiadz czerwony.

Sprawdź się w SUDOKU: wypelnij diagram

3		7	9	6			1	5
4	9				5	7		3
5						9	2	
					1		7	2
6		1		2				
				4	9	8		
8	2	3						7
	6	9		5	3	2		4
	5	4		1		3	9	

4	7	2	9	1				
		8		5			9	1
9		1	6			2		3
			4	7		5		
5	8	9	1		2			
7	4			3	8	9		2
3	9	4					5	
8						6	2	
2						3		4

WYKREŚLANKA: znajdź 20 nazw mebli. Wykreślisz je wszystkie od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos. Znajdź wyrazy: berżera, biurko, etażerka, fotel, gerydon, ława, kanapa, regał, komoda, kontuar, kozetka, kredens, krzesło, łada, otomana, pawlacz, łóżko, sofa, szafa, stół.

W	S	T	W	Ó	R	Z	Ó	Ł	S
K	Z	B	F	R	Ż	G	A	T	Ó
U	A	Ł	E	F	E	W	Ó	Ł	K
L	F	G	Ó	R	A	Ł	K	R	R
A	A	E	Y	Ó	Ż	A	Z	Ł	O
Ł	W	D	T	Ż	N	E	Ł	Ó	K
S	O	F	A	A	S	Ó	R	O	P
N	K	T	P	Ł	Ż	Ł	Z	A	L
B	R	A	O	K	R	E	W	N	I
Ó	E	Ł	O	M	T	L	R	K	P
Ż	D	U	N	K	A	P	O	K	I
A	E	W	A	C	O	N	Ó	Ż	A
L	N	Ó	Z	Ł	T	M	A	W	C
U	S	B	I	U	R	K	O	C	H
Z	A	W	A	D	A	Ż	Y	D	Ó
Z	G	R	A	F	O	T	E	L	A

19 - 25 lipca 2024

dodatek
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek s.p. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl, Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł, ISSN 1643-2460 • Skład komputerowy: Magraf s.p.j.

Poniedziałek

0:00

TVP 1

Łowca jeleni
Dramat, wojenny, USA, 1978

Akcja „Łowcy jeleni” rozpoczyna się u schyłku lat 60. w niewielkim przemyślowym miasteczku Clairto n w Pensylwanii, wśród społeczności wywołującej się z Ukrainy. Bohaterami są trzej młodzi robotnicy Mike (Robert De Niro), Nick (Christopher Walken) i Steven (John Savage) pracujący w niebezpiecznych warunkach przy piecu hutniczym. Powołani do wojska przyjaciele jadą do Wietnamu. W przeddzień wyjazdu najmłodszy z nich, Steven, żeni się z Angeli, która jest w ciąży. W Wietnamie Nick, Mike i Steven przeżywają prawdziwe piekło...

INNE DATY EMISJI: WTOREK, 1:15

Piątek

15:05

TVP KULTURA

Był sobie pies 2
Komedia, familijny, USA, 2019

Dalszy ciąg historii wielkiej przyjaźni Ethana i jego psa Bailey, któremu jako chłopiec uratował życie. Przeszli razem wiele, byli momenty radosne i dramaty. Bailey zawsze był oddany swemu panu, a kiedy odszedł z tego świata przeszedł reinkarnację, by znowu być przy nim. Teraz Bailey pędzi szczęśliwy żywot u boku swego sędziwego już pana. Mieszka na farmie w Michigan wraz z Ethanem i jego żoną Hannah oraz z ich owdowiałą synową Gorią i 2-letnią wnuczką CJ.

INNE DATY EMISJI: TVP KULTURA, SOBOTA, 6:05
TVP 1, PIĄTEK 0:05; SOBOTA, 14:50

Wtorek

22:45

POLSAT

Granice wytrzymałości
Sensacyjny, USA, Niemcy, 2000

Młody himalaista Peter Garrett wyrusza na ratunek swej siostrze Annie uwięzionej w lodowej grocie na niedostępnym szczycie K2. Towarzyszą mu ekscentryczny himalaista, dla którego góry zdają się nie mieć tajemnic i kanadyjska lekarka, która traktuje wyprawę jako okazję do łatwego wzbogacenia się. Wszystkich czeka starcie z naturą i walka o przetrwanie. Zdjęcia realizowano w majestatycznej scenarii nowozelandzkich Alp Południowych, co przysłało sceno m rozgrywającym się w niedostępnych górach niezwyklego realizmu...

Sobota

23:40

TVP 1

Dziewczyna z tatuażem
Thriller, USA, 2011

Główny bohater to skompromitowany dziennikarz Mikael Blomkvist, który przyjmuje zlecenie od przemysłowca Henrika Vangera, w zamian za obietnicę biznesmena oczyszczenia go z ciężkich na nim zarzutów o zniesławienie. Sędziwy udziałowiec angażuje Blomkvista do spisania dzieł swego rodu, ale tak naprawdę zależy mu przede wszystkim na rozwiązaniu zagadki tajemniczego zniknięcia bratanicy, Harriet Vanger, która w latach 60. przepadła bez śladu. Harriet miała wówczas zaledwie 16 lat, jej ciała nigdy nie odnaleziono.

INNE DATY EMISJI: NIEDZIELA, 1:55

Środa

23:20

TV PULS

Jeniec: Tak daleko jak nogi poniosą
Dramat wojenny, Niemcy, 2001

Oparta na książce Josefa Martina Bauera wzruszająca historia żołnierza, który przemierzył tysiące kilometrów, aby powrócić z dalekiej Syberii do rodziny. Niemiecki żołnierz Clemens Forrell trafia do radzieckiej niewoli i zostaje skazany na 25 lat robót w rosyjskim łagrze. Pobyt na dalekiej Syberii jest szalenie wyczerpujący, a uciezka wydaje się wprost niemożliwa. Clemens mimo to podejmuje próbę wydostania się z łagru. To nie koniec problemów - aby dotrzeć w rodzinne strony, Clemens musi przebyć setki tysięcy kilometrów, nieustannie będąc ściganym przez komendanta obozu.

PIĄTEK • 19 lipca

TVP 1

05:15 Dziedzictwo - serial, Turcja
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Życiowe wybory - Coś musi się stać. - telenowela dok., Polska, 2020
08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym.
08:50 Ranczo - serial obycz., 2006
09:45 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiello nowie. Taka historia - telenowela, Polska, 2023
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 Żółtodzioby. Pierwsze dni życia - dok., Hiszp., 2022
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej

TVP 2

04:30 Na dobre i na złe - serial
05:30 M jak miłość - serial, 2021
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz
11:15 Operacja zdrowie - Stomatologia zachowawcza - magazyn medyczny
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
12:30 Kolo fortuny - teleturniej
13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Serial fabularny

16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
18:00 Dziewczyna ze Lwowa - serial obycz., Polska, 2017
19:00 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:05 Pogoda; Sport
20:20 Reportery - magazyn
20:35 Galimatias czyli Kogel-Mogel II - kom., Polska, 1989
22:20 Instykt pierwotny - fab., USA, 2019
00:05 Był sobie pies 2 - kom., USA, 2019
02:05 Kincsem. Miłość i hazard - przyg., Węgry, 2017
04:20 Każdy ma swoje lato - dram., Polska, 2020

18:10 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016
19:35 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
20:10 Postaw na milion - teleturniej
21:05 Lato z Radiem i Telewizją Polską - Zakopane - widowisko
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:30 Panorama
23:10 Kino relaks - Stój, bo mamuska strzela - kom., USA, 1992
00:50 Ślepy traf - sens., USA, 2013
02:35 Morderstwa w Berry - dram., Franc., 2021
04:20 Rodzinka.pl - serial komediowy

TVN

05:25 Uwaga! - program interw.
05:40 Ukryta prawda
06:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:25 505 Ekipy w akcji - program polityczny
08:20 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
09:05 Detektywi - program krym.
10:05 Pokonaj mnie, jeśli potrafisz - reality show rozrywkowy
11:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
12:20 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:25 Szpital - program obycz.
15:25 Doradca smaku - program kulinarny
15:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:35 Ukryta prawda - program obyczajowy

17:40 Detektywi - program krym.
18:45 Sport; Pogoda
19:00 Fakty
19:35 Uwaga! - program interwencyjny
19:55 Doradca smaku - program kulinarny
20:00 Bękarty wojny - film woj., USA, Niemcy, 2009
23:15 Ponad bezprawiem - sens., USA, 2012
02:00 Kuba Wojewódzki - talk-show
03:00 Szpital - program obycz.
04:00 Nauka jazdy - reality show
04:35 Recepta na stary dom - program edukacyjny
05:00 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy
05:25 Kto was tak urządził - program poradnikowy

20:00 Dlaczego nie - kom., Polska, 2007. Małgosia kończy studia na ASP w Warszawie. Jej marzeniem jest pracować w reklamowej. Zdobyć takiej posady nie jest jednak łatwe. Aby zarobić na swoje utrzymanie, dziewczyna zaczyna rozwodzić się.

22:10 Siódmy syn - sens., USA, Wlk. Bryt., Kan., 2015
00:40 Jak tyse konie - sens., Chiny, 2023. Emerytowany kaskader Luo, który ledwo wiąże koniec z końcem, opiekuje się swoim ukończonym koniem...
03:20 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:40 Disco Grammy
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:15 Muzyczne poranki
07:00 Tamte lata, tamte dni - Teresa Lipowska - magazyn
07:35 Podróż z historią - Radek wstępuje do zakonu - dok., Polska, 2016
08:20 Wędrowiec Polski - rep. 09:00 Dom - serial, 1996
10:35 Całe złoto świata - kom., Włochy, Franc., 1961
12:15 Pastor. Cztery akty - dok., Polska, 2022
13:40 Arabella - serial, Czechosłow., 1979
15:05 Był sobie pies 2 - kom., USA, 2019
17:00 Rozmowy o zmierzchu iświcie - Rozmowa 6. Maryla, stawia i polityka - program dokument., 1996
17:40 21. Międzynarodowy Festiwal Piosenki Sopot '84. Maryla Rodowicz - koncert
18:30 Dżungla - dok., Wł., 2022

20:00 Komediove lato - Nie ma róży bez ognia - kom., Polska, 1974. Przeprowadzka do większego mieszkania nie zawsze jest zmianą na lepsze...
21:45 Serialowa nostalgia - 07 zgłoś się - serial krym.
23:35 Seans kultowy - Kwiat mojego sekretu - komediodramat, Hiszp., Franc., 1994
01:30 Noc krótkich filmów - Play - Surugat - filmy animowane
02:05 Kino nocne - Jaskółki z Kabulu - anim., Franc., Luk., Szwajc., 2019
03:40 Teledyski
04:25 Dora Maar - między światłem a cieniem - dok., Franc., 2020

16:00 Nash Bridges - serial krym.
17:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - parokokument
20:00 Zabójcza portierka - akcja, USA, 2021
21:55 Dziedzictwo krwi - akcja, USA, Franc., 2016
23:30 Ostatnie zlecenie - akcja, USA, 2008. Płatny zabójca Joe zatrudnia pomocnika o imieniu Kong. Wkrótce pomiędzy nimi rodzi się nie porozumienia, a Joe postanawia nauczyć Konga wszystkiego, co potrafi.
01:35 Menu na miarę - program kulinarny
03:00 Dyżur - serial medyczny
04:00 Menu na miarę
05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7

05:05 Szkoła - Licealistce Paulinie Krasoń nie podoba się zachowanie jej siostry...
06:55 Szpital - program obycz.
07:55 Ukryta prawda
11:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
12:25 Szpital - Do szpitala przyjeżdża 16-letni Łukasz Kubiak. Chłopak tydzień temu wytałował sobie gałkę oczną...
13:25 Idealna niania - w ukrytej kamerze - program rozrywkowy
14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy atrakcyjna 45-latką, która wysokoim stanowiskiem w korporacyjnej hierarchii określa swoje miejsce w świecie. Na zewnątrz pewna siebie i zdecydowana, żyje w ciągłym strachu, że w firmie zastąpi ją ktoś lepszy...
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Z ust do ust - kom., USA, Australia, 2005

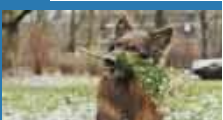
22:10 Kocha, lubi, szanuje - kom., USA, 2011. Cal Weaver wie, że idealne życie - ma dobrą pracę, ładny dom, udane dzieci i szkolną miłość za żonę. Pewnego dnia dowiaduje się, że...
00:30 W nowym zwierciadle: Wakaże - kom., USA, 2015. Rusty Griswold organizuje wycieczkę - niespodziankę dla swojej żony Debbie i ich dwóch synów. Nie trzeba dodawać, że będzie się wiele dzieło, o jędzie!
02:40 Żyjąc z potworem - historie ludzi z dzieł cych dom z zabójcą
03:40 Druga strona medalu - talk-show

09:35 Św. na każdy dzień 09:45 Jestem mamą 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Nie tylko Ulmowie 11:35 Muzeum Powstania Warszawskiego 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Salezjańska Młodzież w Damaszk 12:45 Polacy w Bitwie w Angli 13:30 Msza św. 14:30 Drzwi do lasu 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Masie muzyczne 16:00 Inf. dnia 16:10 Natura Obiektywnie 16:40 Prosto o gosp. 17:00 Z Małej Cerkwy do... 17:30 Geopolityka 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Westerplatte Młodych 19:00 Warto zauważyć... 19:30 Brat Franciszek 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Nie tylko Ulmowie 21:00 Apel Jasno górski 21:20 Inf. dnia

eprasa.pl 42d974440a

SOBOTA • 20 lipca	
TVP 1	TVP 2
05:50 Balans bieli - magazyn 06:25 Awantura o Basję - serial, 1996 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:40 Rok w ogrodzie 08:05 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 08:20 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych 08:50 Najpiękniejsze parki Europy - dok., Niemcy, 2017 09:35 Ranczo - serial obycz., Polska, 2006 10:40 Komisarz Alex - serial kryminalny 11:35 Ojciec Mateusz - serial 12:35 Gwiazdy w południe - Angelika i sułtan - przyg., Franc., 1968 14:25 Okrasza łamie przepisy - magazyn kulinarny 14:50 Był sobie pies 2 - kom., USA, 2019 ●	04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy, Polska, 2024 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy, Polska, 2024 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz - magazyn poranny 11:25 To jest grane - magazyn muzyczny 12:00 Aktualny profil - kom., Kan., USA, 2017 14:00 Familada - teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Opole 2024 - widowisko muzyczne 16:20 Na dobre i na złe - serial obyczajowy, Polska 17:25 Mieszkać pięknie - rep. orlaż 17:55 Słowo na niedzielę 18:10 Va Banque - teleturniej
	
17:00 Telexpress 17:20 Pogoda 17:35 Ojciec Mateusz - serial 18:25 Kulisy serialu Ojciec Mateusz - felieton 18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 19:30 Program inform. 19.30 20:05 Pogoda 20:10 Sport 20:20 Komisarz Alex - serial krym. 21:20 Hit na sobotę - Siedmiu wspaniałych - western, USA, 2016 23:40 Dziewczyna z tatuażem - thriller, USA, 2011 ● 02:30 Instykt pierwotny - fab., USA, 2019 04:15 Opole na bis - Superjedynki - koncert, 2024	18:45 Akcyjowa 38 - serial kostiumowy, Hiszpania, 2016 19:40 Ja to mam szczęście! - ulubione skecze 20:00 Lato z Radiem i Telewizją Polską - Racibórz cz. I - widowisko 21:00 Lato z Radiem i Telewizją Polską - Racibórz cz. II - widowisko 22:10 Panorama - program informacyjny 22:50 Ile waży koń trojański? - kom., Polska, 2008 01:05 Wielkie wesele - kom., USA, 2013 02:45 Ponad wszelką wątpliwość - film kryminalny, Wlk. Bryt., 2009 04:40 Rodzinka.pl - serial kom.

NIEDZIELA • 21 lipca	
TVP 1	TVP 2
05:30 Sprawa dla reportera 06:20 Słownik polsko@polski - talk-show prof. Jana Miodna 06:55 Słowo na niedzielę 07:00 Transmisja Mszy Świętej 08:00 Tydzień 08:30 Zakochaj się w Polsce - magazyn 09:05 Lalka - serial fab., Polska, 1968 11:55 Między ziemią a niebem 12:00 Anioł Pański, Watykan 12:15 Między ziemią a niebem 12:45 Biblioteka mądrości - Wiara - reportaż 13:05 BBC w Jedynce - Raj na Ziemi. Dziewicza planeta - dok., Wlk. Bryt., 2021 15:15 Dom - serial obyczajowy, Polska, 2000 17:00 Telexpress 17:20 Pogoda	05:25 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 06:30 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy, 2024 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz - magazyn poranny 11:45 Lato z Radiem i Telewizją Polską - Racibórz cz. I - widowisko 12:50 Lato z Radiem i Telewizją Polską - Racibórz cz. II - widowisko 14:00 Familada - teleturniej 14:35 Kolo fortuny - teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Opole 2024 - widowisko muzyczne 16:15 Tak to leciało - teleturniej muzyczny
	
17:35 Komisarz Alex - serial krym. 18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 19:30 Program inform. 19.30 20:05 Pogoda; Sport 20:20 Kinseem. Miłość i hazard - przyg., Węgry, 2017 22:30 Rolnik szuka żony - reality show 23:35 Siedmiu wspaniałych - western, USA, 2016. Siedmiu wyjątych rewolwerowców chroni przygraniczne miasteczko przed skorumpowanym, bogatym przemysłowcem. 01:55 Dziewczyna z tatuażem - thriller, USA, 2011 ● 04:40 61. KFPP w Opolu - Debiuty - Niemen symfonicznie - koncert, 2024	17:15 Stój, bo mamusia strzela - kom., USA, 1992 18:50 Rodzinka.pl - serial komediowy 20:00 Wielkie wesele - komedia, USA, 2013 21:50 Panorama 22:20 Informacje kulturalne 22:45 Kino bez granic - Z pasją - dram., Belgia, Franc., 2017. Neila, dziewczyna algijskiego pochodzenia, pierwszego dnia na uczelni zostaje upokorzona z powodu rasistowskiego komentarza na wykład o wcy. Profesor w ramach pokuty oraz przeprosin obiecuje... 00:35 Wojenne dziewczyny - serial, 2021 02:30 Utoya, 22 lipca - dram., Nor., 2018

TVN	
06:00 Uwaga! - program interwencyjny 06:20 Bugs Bunny Builders - animacja 06:50 Ugotowani w parach - turniej kulinarny 07:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 08:45 Dzień Dobry Wakacje 11:35 Na Wspólnej Omnibus - serial obyczajowy, Polska 13:35 Weekendowa metamorfoza - program rozrywkowy 14:35 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej 15:15 MasterChef Nastolatki - program kulinarno-rozrywkowy 16:55 Zemsta futrzaków - kom., USA, 2010 18:45 Sport 18:55 Pogoda 19:00 Fakty	06:00 Nowy dzień z Polsat News 07:35 Smerfy - anim., USA, 2011 09:45 Człowiek w czerwonym bucie - kom. sens., USA, 1985. Młody muzyk Richard Drew zostaje wciągnięty w sam środek aferę szpiegowskiej, kiedy przez rozstrzelanie zakłada dwa różne buty. Przez pomyłkę zostaje uznany za wybitnego szpiega. 11:40 Gliniarze - Dochodzi do porwania młodej kobiety z niemowlakiem w wózku. Matka kobiety ujawnia swoje podejrzenia wobec zięcia i jego klubu nocnego. 17:50 Chłopaki do wzięcia - serial paradokumentalny 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmoWy Jarosława Gugały 19:45 Sport; Pogoda
	
19:30 Uwaga! - program interwencyjny 19:55 Doradca smaku - program kulinarny 20:00 Młosny bestseller - kom., Wlk. Bryt., USA, Meksyk, 2022 22:20 Wytańczyć marzenia - obycz., USA, 2006 00:50 Pierwsza noc oczyszczenia - sens., USA, Franc., 2018 03:00 Szpital - program obycz. 04:00 Uwaga! - program interwencyjny 04:20 Nauka jazdy - reality show 04:50 Recepta na stary dom - program edukacyjny 05:20 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy, Kanada	20:00 Piraci z Karaibów: Skrzynia umarłaka - sens., USA, 2006. Kapitan Jack Sparrow powraca z kolejnym krwawym długiem do spłaceniu - ofiarował bowiem swoją duszę legendarnemu Davy Jonesowi, władcy podmorskich głębin. 23:15 Django - sens., USA, 2012. Jamie Foxx, wcielił się w tytułową rolę niewolnika. Pewnego dnia staje twarzą w twarz z pochodzącym z Niemiec łowcą na gród dr Kingiem Schultzelem. 02:55 Znaki - serial kryminalny 04:55 Disco Gramy - program muzyczny 05:40 Teledzięk TV Okazje

TVN	
06:00 Uwaga! - program interwencyjny 06:20 Bugs Bunny Builders - animacja 06:50 Weekendowa metamorfoza - program rozrywkowy 07:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 08:45 Dzień Dobry Wakacje 11:30 Co za tydzień! - magazyn rozrywkowy 12:10 Totale remonty Szelągowskiej - program rozrywkowy 13:15 Turbo - komedia, USA, 2013 15:20 Happy Feet: Tupot małych stóp - komedia, animowany, Australia, USA, 2006 17:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 18:45 Sport; Pogoda	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:15 Spider-Man 2 - sens., USA, 2004. Przed Peterem stają nowe wyzwania, musi bowiem zmierzyć się z potężnym Doktorem Octopussem znanym również jako „Doc Ock”. 10:55 Smerfy 2 - anim., USA, 2013 13:10 Piraci z Karaibów: Skrzynia umarłaka - sens., USA, 2006 16:30 Dlaczego nie - kom., Polska, 2007. Małgosia kończy studia na ASP w Warszawie. Jej marzeniem jest praca w agencji reklamowej. Zdobycie takiej posady nie jest jednak łatwe. Aby zarobić na swoje utrzymanie, dziewczyna zaczyna na rozwodzić pizze. 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydażeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda
	
19:00 Fakty - program informacyjny 19:30 Uwaga! - program interwencyjny 19:55 Doradca smaku - program kulinarny 20:00 Szybko i wściekle - sens., USA, 2009 22:20 Gra - sensacyjny, USA, 1997 01:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 02:05 Kwaterny Hitlera - program dokumentalny 03:05 Szpital - program obycz. 04:05 Uwaga! - program interwencyjny 04:25 Nauka jazdy - reality show 04:55 Recepta na stary dom - program edukacyjny	20:05 Dzień, w którym zatrzymała się Ziemia - sens., USA, 2008. Doktor Helen Benson poznaje Klaatu - kosmitę usiłującego ostrzec Ziemię przed katastrofą. Niestety władze traktują go jak wroga... 22:30 Stuber - kom., USA, 2019. Kiedy nieśmiały kierowca Ubera o imieniu Stu zabiera pasażera, który okazuje się policjantem na tropie brutalnego zabójcy, los wystawia go na wyjątkowo ciężką próbę. 00:15 Dziedzictwo Bourne'a - sens., USA, Jap., 2012 03:10 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:45 Disco Gramy 05:25 Teledzięk TV Okazje

TVP Kultura	
06:05 Był sobie pies 2 - kom., USA, 2019 ● 08:05 Festiwal Piosenki Sopot '86 - Karel Gott - koncert 09:05 Tamte lata, tamte dni - Anna Dymna - magazyn 09:40 Daleko od szosy - serial obycz., 1976 11:05 Dookoła świata z Camille'em Saint-Saensem - koncert, Franc., 2021 12:55 Charlotte Perriand - sztuka życia - dokument, Franc., 2020 14:05 Pan Wołodyjowski - film historyczny, 1969 15:40 Nie ma róż bez ognia - kom., Polska, 1974 17:25 Otwarcie wystawy w muzeum Brukenthala w Sybiniu - reportaż 17:50 Retro kino - Dzwonnik z Notre Dame - film kostiumowy, Franc., 1956	06:05 Był sobie pies 2 - kom., USA, 2019 ● 08:05 Festiwal Piosenki Sopot '86 - Karel Gott - koncert 09:05 Tamte lata, tamte dni - Anna Dymna - magazyn 09:40 Daleko od szosy - serial obycz., 1976 11:05 Dookoła świata z Camille'em Saint-Saensem - koncert, Franc., 2021 12:55 Charlotte Perriand - sztuka życia - dokument, Franc., 2020 14:05 Pan Wołodyjowski - film historyczny, 1969 15:40 Nie ma róż bez ognia - kom., Polska, 1974 17:25 Otwarcie wystawy w muzeum Brukenthala w Sybiniu - reportaż 17:50 Retro kino - Dzwonnik z Notre Dame - film kostiumowy, Franc., 1956
	
20:00 Morderstwo w hotelu Hilton - film kryminalny, Niemcy, Dania, Szwecja, 2017. Policjant z Kairu próbuje rozwikłać zagadkę morderstwa kobiety dokonanego w Egipcie w 2011 roku. 22:00 Piano forte - koncert, Franc., 2019 23:25 Kino nocne - Francuska suita - dram. wojenny, Franc., Wlk. Bryt., Belgia, 2014 01:25 Seans kultowy - Kwiat mego sekretu - komediodramat, Hiszp., Franc., 1994 03:20 Teledyski 04:10 Najdalsze zakątki dawnej Polski - dokument, Polska, 2016	20:00 Morderstwo w hotelu Hilton - film kryminalny, Niemcy, Dania, Szwecja, 2017. Policjant z Kairu próbuje rozwikłać zagadkę morderstwa kobiety dokonanego w Egipcie w 2011 roku. 22:00 Piano forte - koncert, Franc., 2019 23:25 Kino nocne - Francuska suita - dram. wojenny, Franc., Wlk. Bryt., Belgia, 2014 01:25 Seans kultowy - Kwiat mego sekretu - komediodramat, Hiszp., Franc., 1994 03:20 Teledyski 04:10 Najdalsze zakątki dawnej Polski - dokument, Polska, 2016

TVP Kultura	
06:05 Zaśpiewajmy to jeszcze raz - Warszawski dzień 06:40 Otwarcie wystawy w muzeum Brukenthala w Sybiniu - reportaż 07:05 Rozmowy (nie)wygodne 08:00 Liturgia prawosławna 09:05 Charlotte Perriand - sztuka życia - dok., Franc., 2020 10:40 Od ucha do ucha - Katar - Warzywa - Uciek walek ze stolicy - filmy anim. 11:15 Thierry Smialek - serial przyg.-hist., Franc., 1963 12:30 Tamte lata, tamte dni - Anna Dymna - magazyn 13:10 Wojna guzików - komediodramat, Franc., 2011 15:10 Szłakim Kolberga - Monika Brodka - reportaż 15:45 Daleko od szosy - serial obycz., 1976 17:15 Niedziela ze Zbigniewem Zamachowskim	06:05 Zaśpiewajmy to jeszcze raz - Warszawski dzień 06:40 Otwarcie wystawy w muzeum Brukenthala w Sybiniu - reportaż 07:05 Rozmowy (nie)wygodne 08:00 Liturgia prawosławna 09:05 Charlotte Perriand - sztuka życia - dok., Franc., 2020 10:40 Od ucha do ucha - Katar - Warzywa - Uciek walek ze stolicy - filmy anim. 11:15 Thierry Smialek - serial przyg.-hist., Franc., 1963 12:30 Tamte lata, tamte dni - Anna Dymna - magazyn 13:10 Wojna guzików - komediodramat, Franc., 2011 15:10 Szłakim Kolberga - Monika Brodka - reportaż 15:45 Daleko od szosy - serial obycz., 1976 17:15 Niedziela ze Zbigniewem Zamachowskim
	
20:00 Rob Roy - film przyg.-hist., Wlk. Bryt., USA, 1995 22:30 Dokument.pl - Zygmunt Hubner - gra z rzeczywistością - dok., Polska, 2018 23:45 Noc krótkich filmów - Niezrozumiały - Story - Ludzie wędni - Jak liście - Drzewo - filmy animowane 00:20 Kino nocne - Morderstwo w hotelu Hilton - krym., Niemcy, Dania, Szwecja, 2017 02:25 Niedziela ze Zbigniewem Zamachowskim 03:20 Reżyserzy - Rob Reiner - dok., Wlk. Bryt., 2018 04:20 Teledyski 05:00 Podróż z historią - Jak smakują Kresy? - dok., Polska, 2016	20:00 Rob Roy - film przyg.-hist., Wlk. Bryt., USA, 1995 22:30 Dokument.pl - Zygmunt Hubner - gra z rzeczywistością - dok., Polska, 2018 23:45 Noc krótkich filmów - Niezrozumiały - Story - Ludzie wędni - Jak liście - Drzewo - filmy animowane 00:20 Kino nocne - Morderstwo w hotelu Hilton - krym., Niemcy, Dania, Szwecja, 2017 02:25 Niedziela ze Zbigniewem Zamachowskim 03:20 Reżyserzy - Rob Reiner - dok., Wlk. Bryt., 2018 04:20 Teledyski 05:00 Podróż z historią - Jak smakują Kresy? - dok., Polska, 2016

TV Puls	
06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd oraz naukowe ciekawostki. 07:00 Kobra - oddział specjalny - Semir i Andrea po raz drugi stają na ślubnym kobiercu. Niespodziewanie, ojciec panny młodej zostaje uprowadzony. 10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Kiedy Złota doktora Adama Wilczura, Marta, zostaje potrącana na ulicy, policja podejrzewa, że przyczyną wypadku są mafijne porachunki - kobieta jest farmaceutką i być może wprowadza do obiegu nielegalne leki. W domu lekarza pojawiają się gangsterzy...	05:05 Szkoła - Gimnazjaliści z 3a, Monika Barańska i Tomek Żurowski zostają parą. Uczennica ma w szkole opinię wrednej złoźnicy... 06:05 Wiza na miłość - serial paradokumentalny 07:00 New Looney Tunes I - film animowany 08:05 Nancy Drew i ukryte schody - film rodzinny, USA, 2019. Nancy Drew zostaje poproszona przez Florę o pomoc w rozwiązaniu zagadki tajemniczych zdarzeń w jej domu. 10:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:05 Detektywi - Do detektywów zgłasza się matka 9-letniej Basi, która zniknęła sprzed domu. Kobieta samotnie wychowuje córkę
	
20:00 Transporter 3 - akcja, Franc., 2008. Frank dostaje dość nietypowe, zadanie od niejakiego Johnsona. Nie podejmuje się tej misji i przekazuje ją na ręce Malcolma Manville'a. Ten jednak nie trzyma się określonych zasad i ginie... 22:00 Najdłuższa noc - akcja, Włochy, USA, 2019. Grupa gangsterów widzi się na przyjęcie do stylowej willi rodu Rossini. Chcą okraść znajdujący się w niej skarbier. 23:50 Ninja - akcja, USA, 2009 01:25 Dyżur - serial medyczny 03:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:00 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Dyżur - serial medyczny	05:05 Szkoła - Licealistka Weronika Grygiel jest przekonana, że winę za odejście ojca ponosi jej mama... 06:05 Wiza na miłość - paradok. 07:05 New Looney Tunes I - animacja 07:35 Ptyś i Bill - film rodzinny, Franc., Luks., Belgia, 2013 09:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 13:15 Detektywi - Do biura detektywistycznego Anny Potaczki i Macieja Dębosza zgłasza się przerażona studentka i prosi o odnalezienie przyjaciółki, która za ginięła i nie ma z nią kontaktu. 14:15 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy 15:30 Jaś Fasola: Naciągająca totalna katalizm - kom., Wlk. Bryt., USA, 1997

TVN 7	
05:05 Szkoła - Licealistka Weronika Grygiel jest przekonana, że winę za odejście ojca ponosi jej mama... 06:05 Wiza na miłość - paradok. 07:05 New Looney Tunes I - animacja 07:35 Ptyś i Bill - film rodzinny, Franc., Luks., Belgia, 2013 09:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 13:15 Detektywi - Do biura detektywistycznego Anny Potaczki i Macieja Dębosza zgłasza się przerażona studentka i prosi o odnalezienie przyjaciółki, która za ginięła i nie ma z nią kontaktu. 14:15 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy 15:30 Jaś Fasola: Naciągająca totalna katalizm - kom., Wlk. Bryt., USA, 1997	05:05 Szkoła - Licealistka Weronika Grygiel jest przekonana, że winę za odejście ojca ponosi jej mama... 06:05 Wiza na miłość - paradok. 07:05 New Looney Tunes I - animacja 07:35 Ptyś i Bill - film rodzinny, Franc., Luks., Belgia, 2013 09:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 13:15 Detektywi - Do biura detektywistycznego Anny Potaczki i Macieja Dębosza zgłasza się przerażona studentka i prosi o odnalezienie przyjaciółki, która za ginięła i nie ma z nią kontaktu. 14:15 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy 15:30 Jaś Fasola: Naciągająca totalna katalizm - kom., Wlk. Bryt., USA, 1997
	
17:20 Batman - przyg., USA, 1989. Pewnego dnia w Gotham City pojawia się złowrogą Joker, który snuje okrutne plany wobec mieszkańców Gotham... 20:00 Matrix: Rewolucja - SF, USA, 2003. Wojna między światem ludzi i światem maszyn musi zostać rozstrzygnięta. Nadszedł czas, aby Neo (Keanu Reeves) poznał prawdę o swoim przeznaczeniu. 22:50 Królowe zbrodni - sens., USA, 2019 00:55 Psychol - sens., USA, 1998 03:10 Żyjąc z potworem - historie ludzi dzielących dom z zabójcą 04:10 Druha strona medalu - talk-show	05:05 Szkoła - Licealistka Weronika Grygiel jest przekonana, że winę za odejście ojca ponosi jej mama... 06:05 Wiza na miłość - paradok. 07:05 New Looney Tunes I - animacja 07:35 Ptyś i Bill - film rodzinny, Franc., Luks., Belgia, 2013 09:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 13:15 Detektywi - Do biura detektywistycznego Anny Potaczki i Macieja Dębosza zgłasza się przerażona studentka i prosi o odnalezienie przyjaciółki, która za ginięła i nie ma z nią kontaktu. 14:15 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy 15:30 Jaś Fasola: Naciągająca totalna katalizm - kom., Wlk. Bryt., USA, 1997

TV 4	
06:00 Łowcy skarbów . Kto da więcej 09:00 Galileo - ciekawostki popularno-naukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 11:00 Jesteśmy Dla Dzieci 11:30 Ewa gotuje - program kulinarny 12:00 Ninja Warrior Polska - program rozrywkowy 13:55 Twoja Twarz Birmi - Znamo - program muzyczno-rozrywkowy 16:00 13 posterunek 2 - serial kom. 18:05 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 19:20 Turniej siatkówki mężczyzn w Gdańsku: Polska - Japonia 21:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 00:30 Włascy mójch wersja - serial komediowy 03:05 Intercenja - magazyn reportażowy 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teledzięk	06:00 Łowcy skarbów . Kto da więcej 09:00 Galileo - ciekawostki popularno-naukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 11:00 Jesteśmy Dla Dzieci 11:30 Ewa gotuje - program kulinarny 12:00 Ninja Warrior Polska - program rozrywkowy 13:55 Twoja Twarz Birmi - Znamo - program muzyczno-rozrywkowy 16:00 13 posterunek 2 - serial kom. 18:05 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 19:20 Turniej siatkówki mężczyzn w Gdańsku: Polska - Japonia 21:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 00:30 Włascy mójch wersja - serial komediowy 03:05 Intercenja - magazyn reportażowy 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teledzięk

TV Trwam	
10:00 Inf. 10:15 Retrospekcja 10:35 Słowo życia 10:40 Polski Punkt Widzenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. 12:20 Warto zauważyć 12:50 Natura Obiektywne 13:10 Tyle krzywdy 13:20 Ocali od zapomnienia 13:30 Msza św. 14:30 Przełagd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Św. na każdy dzień 14:45 Jak wygrać małżeństwo? 15:00 Polskie dziedzictwo 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Krótką Historią Zbawienia - Bóg spotyka się z człowiekiem 16:00 Inf. 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:35 Poczet Wlk. Ewangelizacji 17:50 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. 20:20 Różaniec 20:50 Nie tylko Ulmowie	10:00 Inf. 10:15 Retrospekcja 10:35 Słowo życia 10:40 Polski Punkt Widzenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. 12:20 Warto zauważyć 12:50 Natura Obiektywne 13:10 Tyle krzywdy 13:20 Ocali od zapomnienia 13:30 Msza św. 14:30 Przełagd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Św. na każdy dzień 14:45 Jak wygrać małżeństwo? 15:00 Polskie dziedzictwo 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Krótką Historią Zbawienia - Bóg spotyka się z człowiekiem 16:00 Inf. 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:35 Poczet Wlk. Ewangelizacji 17:50 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30

ŚRODA • 24 lipca	
TVP 1	TVP 2
05:15 Dzień dzictwo - serial, Turcja 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Zrzuńcowani odbudowani - magazyn 08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym. 08:50 Ranczo - serial obycz., Polska, 2006 09:50 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Maluchy dla maluchów - reportaż 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 12:55 Najpiękniejsze parki Europy - dok., Niemcy, 2017 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej	04:35 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 05:35 M jak miłość - serial obyczajowy, 2021 06:25 Pożyte i czni.pl - magazyn 06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy 07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny 11:15 Zrzuńcowani odbudowani - magazyn 11:50 Dla niesłyszących - Barwy w szcścia - serial obyczajowy, Polska, 2024 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy, Hiszpania, 2016 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 M jak miłość - serial obyczajowy, 2024 16:00 Koło fortuny - teleturniej
	
16:05 Dzień dzictwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 18:00 Dziewczyny ze Lwowa - serial obycz., Polska, 2017 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:05 Pogoda; Sport 20:20 Reportery - magazyn 20:35 07 zgłoś się - serial krym. 23:10 Indie Modiego - dok., Franc., 2022 00:20 Skazany na bluesa - dram., Polska, 2005 02:10 Wyjście awaryjne - kom., Polska, 1982 03:55 61. KFPP w Opolu - Michał Bajor 04:50 Notacje - dokument	16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Serial fabulamy 18:10 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016 19:35 Barwy w szcścia - serial obycz., 2024 20:10 Włamanie na śniadanie - kom. sens., USA, 2001 22:30 Panorama - program informacyjny 23:10 Izabela, królowa Hiszpanii - serial kostiumowy, Hiszp., 2011 00:05 Mężczyźni na moich marzeń - kom., Franc., 2002 01:45 Krok od Nieba - serial kryminalny, Włochy, 2011 03:50 Przećkłe dzieć - dokument, Francja, Niemcy, Turcja, 2022

CZWARTEK • 25 lipca	
TVP 1	TVP 2
05:15 Dzień dzictwo - serial, Turcja 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Pemnia Wiary - magazyn 08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym. 08:50 Ranczo - serial obycz., Polska, 2006 09:50 Komisarz Alex - serial krym. 10:50 Ojciec Mateusz - serial 11:40 Halo, tu Paryż - rep. 12:10 Agrobiznes 12:35 Agropogoda - magazyn 12:40 To się opłaca - magazyn 13:00 Natura w Jedyne - Najpiękniejsze parki Europy - dok., Niemcy, 2017 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dzień dzictwo - serial, Turcja	05:30 M jak miłość - serial, 2021 06:20 Operacja zdrowie - Stomatologia zachowawcza - magazyn medyczny 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 11:05 Na bożeństwo metodystyczne w Ostrodzie 12:00 Dla niesłyszących - Barwy w szcścia - serial obycz., 2024 12:35 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Serial fabulamy
	
17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 18:00 Dziewczyny ze Lwowa - serial obycz., Polska, 2017 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:05 Pogoda; Sport 20:20 Reportery - magazyn 20:35 Ojciec Mateusz - serial 21:30 Sprawa dla reportera 22:30 Pierre Cardin - pазur nowoczesności - dok., Franc., 2021 23:35 Nie mów nikomu - thriller, Franc., 2006 01:55 Skazany na bluesa - dram., Polska, 2005 03:50 Obietnica - serial krym., Franc., Belgia, 2020 04:50 Notacje - dokument	18:10 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016 19:35 Barwy w szcścia - serial 20:10 Postaw na milion - teleturniej 21:05 Tak to leciało - teleturniej muzyczny 21:55 Na sygnale - serial fabularny 22:30 Panorama 23:10 Krucjata - Prawo serii - serial krym., Polska, 2020 01:00 Morderstwa w Granville - dram., Franc., Belgia, 2020. Camille Fauvel znajduje na plaży trupa mężczyzny, zamordowanego według starych zwycięzów wikingów. 02:50 Popioły - dram., Polska, 1965
	
17:00 Detektywi - program krym. 18:45 Sport; Pogoda 19:00 Fakty 19:40 Uwaga! - program interwencyjny 20:00 Doradca smaku - program kulinarny 20:10 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 21:55 Siostry - kom., USA, 2015 00:15 Od nowa - miniserial, USA 02:45 Szpital - program obycz. 03:45 Uwaga! - program interwencyjny 04:05 Nauka jazdy - reality show 04:40 Recepta na stary dom - program edukacyjny	17:40 Detektywi - program krym. 18:45 Sport; Pogoda 19:00 Fakty 19:40 Uwaga! - program interwencyjny 20:00 Doradca smaku - program kulinarny 20:10 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 21:55 Siostry - kom., USA, 2015 00:15 Od nowa - miniserial, USA 02:45 Szpital - program obycz. 03:45 Uwaga! - program interwencyjny 04:05 Nauka jazdy - reality show 04:40 Recepta na stary dom - program edukacyjny

TVN	POLSAT
05:30 Uwaga! - program interw. 05:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:35 SOS Ekipy w akcji - program policyjny 08:35 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 10:05 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 11:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:20 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:25 Szpital - program obycz. 15:25 Doradca smaku - program kulinarny 15:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:35 Ukryta prawda 17:40 Detektywi - program krym. 18:45 Sport; Pogoda	06:00 Nowy dzień Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - Klient detektywów martwi się o swoją córkę, gdyż ktoś umieszcza w internetie jej zdjęcie. 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:30 Gliniarze - W niewielkiej miejscowości dochodzi do gwałtu na nastolatce. Śledztwo prowadzi Kuba i Krzysztof, którzy szybko wpadają na trop pierwszego podejrzanego 13:35 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:20 Pogoda 16:25 Interwencja - magazyn reporterów
	
19:00 Fakty - program informac. 19:40 Uwaga! - program interw. 20:00 Doradca smaku - program kulinarny 20:10 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:50 Wydział pościgowy - sens., USA, 1997. W gma chu ONZ w Nowym Jorku zastrzelono dwóch dyplomatów. Z miejsca zbrodni przestępca zabrał... 23:35 Szybko i wściekle - sens., USA, 2009 01:55 Yellowstone - miniserial, USA, Kan., 2017 03:55 Uwaga! - program interwencyjny 04:15 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:45 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy	16:40 Gliniarze - paradokument 17:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa 19:45 Sport; Pogoda 20:00 Jumanji: Przygoda w dżungli - sens., USA, 2017. Kiedy dzieciaki odkrywają starą konsolę gier wideo z grą „Jumanji”, natychmiast przenoszą się w świat niebezpiecznej dżungli. 22:30 To tylko seks - kom., USA, 2011 01:05 Kształt wody - obycz., USA, Kan., 2017 03:40 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:45 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVN	POLSAT
05:30 Uwaga! - program interwencyjny 05:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:35 SOS Ekipy w akcji - program policyjny 08:35 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 10:05 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 11:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:20 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:25 Szpital - program obycz. 15:25 Doradca smaku - program kulinarny 15:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:35 Ukryta prawda - program obyczajowy	06:00 Nowy dzień Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:30 Gliniarze - szczerarz oglądający swojej pasieki zostaje nagle zaatakowany przez nożownika. W tym samym czasie w jego domu drugi sprawca napada na partnerkę mężczyzny. 13:35 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia 16:20 Pogoda 16:25 Interwencja - magazyn reporterów 16:40 Gliniarze - serial paradokumentalny 17:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
	
18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:35 Liga Europy runda kwalifikacyjna Wisła Kraków-Llapi 22:35 Pokójówka na Manhattanie - kom., USA, 2002. Zagajają się z codzienności trudnościami Marisa Ventura pracuje jako pokojówka w luksusowym hotelu na Manhattanie. Pewnego dnia poznaje... 01:05 To tylko seks - kom., USA, 2011 03:35 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje	18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:35 Liga Europy runda kwalifikacyjna Wisła Kraków-Llapi 22:35 Pokójówka na Manhattanie - kom., USA, 2002. Zagajają się z codzienności trudnościami Marisa Ventura pracuje jako pokojówka w luksusowym hotelu na Manhattanie. Pewnego dnia poznaje... 01:05 To tylko seks - kom., USA, 2011 03:35 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:15

Muzyczne poranki

- teledyski

07:00

Tamte lata, tamte dni

- Anna Dymna - magazyn

07:35

Szaklaniem Kolberga

- Adam Baldych - reportaż

08:15

Podróże z historią

- Turniej o róg królowej

- dok., Polska, 2016

09:00

Dom

- serial obyczajowy, Polska, 1997

10:40

Ludzie za mgłą

- obycz., Franc., 1938

12:20

Uścisnąć nasz głos.

Kobiety Iranu

- dok., Niemcy, 2020

13:40

Arabela

- serial, Czechosłow., 1979

14:20

Powrót Arabeli

- serial, Czechy, 1993

15:00

Siekie reza da

- dram., Polska, 1985

16:35

Dom

- serial, 1998

18:15

Którędy poszłukę

- Giovanni Battista Zelotti

- magazyn

18:30

Informacje kulturalne

Reżyserzy - Stephen Frears

- dok., Wlk. Bryt., 2018

20:00

W trzy miesiące dookoła świata

- Aspromonte, ziemia zapomnianych

- fab., Włochy, 2019

21:40

Kafka

- serial biograficzny, Niemcy, Austria, 2024

22:40

Lekkie obyczaje

- Oto my

- dram., Izrael, Włochy, 2020.

Historia dorastania ojca i jego autystycznego syna oraz pod róz, która odmiennie ich życie.

00:25

Judyta triumfująca

- koncert, Franc., 2021

02:50

Amy

- dok., USA, 2015

05:05

Teledyski

05:20

Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2

TVPuls

06:00

Nash Bridges

- Nash i Joe

od kryją w mroczne sekrety kultury

styki przy okazji śledztwa w sprawie potrójnego zabójstwa

07:00

Policjanci z Miami

- serial

08:00

Kobra - oddział specjalny

- Paul i Semir mają wypadek samochodowy pod czas burzy. Mężczyźni pod czas poszukiwań i schronienia, trafiają do podziemnego bunkra członka gangu.

11:00

Zbuntowany anioł

- serial obyczajowy

13:00

Zaklinacz duchów

- serial fabularny

15:00

Lombard. Życie pod zastaw

- Zyta Florek to młoda, utalentowana tenisistka. Jej ojciec z całych sił wspiera pasję córki. W klubie trwa turniej, którego o stawką jest...

16:00

Nash Bridges

- serial krym.

17:00

Policjanci z Miami

- serial kryminalny

18:00

Lombard. Życie pod zastaw

- paradokument fabularny

20:00

Szeregowiec Ryan

- akcja, USA, 1998.

Historia oglądana oczami kilku amerykańskich żołnierzy, zaczyna się w decydującym dniu inwazji na Normandię

23:20

Jeszcze Tak daleko jak nogi poniosą

- dramat wojenny, Niemcy, 2001

02:00

Dzielnica strachu

- serial kryminalny

03:00

Lombard. Życie pod zastaw

- paradokument

04:00

Taki jest świat

- przegląd wydarzeń z całego globu.

05:00

Dzielnica strachu

- serial kryminalny

TVP Kultura	TV Puls
06:15 Muzyczne poranki 06:50 Tamte lata, tamte dni - Anna Dymna - magazyn 07:30 Tarcza ukryta w górach - dokument, Polska, 2016 08:10 Rzeź z Polski - pan Generator - dok., 2021 08:40 Którędy poszłuk - Giovanni Battista Zelotti - magazyn 09:00 Dom - serial, 1998 10:45 Siekie reza da - dram., Polska, 1985 12:15 Reżyserzy - Stephen Frears - dok., Wlk. Bryt., 2018 13:15 Powrót Arabeli - serial, Czechy, 1993 14:40 Dzieci i ryby - kom., Polska, 1996 16:30 Dom - serial, 1997 18:10 Tamte lata, tamte dni - Anna Dymna - magazyn 18:50 Śpiewaj tylko serce - Bernard Ładysz - dok., Polska, 2021	06:00 Nash Bridges - Nash i Joe prowadzą do chodzenie w sprawie zniknięcia gubernatora. 07:00 Policjanci z Miami - serial 08:00 Kobra - oddział specjalny - Córka Semira - Dana dostaje w ramach prezenty urodzinnego samochód. Niespodziewanie Japońska mafia... 11:00 Zbuntowany anioł - serial 13:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 15:00 Lombard. Życie pod zastaw - 22-letnia Martyna Lubczyk zakochała się w Ukraińcu, który jest w ich domu ogrodnikiem. Michailowi dawno skończyła się wiza i pracuje w Polsce na czarno. 16:00 Nash Bridges - serial krym. 17:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny
	
20:00 Żegnam pana Mr Kowalsky - Kobra, Teatr Telewizji. Teatr Sensacji, 1974 21:10 Informacje kulturalne 21:30 Seriałowa nostalgia - Trzeci oficer - serial sensacyjny TVP, 2008 22:30 W trzy miesiące dookoła świata - Aspromonte, ziemia zapomnianych - fab., Włochy, 2019 00:15 Kino nocne - Ostatni garnitur - dram., Argent., Hiszp., 2017 02:00 Najpiękniejszy chłopiec na świecie - dok., Szwecja, 2021 03:50 Teledyski 04:55 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2 na stream.tvp.pl	18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 20:00 Za jakie grzechy, dobry Boże? - kom., Franc., 2014 Marie i Claude Verneuil to szanowana rodzina z wyższych sfer. Wychowują wspólnie cztery piękne córki. Trzy z nich zawarły wieloletni małżeństwa. Gdy ich ostatnia i niezamężna córka, Laure ogłasza zamiar poślubienia Charlesa, jej rodzice są za chwyć. Wreszcie tradycyny ślub! 22:00 Dzielnica strachu - serial 03:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 04:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Menu na miłą

TVN 7

05:05 Szkoła - Licealista Janek Maciołek jest szczęśliwy bo pradiadek przepisał mu spadek. Dzisiaj ma się dowiedzieć, co odziedziczył...

06:55 Szpital - program obyczajowy

07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

11:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny

12:25 Szpital - Karetka przywożą do szpitala parę 24-latków: Alicję Kruk i Sebastiana Modlińskiego. Młodzi je chali na swój ślub zabytkowym motocyklem, gdy nagle...

13:25 Idealna niania - w ukrytej kamerze - program rozrywkowy

14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy

16:55 Szpital - program obyczajowy

18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 Gorący temat - obycz., USA, Kan., 2019. Historia kobiet, które przeciwstawiły się toksycznej atmosferze w znanej sieci informacyjnej.

22:25 Kłamstwo doskonałe - dramat, krym., USA, Wlk. Bryt., 2019. Zawodowy oszust Roy Courtney nie może uwierzyć własnemu szczęściu, kiedy poznaje w internecie dobrze sytuowaną wdowę Betty McLeish. Czy sprawy potoczą się, jak zwykle?

00:40 Rekin wojny - kom., USA, 2016

03:05 Żyjąc z potworem - historie ludzi dzielących dom z zabójcą

04:05 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej? **08:00** Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. **09:00** Dlaczego ja? - serial paradok. **11:00** Trudne sprawy - program obyczajowy

13:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. **14:00** Gliniarze - paradok. **15:00** Na ratunek 112 - serial obycz.

16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. **17:00** 13 posterunków 2

17:45 Eliminacje do pucharów europejskich w piłce nożnej: Riga - Śląsk Wrocław **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny **21:00** Nieuchwytni - sens., USA, 2015

23:00 Resident Evil: Retribution - sens., Niemcy, Kan., USA, Franc., Wlk. Bryt., 2012 **01:00** Love Island. Wyspa miłości

02:05 STOP Drogówka **03:05** Interwencja **03:25** Disco Polo Life **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy

TV Trwam

09:20 Mateczniki Polskości **09:30** Sanktuaria polskie **09:50** Św. na każdy dzień **10:00** Czarny sufit **11:00** Komarowska

Wiktoria **11:25** Jesem mamamą **11:40** Prosto o goście **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia

12:20 Obys był zimny albo gorący **13:30** Msza św.

14:30 Trufle w Polsce **15:00** Od zmiernich do świtu **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia

16:10 Na zdrowie **16:30** Gaz ziemny w Polsce - Początek historii **16:50** Nowy Rodział - rejs ja chętnie. Kuklińskiego

17:00 Po stronie prawdy **17:55** Poczet Wlk. Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia

18:15 Rozmowy niedok. **19:25** Św. na każdy dzień **19:30** Opowieści z Księgi Cnót **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec

20:50 Myśląc Ojczyznę **21:00** Apel Jasnow. **21:20** Inf. dnia

21:40 Polski Punkt Wznienia

TVN 7

05:05 Szkoła - Kinga Dąbrowska z licealnej klasy 2c marzy o karierze influencerki. Założyła internetowe konto, na które wrzuca zdjęcia w drogich stylizacjach.

06:55 Szpital - program obycz.

07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

11:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny

12:25 Szpital - Do szpitala zgłasza się 19-letnia Aldona Polak. Dziewczyna jest osłabiona, ma gorączkę i dusznicę. Trzy tygodnie temu przeszła operację plastyczną nosa

13:25 Idealna niania
- w ukrytej kamerze
- program rozrywkowy

14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy

16:55 Szpital - program obycz.

18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 Tammy - kom., USA, 2014. Tytułowa Tammy ma żyć dzień. Skasowała swój samochód, została zwolniona z pracy i na dodatek odkryła, że mąż ją zdradza. Jest kompletnie splukana, a jej jedyną deską ratunku jest babcia Pearl. Obie wybierają się na przejażdżkę - jak zakończy się ta podróż?

22:15 Batman - przyg., USA, 1989

00:50 Żyjąc z potworem - historie ludzi dzielących dom z zabójcą

01:50 Zbrodnie z pierwszych stron gazet

02:50 Prawdy w horror - serial paradokumentalny

03:50 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więc cię **08:00** Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. **09:00** Dlaczego ja? - serial paradokumalny

11:00 Trudne sprawy - program obyczajowy

13:00 Policjanci i Policjanci

14:00 Gliniarze - serial paradokumalny **15:00** Na ratunek 112 - serial obyczajowy **16:00** Policjanci i Policjanci - serial paradok.

18:00 Łowcy skarbów. Kto da więc cię **19:00** Policjanci i Policjanci - serial paradok.

20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny **21:00** Łatwa dziewczyna - kom., USA, 2010

23:00 Miliardowy okup - sens., Wlk. Bryt., **16:00** 2010: Love Island. Wyspa miłości **02:20** STOP Drogówka - serial policyjny **03:25** Disco Polo Life **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:20 Opowieści z Księg i Cnót **09:45** Jej misja trwa **10:00** Inf. dnia **10:15** Rozmowy niedok. **11:25** Myśliciel Ojczyzny **11:35** Przyroda i ludzie **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Wykady z Konferencji „Kryzys praworządności i wymiar sprawiedliwości- co dalej?”

12:50 Siostry na posterunku **13:20** Przegląd Tyg. „Niedziela” **13:30** Msza św. **14:35** Zło dobre m zwyciężyła Historia Mayerling **15:00** Po stronie prawdy **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia **16:10** Z wdęką nad wodę **16:35** Soli ziemi

17:05 Akademia pro-life **17:30** Odpowiedzialni za Kościół **17:55** Poczet Wlk. Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Św. na każdy dzień **19:30** Przysięgle i bohatery **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Nie tylko Ulmowie **21:00** Apel J.

TV 4
06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 08:00 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 09:00 Dlaczego ja? - serial paradok. 11:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 13:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 14:00 Gliniarze - paradok. 15:00 Na ratunek 112 - serial obycz. 16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 17:00 13 posterunek 2 17:45 Eliminacje do pucharów europejskich w pięć nożnej: Riga - Śląsk Wrocław 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Nieuchwytni - sens., USA, 2015 23:00 Resident Evil: Retribucja - sens., Niemcy, Kan., USA, Franc., Wlk. Bryt., 2012 01:00 Love Island. Wyspa miłości 02:05 STOP Drogówka 03:05 Interwencja 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy

TV Trwam
09:20 Mateczniki Polskości 09:30 Sanktuarium polskie 09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Czarny sufit 11:00 Komarowska Wiktorina 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gosp. 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Obys był zimny albo gorący 13:30 Msza Św. 14:30 Trufle w Polsce 15:00 Od zmierzchu do świtu 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Gaz ziemny w Polsce - Początek historii 16:50 Nowy Rozdział - rejs ja chtu gen. Kulińskiego 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Opowieści z Księgi 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysiąc 01:00 Apel Jasnow. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia

TV 4	
06:00	Łowcy skarbów. Kto da więcej? 08:00 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 09:00 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 13:00 Policjanci i Policjantki - serial paradokumentalny 15:00 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej? 19:00 Policjanci i Policjantki - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Łatwa dziewczyna - kom., USA, 2010 23:00 Miliardowy okup - sens., Wlk. Bryt., 2016 01:00 Love Island. Wyspa miłości 02:20 STOP Drogówka - serial policyjny 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
TV Trwam	
09:20	Opowieści z Księgi Cnót 09:45 Jej misja trwa 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Myśląc Ojczyna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Wykłady z Konferencji „Kryzys prawdoznosci i wymiar sprawiedliwosci - co dalej?” 12:50 Siostry na posterunku 13:20 Przegląd Tyg. „Niedziela” 13:30 Msza św. 14:35 Zło do dobrej zwyciężaj! Historia Mayerling 15:00 Po stronie prawdy 15:50 Ma się nie rozumie 16:00 Inf. dnia 16:10 Z wdęką nad wodę 16:35 Sól ziemi 17:05 Akademia pro-life 17:30 Odpowiedzialni za Kościół 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Nie tylko Ulmowie 21:00 Apel J.

Krzyżówka klasyczna z hasłem

1

32

34

40

42

46

2

51

54

10

3

6

5

4

57

30

37

11

6

21

8

18

32

4

28

7

15

9

31

35

3

12

41

48

2

13

17

15

7

38

30

14

18

45

49

13

19

33

23

21

29

36

24

8

25

27

25

28

9

29

1

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 33, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33									

POZIOMO: 1) osoba udzielająca pełnomocnictwa; 2) rodzaj półmiska na sałatki; 3) stolica Irlandii Północnej; 4) rajdowy na trasie; 5) marynarze pełniący wachtę; 6) np. Watykan we Włoszech; 7) magnetyczny jest techniką tomografii; 8) mieszkańcy Ameryki Łacińskiej; 9) zwolennik władzy, rządu specjalistów; 10) student filologii angielskiej; 11) klepsydra; 12) do aromatyzowania produktów spożywczych; 13) dawniej obraz przedstawiający krajobraz; 14) wyspy ze stolicą Basse-Terre; 15) na każdej książce z biblioteki; 16) Abd al-Aziz, były prezydent Algierii; 17) pytony; 18) John, pisarz "Wyspa Camino"; 19) brodziec samotny inaczej; 20) lekarz dla seniora; 21) włoska marka samochodów sportowych; 22) wielki wąż

oświetlana przez słońce do dna; 25) wydziały wyższej uczelni; 26) w mitologii greckiej bogini łowów; 27) Monroe, legenda kina; 28) służy do wykonywania otworów; 29) kopie dokumentów

PIONOWO: 2) walczą z ogniem i powodzią; 5) dzielnica Warszawy z rezydencją Sobieskiego; 13) wysoka piłka w tenisie; 14) żółw lub krokodyl; 18) wulkan na wyspie Ternate w Indonezji; 19) i geograficzna, i ogrodzeniowa; 30) chrupiąca na chlebie; 31) bieg na hipodromie; 32) autor "Alicji w Krainie Czarów"; 33) dawniej medycy; 34) oddaje krew; 35) specjalista od zagadnień ochrony przyrody; 36) dziewięciu muzyków; 37) amerykański staffordshire terrier; 38) tor

nieobecność w szkole; 41) koszarowy porządek, dyscyplina; 42) butla na perfumy; 43) stół ofiarny; 44) jednostka oporu elektrycznego; 45) np. mozzarella; 46) Obama, były prezydent USA; 47) rdzenni mieszkańcy Podhala; 48) dawniej wędrowna grupa aktorów; 49) największa wyspa w archipelagu Szetlandów; 50) cebula morska inaczej; 51) Publius Cornelius, historyk rzymski; 52) pasemko wijących się włosów; 53) plamki na gepardzie; 54) San Giovanni ... - miejsce klasztoru ojca Pio; 55) nierównomiernie bicie serca; 56) Fabius, były premier Francji; 57) wykaz rozmów telefonicznych; 58) najdłuższe słodkowodne jezioro w Szkocji; 59) tropikalny owoc z czupryną

